

به نام خدا

امیدنامه

صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه

فناوری بازنشتی

فهرست مطالب

۱.	مقدمه:	۴.....
۲.	حوزه فعالیت صندوق و تشریح کسب و کار و توجیهات اقتصادی:	۵.....
۳.	عوامل ریسک:	۶۰.....
۴.	سیاست سرمایه‌گذاری، مشخصات دارایی‌های قابل سرمایه‌گذاری:	۶۱.....
۵.	زمانبندی فعالیت صندوق از جمله، دوره پذیره نویسی، سرمایه‌گذاری، خروج و تصفیه:	۶۳.....
۶.	سیاست‌های صندوق در خصوص مدیریت شرکت‌ها و پروژه‌های موضوع سرمایه‌گذاری تا قبل از خروج:	۶۵.....
۷.	تبیین ساز و کار لازم برای خروج از سرمایه‌گذاری‌ها:	۶۵.....
۸.	چگونگی تغییر زمانبندی عمر صندوق از جمله تغییر دوره سرمایه‌گذاری یا خروج:	۶۶.....
۹.	تبیین سیاست‌های صندوق در صورتی که فعالیت صندوق قبل از پایان دوره خروج پیش‌بینی شده پایان پذیرد:	۶۷.....
۱۰.	پیش‌بینی اقدامات لازم در صورتی که تبدیل دارایی‌های صندوق به وجه نقد در هر یک از مراحل تصفیه صندوق، امکان‌پذیر نشود:	۶۷.....
۱۱.	سقف کارمزدها و هزینه‌ها و نحوه پرداخت:	۶۷.....
۱۲.	نحوه جبران خدمات هیأت مدیره صندوق، مدیر صندوق و سایر ارکان و اعضای کمیته سرمایه‌گذاری:	۷۰.....
۱۳.	قواعد و محدودیت‌ها در انجام پذیره‌نویسی و سرمایه‌گذاری‌ها:	۷۰.....
۱۴.	قواعد فراخوان سرمایه تعهد شده:	۷۱.....
۱۵.	شرایط مورد نیاز برای سرمایه‌گذاری صندوق:	۷۲.....
۱۶.	جزئیات سیاست‌ها و ساز و کار صندوق در خصوص وثیقه نمودن و نحوه انتقال واحدهای سرمایه‌گذاری:	۷۳.....
۱۷.	ترتیب و جزئیات تقسیم عواید صندوق	۷۳.....
۱۸.	محل اقامت صندوق:	۷۳.....
۱۹.	مشخصات ارکان صندوق:	۷۳.....
۲۰.	مشخصات اعضای هیأت‌مدیره صندوق:	۷۵.....
۲۱.	مشخصات اعضای کمیته سرمایه‌گذاری و اشخاص کلیدی صندوق:	۷۶.....
۲۲-	ضمانت‌های اجرایی ارکان صندوق و نحوه برخورد در صورت عدم ایفای تعهدات:	۷۶.....

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشستگی

- ۲۳- نحوه توزیع عواید صندوق در موارد تغییر هیات مدیره، ارکان و اعضای کمیته سرمایه‌گذاری در ساختار مدیریت به هر دلیل از جمله فوت، عزل، استعفا، یا ورشکستگی مدیر یا اشخاص کلیدی: ۷۶.....
- ۲۴- موارد ذینفعی ارکان، اعضای هیئت مدیره و اشخاص کلیدی صندوق و اعضای هیئت مدیره: ۷۷.....
- ۲۵- چارچوب تعیین مصادیق تقلب یا تقصیر عمده مدیر در اجرای وظایف و تعهداتی که بر اساس آن مجمع می‌تواند نسبت به تغییر مدیر صندوق اقدام نماید: ۷۸.....
- ۲۶- منبع داده‌ها و اطلاعات مورد استفاده در امیدنامه: ۸۰.....
- ۲۷- نحوه اطلاع‌رسانی: ۸۰.....

صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشستگی نزد سازمان بورس و اوراق بهادار به ثبت رسیده است و تحت نظارت آن می‌باشد. اساسنامه و امیدنامه این صندوق در تاریخ ۹۷/۳/۵ به تصویب مجمع صندوق رسیده و در تاریخ نزد سازمان بورس و اوراق بهادار ثبت شده است. نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار بر صندوق به منظور حصول اطمینان از رعایت مقررات قانونی و مصوبات سازمان بورس و اوراق بهادار و شفافیت اطلاعاتی بوده و به منزله تأیید مزایا، تضمین سودآوری، کامل و صحیح بودن اطلاعات مندرج در امیدنامه یا توصیه و سفارش سازمان بورس و اوراق بهادار به سرمایه‌گذاری در صندوق نمی‌باشد.

این امیدنامه بخش جدایی‌ناپذیر اساسنامه صندوق محسوب شده و کلیه واژه‌ها و اصطلاحاتی که در ماده (۱) اساسنامه این صندوق تعریف شده است در این امیدنامه نیز به همان معانی به کار می‌رود. سرمایه‌گذار برای تصمیم‌گیری در مورد سرمایه‌گذاری در این صندوق باید علاوه بر مفاد امیدنامه، اساسنامه صندوق و سایر اطلاعات افشا شده آن را نیز مطالعه نماید. بعضی از مطالب مهم اساسنامه در امیدنامه تکرار شده است و در صورت برداشته‌های متفاوت از آن دو، همواره مفاد اساسنامه حاکم خواهد بود.

سرمایه‌گذاری در این صندوق با ریسک بسیار زیادی همراه است که ناشی از ماهیت اینگونه سرمایه‌گذاری است. البته، تمهیدات لازم به عمل آمده است تا سرمایه‌گذاری‌های این صندوق سودآور باشد ولیکن هیچ تضمینی در خصوص سود یا اصل سرمایه وجود ندارد. ممکن است در اثر کاهش ارزش خالص دارایی‌های صندوق، سرمایه‌گذار در موقع فروش واحدهای سرمایه‌گذاری خود، مبلغی دریافت کند که از مبلغ پرداختی وی هنگام پذیره‌نویسی و یا خرید واحدهای سرمایه‌گذاری بسیار کمتر باشد.

هدف از تشکیل صندوق، جمع‌آوری سرمایه از سرمایه‌گذاران و سرمایه‌گذاری در شرکت‌های در شرف تأسیس و یا نوپای دارای پتانسیل رشد زیاد و سریع با هدف کسب بیشترین بازده اقتصادی ممکن در برابر پذیرش ریسک بالا است. علاوه بر کسب بازدهی از سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت در این زمینه، کمک به رشد اقتصادی، کارآفرینی، ایجاد اشتغال و توسعه فن‌آوری از دیگر اهداف صندوق به حساب می‌آیند. در راستای هدف یادشده، صندوق منابع مالی را جمع‌آوری نموده و در اوراق مالکیت اشخاص حقوقی با موضوع فعالیت در پروژه‌های فکری و نوآورانه در زمینه‌های فناوری مالی با تمرکز بر فناوری بیمه‌ای و خدمات فاوای مورد نیاز صندوق‌های بازنشستگی به‌منظور بهره‌برداری رساندن و تجاری‌سازی دارایی‌های یاد شده از طریق تملک خرد یا مدیریتی، سرمایه‌گذاری می‌نماید.

ایجاد این صندوق سبب خواهد شد که بخشی از سرمایه‌گذاران حقوقی یا حقیقی که دارای منابع مالی زیادی هستند، بتوانند پرتفوی خود را با حضور در سرمایه‌گذاری در صنایع نوظهور و فن‌آوری‌های پیشرفته، تنوع بخشند. با توجه به سهم کمی که این بخش از سرمایه‌گذاری در سبد کلی سرمایه‌گذار دارد، توسعه ساختارها و فرآیندهای سرمایه‌گذاری در چنین حوزه‌هایی به صرفه نیست؛ در حالی که صندوق با توجه به تخصصی بودن خود، افراد حرفه‌ای، متخصص و صاحب صلاحیت را گرد هم آورده است و به‌صورت تخصصی و متمرکز به فعالیت در این حوزه می‌پردازد و زمینه موفقیت بیشتری خواهد داشت. صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه این امکان را برای سرمایه‌گذاران فراهم می‌آورد که بدون درگیر شدن در چالش‌ها و پیچیدگی‌های صنعت سرمایه‌گذاری مخاطره‌پذیر از مزایا و منافع آن برخوردار شوند.

۲. حوزه فعالیت صندوق و تشریح کسب و کار و توجیهات اقتصادی:

• شرایط اقتصاد جهان با محور حوزه فناوری اطلاعات:

در سالیان اخیر فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT)، تحولات گسترده‌ای را در تمامی عرصه‌های اجتماعی و اقتصادی بشریت به دنبال داشته است و تأثیر آن بر جوامع بشری به‌گونه‌ای است که دنیای امروز به سرعت در حال تبدیل شدن به یک جامعه اطلاعاتی است. بزرگترین شرکت‌ها در حوزه تکنولوژی در دنیا، Alphabet, Microsoft, Samsung, Apple هستند که در صنعت فناوری اطلاعات و ارتباطات فعال می‌باشند. ^۱ از بین ۱۰۰ شرکت برتر دنیا نیز تعداد قابل ملاحظه‌ای از شرکت‌های فناوری اطلاعات حضور دارند. طبق اطلاعات آماری Internet World Stats، تا ژوئن ۲۰۱۷ جمعیت جهان معادل هفت‌ونیم نفر بوده است که از این جمعیت تعداد کاربران اینترنت معادل ۳.۸ میلیارد نفر و ضریب نفوذ اینترنت معادل ۵۱٪ بوده است. ^۲

این آمار در حوزه تجارت موبایل بسیار شگفت‌آورتر است. طبق اطلاعاتی که تا سال ۲۰۱۵ در دست است. از ۷.۳ میلیارد نفر جمعیت جهان، تعداد هفت میلیارد خط موبایل در دنیا فعال است. این آمار در ایران فراتر از وضعیت جهان است به‌طوری که برای هفتاد و چهار میلیون نفر جمعیت آن، تعداد ۹۶ میلیون خط موبایل فعال وجود دارد ^۳ که نشان‌دهنده دستاورد قابل توجهی در این حوزه است. توسعه تلفن‌های همراه هوشمند و اتصال بی‌وقفه به اینترنت این قابلیت را ایجاد کرده است که افراد از این طریق در هر لحظه از زمان و در هر مکانی به زیرساخت‌های تجارت الکترونیکی دسترسی داشته‌باشند.

طبق گزارش‌ها استفاده از تلفن‌های همراه جهت پرداخت الکترونیکی در سال ۲۰۱۲ در حدود ۱۲ میلیارد دلار بوده که در ابتدای سال ۲۰۱۷ به بیش از ۹۰ میلیارد دلار رسیده است که در واقع رشد ۴۸٪ داشته است. همچنین تعداد کاربران گوشی هوشمند در سال ۲۰۱۲، ۱.۵ میلیارد نفر بوده که پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۱۷ به حدود ۲.۳ میلیارد نفر برسد. بنابراین با استفاده از گوشی‌های هوشمند، تجارت الکترونیکی نیز افزایش یافته و تخمین زده می‌شود، حجم آن از ۱۲۳ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۲ به ۱۵۱ میلیارد دلار در سال اخیر رسیده است. ^۴

صادرات محصولات با فناوری بالا (High-Tech) تأثیرات چشم‌گیر و انکارناپذیری بر رشد اقتصادی و اشتغال‌زایی در کشورها داشته است. بدون شک در کشورهایی مثل ایران که اقتصاد به شدت به موضوع صادرات نفت وابسته است، برای رشد اقتصادی در دراز مدت باید به موضوع تولید و صادرات محصولات با فناوری بالا بیشتر پرداخته شود. حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات یکی از حوزه‌هایی با اهمیتی است که می‌تواند به رشد اقتصادی کشور کمک قابل توجهی کند. آمارها نشان می‌دهد ۲۰ درصد افزایش سرمایه‌گذاری در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباط باعث افزایش یک درصدی در تولید ناخالص داخلی (GDP) می‌شود. ^۵

نظام پایش شاخص‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات ایران طی بررسی‌های خود در سال ۱۳۹۴، سهم بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات در تولید ناخالص داخلی (GDP) در کشور را ۲.۱ درصد اعلام کرد. بنابراین با سرمایه‌گذاری صحیح در این حوزه می‌توان به افزایش تولید ناخالص داخلی کشور و سپس رشد اقتصادی ایران کمک کرد. ^۶

طبق آماری لحظه‌ای از جمعیت دنیا و ایران، سهم ایران از جمعیت دنیا در حدود ۱.۰۷ درصد است ^۷ و همچنین طبق بررسی‌های IMF World Economic که در سال ۲۰۱۶ انجام گرفت، سهم GDP ایران از کل دنیا در سال ۲۰۱۷ حدود ۱.۲ درصد پیش‌بینی شده بود

^۱ <https://www.forbes.com/sites/samanthasharf/2016/05/26/the-worlds-largest-tech-companies-2016-apple-bests-samsung-microsoft-and-alphabet/#feffb077b6114>

^۲ <http://www.internetworldstats.com/stats.htm>

^۳ https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_number_of_mobile_phones_in_use

^۴ <https://dzone.com/articles/1-mobile-commerce-trends-in-2017-infographic>

^۵ <https://inform.tmforum.org/features-and-analysis/2015/07/20-increase-in-ict-investment-1-growth-in-gdp/>

^۶ <http://mis.ito.gov.ir/gdp>

^۷ <http://www.worldometers.info/world-population/>

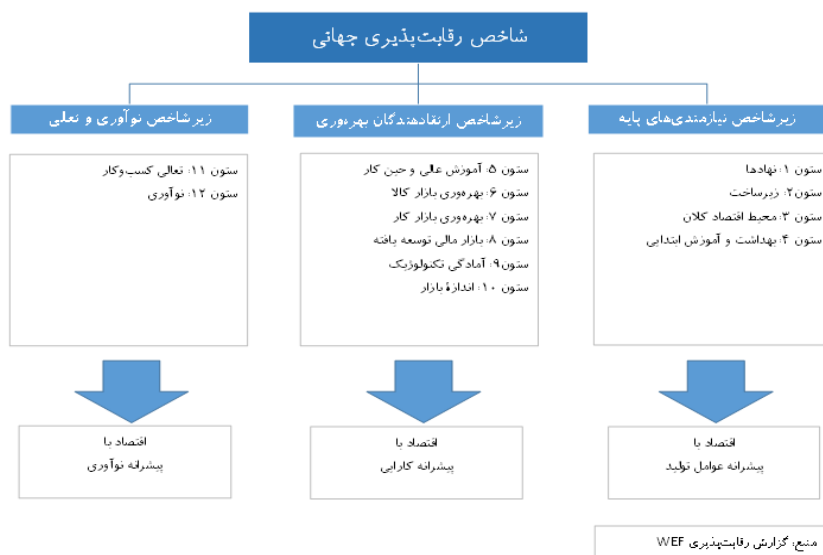
که ارزش آن به مبلغ ۴۳۸/۳ میلیارد دلار می‌باشد که نشان‌دهنده یک فضای بسیار مستعد رشد است. نشانه‌هایی نیز وجود دارد که مؤید آغاز روندی در راستای شکوفایی این حوزه است.

با وجود فعالیت‌هایی که در سال‌های گذشته در حوزه کسب و کارهای دیجیتال صورت می‌گرفت، این فعالیت‌ها تا سال‌های اخیر چندان جدی گرفته نمی‌شدند. لیکن هم‌اکنون نمونه‌های موفق کسب و کارهای اینترنتی شکل گرفته در کشور، سبب تغییر دیدگاه‌ها و نویدبخش ایجاد کسب و کارهای بزرگ و قابل اعتنا در این حوزه شده است. از جمله می‌توان به معاملات آنلاین در بازارهای بورس، فرابورس، بورس کالا و بورس انرژی، فروش آنلاین محصولات ایران‌خودرو و سایپا، خدمات بانکداری الکترونیکی، سایت‌ها و اپلیکیشن‌هایی همچون دیجی‌کالا، تخفیفان، نت‌برگ، باما، آپارات، کافه‌بازار، دیوار، اسنپ، تپسی، آپ، نبض بازار، ایوند، دانرو، اسنپ فود، فیدیبو، آی استخدام و ... اشاره کرد که موفقیت‌های بسیار خوبی در مدت‌زمانی نسبتاً اندک کسب کرده‌اند.

• شرایط اقتصاد ایران با محوریت فناوری اطلاعات و ارتباطات و تأکید بر عوامل کلان؛

شاید بتوان ادعا کرد که فناوری اطلاعات و ارتباطات بیش از هر صنعت دیگری بر محور رقابت می‌چرخد و تحولات سریع و خیره‌کننده آن در دهه‌های اخیر مدیون ساختار به‌شدت رقابتی آن بوده است. لذا بررسی شرایط کلان زمانی که سخن از این فناوری است بهتر است بر موضوع رقابت‌پذیری متمرکز باشد.

گزارش رقابت‌پذیری ۲۰۱۶-۲۰۱۷ نشان می‌دهد که ایران از میان ۱۳۸ کشور در رتبه ۷۶م قرار دارد. در این گزارش بخش‌های سه‌گانه‌ای که در شکل ۱ آمده است، به‌صورتی دسته‌بندی شده‌اند که نشان دهند هریک از کشورهای مورد ارزیابی در چه مرحله‌ای از توسعه قرار دارند و باید بر چه فاکتورهایی تمرکز کند. در مرحله اول وجود منابع طبیعی و انسانی ارزان، پیش‌رانه رقابت‌پذیر ماندن هستند. در مرحله دوم کارایی و بهبود عملکرد این نقش را ایفا می‌کند و در مرحله سوم موضوع نوآوری و شایستگی‌های سازمانی به کشورها توان رقابت می‌دهد. از نگاه تهیه‌کنندگان گزارش ارتقاء رقابت‌پذیری برای همه کشورهای نسخه‌ای یکسان ندارد.

شکل 1 - ارکان و مراحل توسعه (چارچوب شاخص رقابت‌پذیری)

به عبارت دیگر مهم است که توجه شود چه پیشرانهای می‌تواند جایگاه هر کشور در کسب‌وکار بین‌المللی را ارتقا بخشد. به این ترتیب کشورها به پنج گروه تقسیم می‌شوند.

۱. کشورهایی که در مرحله اول قرار دارند.
۲. کشورهای در حال گذار از مرحله اول به مرحله دوم.
۳. کشورهای حاضر در مرحله دوم.
۴. کشورهای در حال گذار از مرحله دوم به مرحله سوم.
۵. کشورهایی که به مرحله سوم توسعه رسیده‌اند.

مهمترین تغییر گزارش ۲۰۱۶-۲۰۱۷ این است که ایران از مرحله گذار میان مرحله یک و دو عبور کرده و حالا در اقتصادهایی قرار دارد که در آن تمرکز اصلی باید بر بهبود کارایی قرار گیرد که نمی‌توان نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات را در این موضوع نادیده گرفت. به این ترتیب استقبال بنگاه‌ها از راه‌حل‌های فناورانه برای حفظ توان رقابتی آن‌ها بیش از پیش خواهد بود و لذا بازار پرداختن به این راه‌حل‌ها پررونق‌تر از پیش می‌شوند. ظهور کسب‌کارهایی نظیر دیجی کالا، اسنپ، تب‌سی، دیوار و موضع‌گیری‌های اخیر کسب‌وکارهای سنتی نشان می‌دهد که چه فرصت بالقوه‌ای در ایجاد تحول در کسب‌وکارهای سنتی خوابیده‌است.

باید توجه داشت که یکی از بخش‌های مهم بهبود کارایی در حوزه اقتصاد، متمرکز بر بخش مالی و توسعه بازارهای مالی است چرا که کاهش هزینه‌های مالی از جمله مهمترین عوامل در ایجاد حاشیه سود بیشتر و در نتیجه توان ماندن در گردونه رقابت است. «یکی از بخش‌های مهم هر اقتصاد پیشرفته‌ای، داشتن یک بخش مالی توسعه‌یافته است. بخش مالی توسعه‌یافته به منزله راهی است که از طریق

آن پس‌اندازها می‌توانند به سمت سرمایه‌گذاری مولد و بهره‌ور جهت‌دهی شوند.^۸ و برای همین هم هست که یکی از شاخص‌های مهم در سنجش فضای کسب‌وکار و رقابت‌پذیری متوجه «بخش مالی» است. وضعیت ایران در این حوزه اصلاً رضایت‌بخش نیست و رتبه ایران در سال‌های اخیر در سنجش شاخص رقابت‌پذیری، بهتر از ۱۲۰ نبوده است. همین موضوع فرصت بالقوه‌ای را ایجاد می‌کند که در صورت انجام کارهای بسیار کوچک می‌توان تغییرات بزرگی را در این حوزه تجربه کرد و به سود قابل توجهی دست یافت. زمینه‌سازی ادغام نظام مالی ایران در نظام مالی جهانی در شرایط پس از تحریم از جمله فرصت‌هایی است که می‌تواند به شدت سودساز باشد. لذا توجه به فناوری اطلاعات و ارتباطات و تمرکز ویژه بر حوزه مالی، فرصت بالقوه مناسبی برای سرمایه‌گذاری در ایران به وجود می‌آورد.

از پنج محوری که نویسندگان گزارش مکنزی درخصوص فرصت‌های رشد ایران تا سال ۲۰۳۵، در فصل‌گذار اقتصاد ایران به اقتصادی دانش‌بنیان ذکر می‌کنند، سه مورد خدمات مالی، بیمه، و فناوری اطلاعات و ارتباطات مستقیماً با موضوع فعالیت این صندوق ارتباط پیدا می‌کند. در بخش خدمات مالی این گزارش با اتکا به گزارش رقابت‌پذیری اشاره می‌شود که بانک‌های ایران خدمات مالی پایه‌ای را به جمعیت وسیعی از کشور ارائه می‌کنند اما به لحاظ پیشرفتگی محصولات، مدیریت ریسک، کفایت سرمایه، کارایی استقراض، و زیرساخت فناوری اطلاعات و ارتباطات عقب هستند.

در گزارش مؤسسه مکنزی در خصوص فرصت‌های سرمایه‌گذاری در ایران تا سال ۲۰۳۵ با اشاره به الزام بانک مرکزی به بانک‌ها برای تطبیق با استانداردهای گزارش‌دهی مالی و حسابداری بین‌المللی، تجهیز بانک‌ها به فرآیندهای سراسر دیجیتالی و فناوری اطلاعات جدید، فرصتی برای توانمندسازی بانک‌ها برای پیاده‌سازی و مطابقت با استانداردهای جهانی معرفی شده است. به خصوص که این موضوع می‌تواند هزینه‌های بانک‌ها را کاهش داده و عملکردشان را بهبود دهد و هزینه به درآمد ۸۳٪ بانک‌های ایرانی را به سطح کشورهای نظیر ترکیه و مالزی با حدود ۵۰٪ هزینه به درآمد برساند.

در ادامه این گزارش با اشاره به توسعه نیافتگی بازار سرمایه در مقایسه با اندازه و ثروت اقتصاد ایران و نواقص بانکداری سرمایه‌ای (تأمین سرمایه‌ها) و نوپایی سرمایه‌گذاری جسورانه، فرصت زمینه‌های رشد این بخش مورد بحث قرار گرفته است. فرصت‌های زیاد ادغام بازار مالی ایران با بازار جهانی بهانه‌ای است تا رشد سالیانه ۱۰ درصدی برای دارایی‌های مالی تا سال ۲۰۳۵ جزئی از پتانسیل‌های رشد ایران باشد.

در بخش بیمه ادعای گزارش مکنزی بر آن است که بازار محصولات بیمه عمر و غیرعمر در ایران اشباع نشده است. با نگاهی به رشد سالیانه ۱۲ درصدی حق بیمه‌ها و رشد نفوذ بیمه ۸ درصدی در هر سال پیش‌بینی گزارش مکنزی بر آن است که صنعت بیمه ایران تا سال ۲۰۳۵ چهار برابر شود. مفروضات تحقق این رشد بر بهینه شدن روش‌های بازاریابی و فروش، رشد تولید ناخالص داخلی، و تداوم آزادسازی در بخش بیمه است.

رشد بخش خصوصی در صنعت بیمه در سال‌های اخیر مشهود بوده و این بیمه‌ها توانسته‌اند بیش از نیمی از بازار بیمه را در اختیار بگیرند. این موضوع در خصوص بیمه‌های عمر تا مرز ۷۵ درصد نیز پیش رفته است. با این حال هنوز تا رسیدن به ایده‌آل‌های بیمه خصوصی و کاهش مداخلات دولت در بازار بیمه مسیر طولانی در پیش است. علاوه بر این چالش نوآوری محدود در فروش محصولات بیمه‌ای موجب

^۸ فاما، یوجین، هفته‌نامه تجارت فردا، شماره ۸۱، ۲۳ فروردین ۹۳، ص ۱۱۱

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

ضریب پایین نفوذ محصولات مختلف بیمه شده است. کمتر از ۲ درصد دارایی‌های ایرانیان بیمه است و علی‌رغم اجباری بودن بیمه شخص ثالث، حدود نیمی از خودروها پوشش بیمه‌ای کاملی ندارند. به‌علاوه سیستم بازنشتی در ایران نیز با چالش‌های مختلفی روبروست.

روی دیگر این چالش‌ها فرصت‌های رشد نهفته در این بخش است که با فرض تداوم آزادسازی، حفظ ثبات اقتصاد کلان و اصرار بر کنترل نرخ تورم و پایین نگاه داشتن آن در کنار امید به رشد اقتصادی مناسب می‌تواند رشدی فراتر از متوسط رشد صنایع را برای صنعت بیمه رقم زند و چشم‌انداز فرصت‌های بیشماری برای محصولات جدید، بازاریابی بهتر، و کانال‌های توزیع مدرن‌تر پیش روی صنعت بیمه باشد. این فرصت، برای ورود سرمایه‌گذاران خارجی نیز می‌تواند جذاب باشد و ایران باید بتواند زمینه ورود سرمایه‌ای در حدود ۶۰ میلیارد دلار و تخصص بین‌المللی در این حوزه را فراهم کند.

زمینه‌چینی در این خصوص خود یکی از فرصت‌های قابل توجهی در بازار خدمات حرفه‌ای بوده و از جمله این خدمات، خدمات مالی و سرمایه‌گذاری هستند که شامل خدمات در حوزه سرمایه‌گذاری خصوصی و جسورانه نیز می‌شوند. به‌علاوه شرکت‌های بین‌المللی تحقیقات بازار نتوانسته‌اند داده‌های جامع و موثقی در مورد بخش‌های اقتصادی ایران فراهم کرده و تحلیل کنند. ریشه موضوع البته به در دسترس نبودن اطلاعات باز نمی‌گردد و چالش در بررسی و مرور داده‌های موجود به زبان فارسی است. این مسأله این فرصت را برای انواع خدمات تحلیل بازار در کنار دانش خارجی فراهم می‌آورد.

همه موارد فوق‌الذکر در کنار محور رشد در فناوری اطلاعات و ارتباطات معنای ویژه‌ای به توسعه فناوری مالی و فناوری بیمه‌ای می‌بخشد. بنابر پیش‌بینی ارائه‌شده در گزارش مکنزی فناوری اطلاعات و ارتباطات می‌تواند در بازه ۲۰۱۴ تا ۲۰۳۵، ارزش افزوده خود را از ۷ میلیارد دلار به حدود ۳۰ میلیارد دلار برساند و سهم خود را ۴ برابر کند. پتانسیل ایران در توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و ارائه مجموعه‌ای غنی از خدمات به مصرف‌کنندگان و صاحبان کسب‌وکار با پیوند به فرصت‌های موجود در بخش مالی و بیمه، نشانه‌های خوبی برای فراهم بودن زمینه رشد شرکت‌های فعال در حوزه فناوری مالی و فناوری بیمه‌ای هستند.

با برگشت به گزارش رقابت‌پذیری، نکته قابل توجه دیگر در حوزه رقابت‌پذیری موضوع دانش و آموزش است. ایران به لحاظ آموزش نظری عالی (Higher Education) و عملی (Training) در سال ۱۷-۲۰۱۶ رتبه ۶۰ را داشته‌است که در ستون‌های زیرشاخص ارتقادهندگان بهره‌وری بعد از اندازه بازار (رتبه ۱۹) بهترین رتبه ایران بوده‌است. در سایر ستون‌های این شاخص رتبه ایران نزدیک صد یا فراتر از آن است. بخش قابل توجهی از این امتیاز مرهون رتبه مدارس علوم و ریاضی (دانشکده‌های مهندسی و علوم) است که رتبه ایران از این حیث ۴۸ است. در همین حال رتبه مدارس مدیریت و همچنین آموزش عملی حین خدمت در ایران به ترتیب ۹۰ و ۱۲۱ می‌باشد. به‌عبارتی می‌توان بیان داشت که دانش و آموزش فناوری در ایران بسیار جلوتر از موضوع مدیریت و تجربه آموزی است. حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات نیز از این حیث استثنا نیست. حضور حجم قابل توجه دانش‌آموختگان این حوزه، تأییدی بر این موضوع است که چنانچه حلقه‌های مدیریتی و کاربردهای عملی و تجاری این موضوع تقویت نشوند نخواهند توانست کمک شایانی به بهبود بهره‌وری و رقابت‌پذیری کنند. از این حیث تشکیل صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه و فرهنگ این موضوع با هدف شناسایی و رشد دادن استعدادهای فنی، می‌تواند کمک‌کننده باشد. رسالت صندوق‌های جسورانه در مربی‌گری شرکت‌های سرمایه‌پذیر یکی از روش‌هایی است که می‌تواند فاصله مدیریتی موجود را جبران کرده و به استعدادهای فنی فرصت رشد دهد.

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

این موضوع به‌نوع دیگری خود را در گزارش سال ۲۰۱۶ فناوری اطلاعات جهانی نشان می‌دهد. در این شاخص که به نوعی بیانگر حال و روز کشورها در حوزه فناوری اطلاعات است، ایران توانسته‌است رتبه خود را در چهار سال اخیر از ۱۰۱ به ۹۲ بهبود دهد و نمره کشور از ۳.۴ به ۳.۷ برسد. در این گزارش رتبه دسترسی به سرمایه خطرپذیر یا جسورانه در میان ۱۳۹ کشور، ۱۲۵ بوده است. در این گزارش نیز رتبه مدارس علوم و ریاضی کشور بالا بوده و رتبه ۳۶ را رقم زده در حالی که همچنان رتبه ۹۰ درخصوص مدارس مدیریت بر نمره

شاخص جهانی کارآفرینی (مطابق با گزارش موسسه کارآفرینی و توسعه جهانی GEDI)

نمودار ۱ - رتبه کشورهای منتخب در شاخص جهانی کارآفرینی (۲۰۱۶)

کسب‌وکار و نوآوری تأثیر منفی داشته‌است.

رتبه ایران در موضوع کارآفرینی نیز یکی از مؤیدهای تحلیل فوق است. نمودار ۱ رتبه ایران در شاخص جهانی کارآفرینی را نشان می‌دهد. رتبه برخی کشورهای مورد توجه در سیاست‌گذاری‌ها نیز در این نمودار مشخص شده‌است.

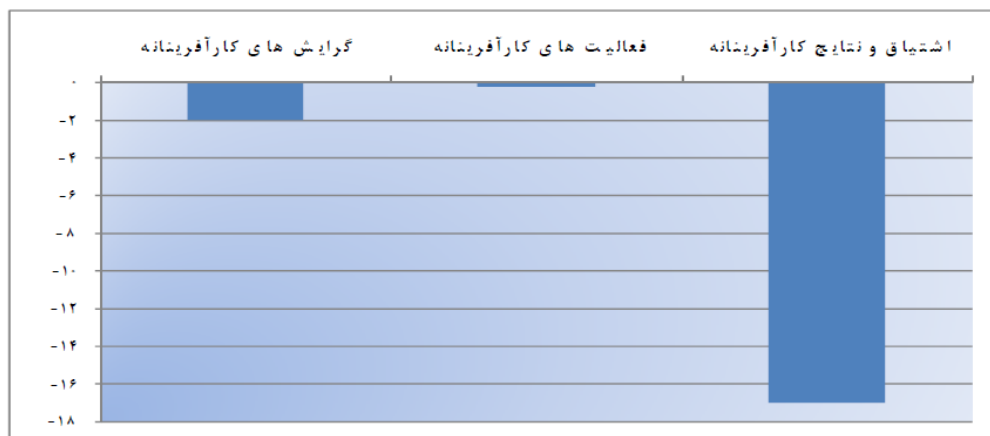
وضعیت کارآفرینی ایران در مقایسه با سایر کشورهای جهان در سال ۲۰۱۶

نمودار ۲- وضعیت کارآفرینی ایران در مقایسه با کشورهای منتخب (۲۰۱۶)

نمودار ۲ نشان‌دهنده وضعیت مقایسه‌ای ایران در حوزه کارآفرینی با چند کشور منتخب است در ارتباط با ابعاد مختلف شاخص کارآفرینی (GEM) است.

در یک بررسی درخصوص این شاخص در سال ۲۰۱۲ شکاف کارآفرینی ایرانی با کارآفرینی جهانی مطالعه شده‌است. در این بررسی به سه بعد کارآفرینی یعنی گرایش، رفتار و نتایج پرداخته شده‌است. شکاف ایران با متوسط جهانی در دو حوزه گرایش و رفتار اگرچه منفی است اما زیاد نیست. در این میان موضوع نتایج داستان متفاوت و شکاف بالایی با متوسط جهانی را نشان می‌دهد. این مفهوم در **نمودار ۳** نشان داده شده‌است. یکی از زمینه‌های تشکیل صندوق‌های جسورانه در همین موضوع نهفته‌است که می‌تواند نمرات مرتبط با حمایت از کسب‌وکارهای با رشد بالا را ارتقا دهد.

Source: Global Entrepreneurship Monitor Report, 2012.

نمودار ۳- شکاف کارآفرینی ایران و جهان ۲۰۱۲

در کشور ایران نیز این تحولات با اندکی تأخیر در حال وقوع هستند و نشانه‌های آن را می‌توان دید. بر اساس آمار و اطلاعات مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۴، از مجموع جمعیت کشور، تعداد ۳۲/۸ میلیون نفر کاربر اینترنت بوده‌اند که نشان می‌دهد ۴۱/۶ درصد جمعیت ایران از اینترنت استفاده می‌کنند. اندازه این سهم برای جمعیت ۶ ساله و بیشتر کشور (ضریب نفوذ اینترنت کشور) ۴۵/۳ می‌باشد.^۹ طبق برآوردهای مکنزی در ژوئن ۲۰۱۶، ایران با سابقه‌ی علمی و مهندسی قوی و یک جمعیت جوان، پویا و مشتاق مشارکت در اقتصاد دیجیتال، پتانسیل ایجاد و توسعه یک بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات رو به پیشرفت را دارد. در حال حاضر، این بخش در ایران به سرعت بسیاری از کشورهای همتراز، پیش نرفته است. بازار ارتباطات ایران با درآمد ۸ میلیارد دلاری، از نظر اندازه نصف ترکیه و یک سوم مکزیک است. میانگین مصرف داده موبایل برای هر فرد، کمتر از کشورهای همتراز است و این تا اندازه‌ای به دلیل سرعت پایین اینترنت موبایل، علیرغم پایین بودن قیمت آن است. ایران همچنین دارای یک صنعت نرم‌افزار است که عمدتاً به مشتریان داخلی خدمات می‌دهند و بازار خدمات فناوری اطلاعات نیز در حال حاضر کوچک و داخلی است، اما پتانسیل رشد پس از ارتباط مجدد با اقتصاد جهانی را دارد. بنابراین ایران فرصتی برای خیز در توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات دارد و آن حرکت به سمت نسل جدید فناوری و ارائه خدمات بهتر به مشتریان اعم از افراد و کسب و کارها است.^{۱۰}

• پیشینه حرفه مربوط به موضوع فعالیت صندوق در جهان؛

تکنولوژی مالی شاخه جدیدی است که گستردگی آن باعث می‌شود نتوان تعریف دقیقی برای آن ارائه داد. در تعریفی تحت اللفظی، صنعتی است که از تکنولوژی در صنعت مالی استفاده می‌کند. در دنیای امروز تقریباً هرجایی که پای پول وسط باشد این صنعت وجود دارد؛ شبکه SWIFT که پایه مبادلات پولی بین المللی است، بازار سرمایه، اتاق‌های تسویه پایاپای، مبادلات روزمره به‌وسیله کارتهای بانکی و اعتباری، یا حتی پلن‌های مدیریت هزینه خانوار و سرمایه‌گذاری و غیره. شاید ابتدا هدف استفاده ابزارهای اتوماسیون برای کاهش

^۹ نتایج آمارگیری بر خورداری خانوارها و استفاده‌ی افراد از فناوری اطلاعات و ارتباطات-۱۳۹۴- مرکز آمار ایران-سازمان فناوری اطلاعات ایران.

^{۱۰} (فرصت‌های رشد مکنزی، مؤسسه جهانی مکنزی، ایران: فرصت رشد یک تریلیون دلاری؟ ژوئن ۲۰۱۶- شهریور ۱۳۹۵)

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری باز‌نشستی

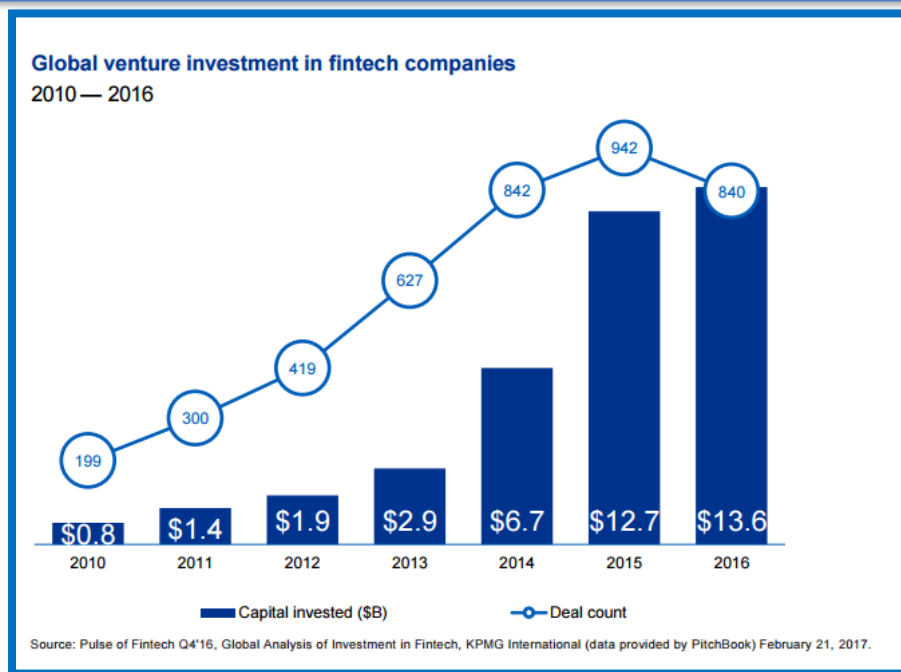
ریسک عوامل انسانی بود ولی با پیشرفت این صنعت، تمامی سطوح زندگی انسان مدرن را تحت پوشش قرار داده است بنابراین واقعاً هیچ چهارچوب خاصی وجود ندارد تا بتوان صنعت و فعالیت‌های تکنولوژی مالی را به صورت دقیق و جامع دسته‌بندی کرد.

طبق بعضی تعاریف CB insight، تکنولوژی مالی اینگونه تعریف شده است: «صنایعی که تکنولوژی را برای بانک‌ها، مالی شرکتی، بازار سرمایه، تحلیل داده‌های مالی، پرداخت، مدیریت مالی شخصی به کار می‌گیرند.» در تعریف دیگر در گزارش‌های بانک "سیلیکون ولی" این صنعت شامل شرکت‌هایی است که از تکنولوژی در وام‌دهی، مالی شخصی، پرداخت، سرمایه‌گذاری فردی، سرمایه‌گذاری نهادی، سهام، حوالجات، بانکداری مشتری‌مدار، تحقیقات مالی و زیرساخت‌های بانکی استفاده نمایند. همچنین در بسیاری از تعاریف موجود، تجارت الکترونیک و وجوه مجازی، بیمه و جمع‌سپاری مالی وارد شده است. در زیر می‌توان یک دسته‌بندی از این صنایع را مشاهده نمود.

نمودار 4 - حوزه‌های مختلف تکنولوژی مالی

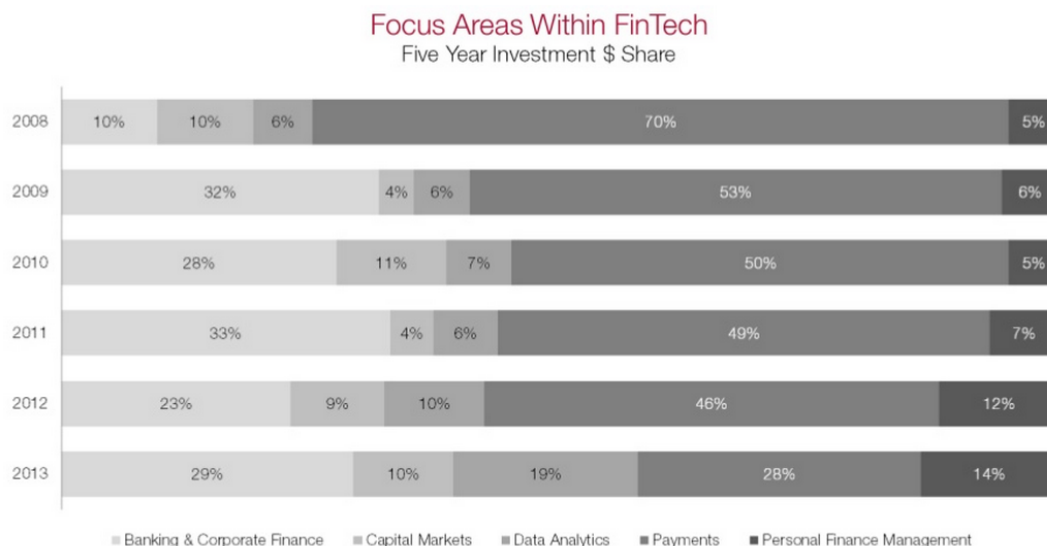
صنعت تکنولوژی مالی در سال‌های اخیر رشد فراوانی داشته است. این رشد در بخش سرمایه‌گذاری در شرکت‌های نوپا بسیار جدی بوده به‌طوری‌که تنها در سال ۲۰۱۶ میزان سرمایه‌گذاری جسورانه در این بخش به بیش از ۱۳.۶ میلیارد دلار رسیده است. در زیر می‌توان روند این رشد را از سال ۲۰۱۰ مشاهده نمود. چنانچه مشخص است روند این سرمایه‌گذاری مثبت بوده اما می‌توان گفت آهنگ رشد سرمایه‌گذاری در این بخش از نفس افتاده است. بنابر آمار KPMG، تعداد معاملات انجام‌شده در حوزه فناوری مالی در سال ۲۰۱۶ با رشد منفی روبرو بوده است. با این حال روند این معاملات روند مثبتی است. در اینجا نیز نباید فراموش کرد که همگام‌شدن صنعت مالی در ایران با تغییرات حاصل از این حجم سرمایه‌گذاری انجام‌شده در این حوزه می‌تواند در سال‌های آتی فرصت‌های مناسب سرمایه‌گذاری را به‌دنبال داشته‌باشد.

نمودار ۵- روند سرمایه‌گذاری جسورانه در حوزه تکنولوژی مالی

نکته حائز اهمیت دیگر تغییر رویکرد و حوزه سرمایه‌گذاری در تکنولوژی مالی است. بر اساس جمع‌بندی داده‌های CB insight^{۱۱} در سال‌های ابتدایی شروع این صنعت به‌عنوان یک صنعت مجزا، بیشترین توجه بر روی پرداخت‌های الکترونیکی قرار داشته است. اما به مرور زمان اهمیت این حوزه سرمایه‌گذاری کاهش یافته است اگرچه هنوز بیشترین سهم از سرمایه‌گذاری را به خود اختصاص می‌دهد.

^{۱۱} <https://www.slideshare.net/CBInsights/fin-tech-investment-landscape>

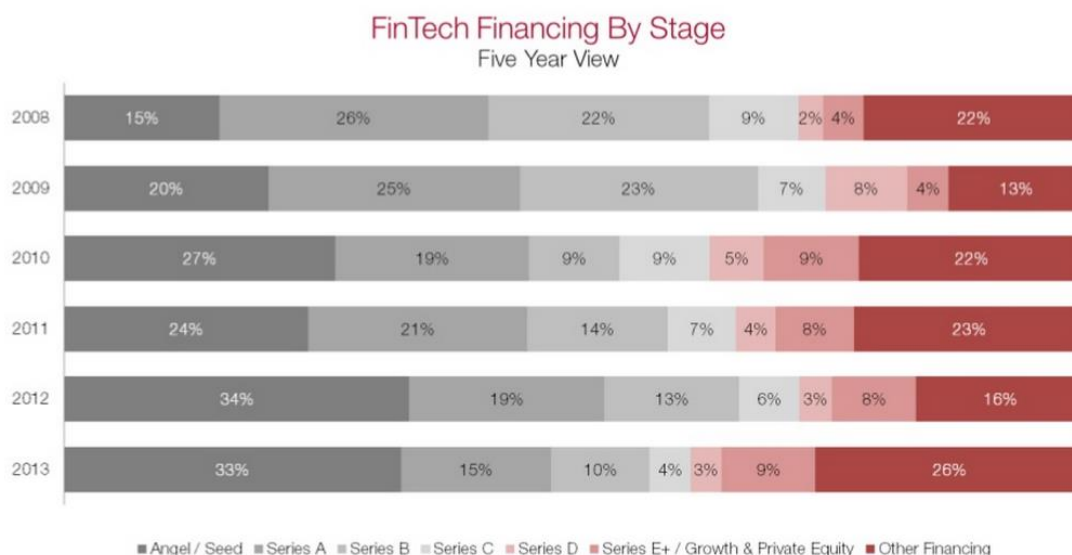

نمودار 6 - حوزه‌های تمرکز تکنولوژی مالی

Source <https://www.slideshare.net/CBIInsights/fin-tech-investment-landscape>

نکته جالب توجه در تغییر روند سرمایه‌گذاری در تکنولوژی مالی، توجه بیشتر بر روی تحلیل اطلاعات و مدیریت مالی شخصی است که طی سال‌های اخیر بخش بزرگی از سرمایه‌گذاری در این صنعت را به خود اختصاص داده است. از منظری دیگر شاید روند نقطه ورود سرمایه‌گذاری در دوره عمر شرکت‌های نوپا، به نکته جالبی اشاره کند.

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

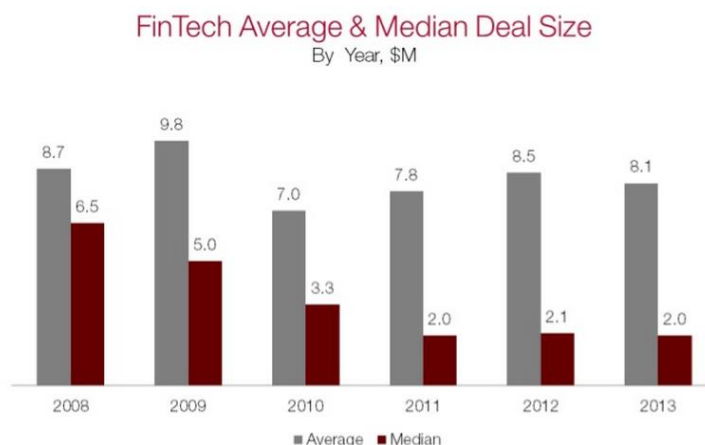

نمودار 7 - مراحل مختلف سرمایه‌گذاری جسورانه در حوزه تکنولوژی مالی (۲۰۰۸-۲۰۱۳)

Source <https://www.slideshare.net/CBIInsights/fin-tech-investment-landscape>

با توجه به نمودار فوق دیده می‌شود که در سال‌های اخیر توجه بیشتر به مراحل اولیه سرمایه‌گذاری کشیده شده است و این موضوع نشان از روبه‌رشد بودن این صنعت دارد. به عبارتی دیگر سرمایه‌گذاران مخاطره‌پذیر در سطح جهانی بیشتر تمایل دارند بر روی ایده‌ها و مراحل اولیه شرکت‌های با طرح‌های نوآورانه‌ای سرمایه‌گذاری کنند که این صنعت را به صورت ریشه‌ای تغییر دهند.

متوسط اندازه هر قرارداد تازه‌ای که سرمایه‌گذاران مخاطره‌پذیر در این حوزه امضاء می‌کنند در سال ۲۰۱۳ به ۸.۱ میلیون دلار و میانه این مشخصه به عدد ۲ میلیون دلار رسیده است. این موضوع بار دیگر نشان‌دهنده این پدیده است که تنوع نقطه زمانی ورود به سرمایه‌گذاری

نمودار 8 - میانگین و میانه حجم معاملات حوزه تکنولوژی مالی

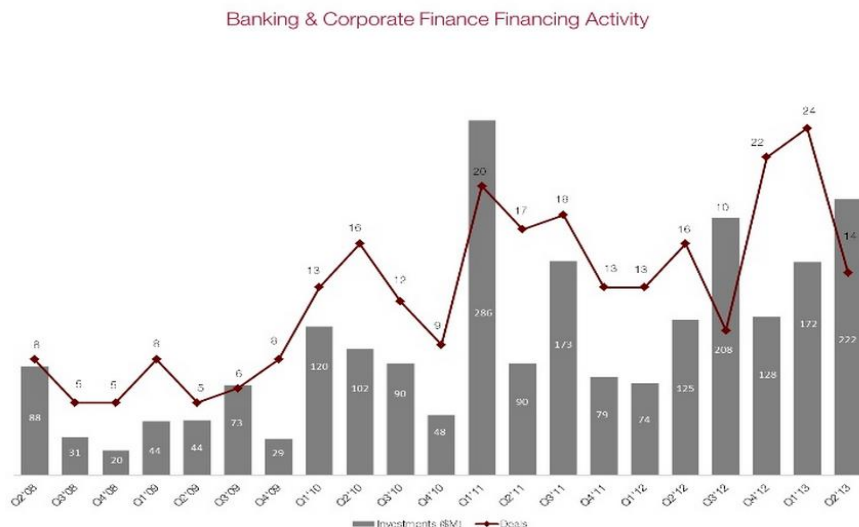
Source <https://www.slideshare.net/CBIInsights/fin-tech-investment-landscape>

«این امیدنامه توسط موسسین و ارکان اجرایی صندوق تهیه شده و نزد سازمان به ثبت رسیده است. سازمان بورس و اوراق بهادار در خصوص صحت، دقت، کامل بودن و سایر ویژگی‌های کیفی و کمی محتوای این امیدنامه مسئولیت ندارد»

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

در این حوزه افزایش یافته است و همانقدر که تعداد سرمایه‌گذاری بر روی شرکت ایده‌های نوآورانه افزایش یافته، ورود در سری‌های بالاتر سرمایه‌گذاری افزایش داشته است. در گزارش‌های مختلف جهانی می‌توان آمار مرتبط با رشته‌های مختلف حوزه فناوری مالی را یافت. در این فرصت به نمونه‌های مرتبط با فعالیت صندوق که به‌نظر می‌آید زمینه بیشتری در ایران داشته باشند اشاره خواهد شد.

نگاهی به فهرست سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های مخاطره‌پذیر و شتاب‌دهنده‌های کسب و کار نشان می‌دهد این دست شرکت‌ها در این حوزه بیشترین ورود را داشته‌اند.

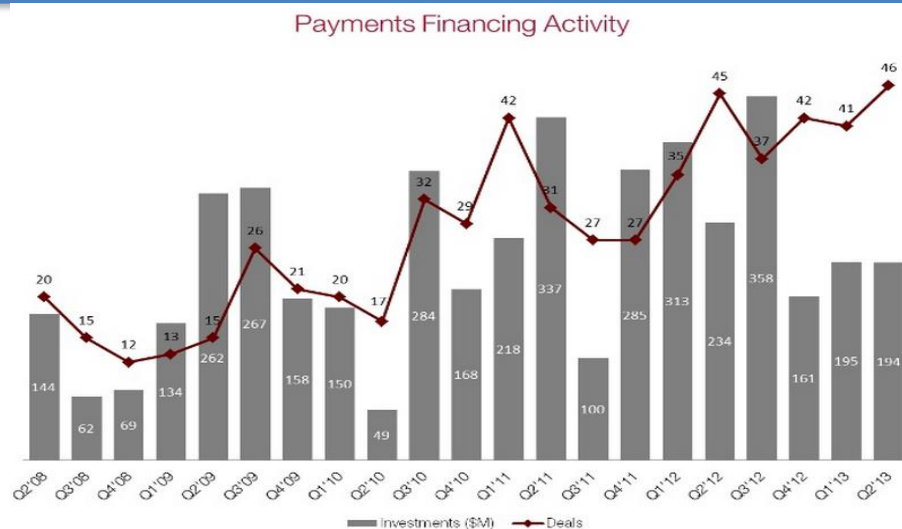
نمودار 9 - فعالیت‌های حوزه بانکداری و تأمین مالی شرکتی

Source <https://www.slideshare.net/CBInsights/fin-tech-investment-landscape>

اگرچه هنوز بزرگترین سرمایه‌گذاری‌های شکل گرفته شده بر روی کسب و کارهای B2C است اما حوزه‌های B2B رشد زیادی داشته و بسیاری از سرمایه‌گذاری‌ها به این سمت حرکت نموده است و حرکات قدرتمندی به سمت تجارت به‌وسیله ابزارهای هوشمند، کیف پول‌های موبایلی، سرمایه‌گذاری خرد، برنامه‌ریزی مالی خرد و وام‌دهی خرد در سطح جهان در حال انجام است.

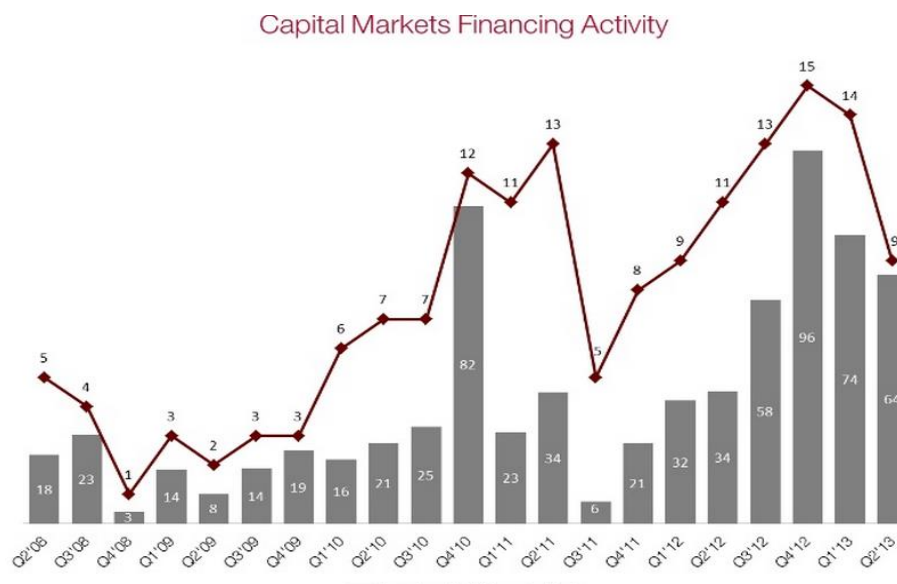
نکته حائز اهمیت دیگر، روند میزان سرمایه‌گذاری در هریک از حوزه‌های مورد بحث تکنولوژی مالی در سال‌های گذشته است. در نمودارهای زیر این روند قابل مشاهده است:

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

نمودار ۱۰- فعالیت‌های پرداخت مالی

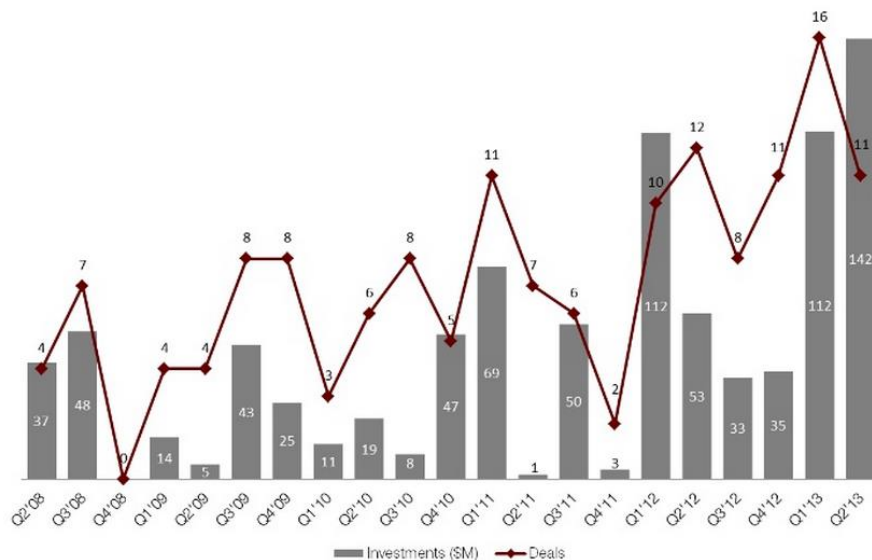
*Source <https://www.slideshare.net/CBInsights/fin-tech-investment-landscape>

نمودار ۱۱- فعالیت‌های بازار سرمایه

*Source <https://www.slideshare.net/CBInsights/fin-tech-investment-landscape>

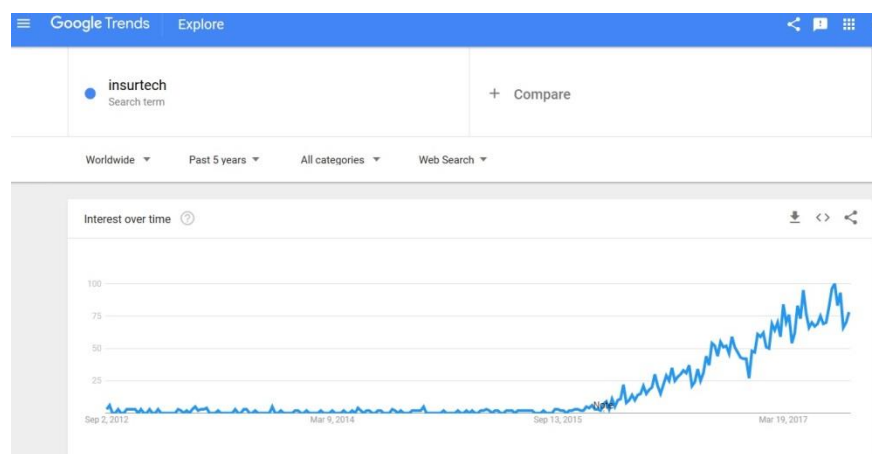
Data Analysis Financing Activity

نمودار ۱۲- فعالیت‌های حوزه تحلیل داده

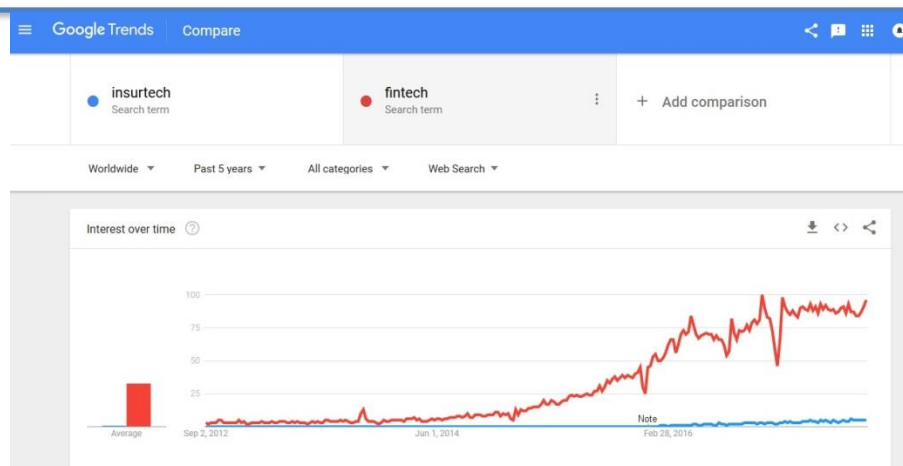
*Source <https://www.slideshare.net/CBIInsights/fin-tech-investment-landscape>

بخش دیگری از فناوری مالی که در صورت وجود زمینه لازم صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه حاضر، بر آن متمرکز خواهد بود، موضوع فناوری بیمه‌ای است. مفهومی که روند جستجوی آن براساس گوگل ترند نشان می‌دهد، بسیار نوپاتر از مفهوم فناوری مالی است. با این حال به خودی خود رشد قابل ملاحظه‌ای را در جستجوها تجربه کرده‌است. نمودار ۱۳ رشد جستجوی واژه insurtech در ۵ سال گذشته و نمودار ۱۴ مقایسه آن را با جستجوی fintech در همین بازه نشان می‌دهد.

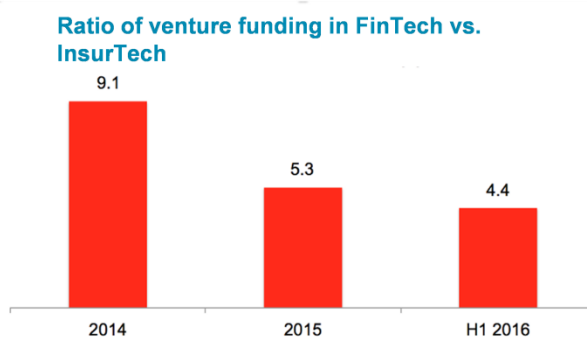
نمودار ۱۳- روند جستجوی insurtech در ۵ سال گذشته در وبسایت google trends

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

نمودار ۱۴- روند جستجوی واژه *insurtech* در مقایسه با واژه *fintech* در وبسایت *google trends*

بررسی روند نسبت سرمایه‌گذاری در فناوری مالی نسبت به فناوری بیمه‌ای نیز با روند ظهور این دو مفهوم نزدیک است به نحوی که با توجه به نمودار ۱۵ این نسبت از ۹ برابر در سال ۲۰۱۴ به ۴.۴ برابر در سال ۲۰۱۶ رسیده است.^{۱۲}

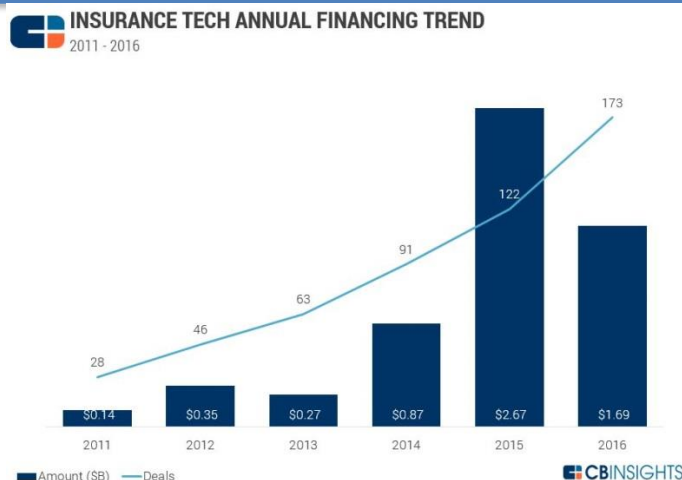

Source: CB Insights, Oliver Wyman analysis

نمودار ۱۵- نسبت سرمایه‌گذاری در فناوری مالی به فناوری بیمه‌ای

بر اساس گزارش CB Insight که در نمودار ۱۶ انعکاس یافته است، همانند روند معاملات در حوزه فناوری بیمه‌ای نیز در سال ۲۰۱۶ با افت روبرو بوده است. اگر چه حجم معاملات کماکان قابل توجه است. در همین حال تعداد معاملات صورت گرفته همچنان روند رو به رشد خود را حفظ کرده است.

^{۱۲} <https://www.actuaries.digital/۲۰۱۷/۰۴/۱۹/insurtech-what-where-why/>

نمودار ۱۶ - روند حجم و تعداد معاملات در حوزه فناوری بیمه‌ای

در نگاهی کلی می‌توان فعالیت شرکت‌های بیمه را در مکانیزم انتقال ریسک و تبعات آن از بیمه‌گذار به بیمه‌گر خلاصه کرد و مأموریت آنان را «تأمین منافع ذینفعان از طریق ارائه خدمات بیمه‌ای و سرمایه‌گذاری بهینه» دانست. نمی‌توان بر نقش فاوا در ایفای این مأموریت چشم بست. صنعت بیمه در جهان در سال‌های اخیر توانسته‌است با تکیه بر ظرفیت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات تحولات چشمگیری را تجربه کند. اساس کار بیمه، داده و بانک‌های اطلاعاتی است که فناوری اطلاعات و ارتباطات فرصت‌های طلایی را در اختیار صنعت بیمه قرار می‌دهد. این امکانات بسیار گسترده و غیرقابل چشم‌پوشی هستند و هزینه‌های بیمه‌گران را بسیار کاهش می‌دهند. تجربه کشورهای دیگر نیز در این زمینه بازارهای جدیدی را برای بیمه‌گران گشوده است. فاوا توانسته‌است با کاهش زمان فرآیند صدور به‌خصوص در مورد بیمه‌های عمر که نیازمند معاینات پزشکی و جمع‌آوری سایر داده‌هاست، روند ارزیابی ریسک مشتریان را تسهیل کند و علاوه بر افزایش دقت محاسبه ریسک، زمان آن را نیز کاهش دهد. برای بیمه‌گران سلامت و عمر تحولات حوزه فاوا به معنای بهبود رتبه‌بندی ریسک افراد و قیمت‌گذاری متناسب با هر فرد برای پوشش‌های مختلف خواهد بود و با فراگیری گوشی‌های هوشمند و توسعه روزافزون امکانات آن‌ها و لوازم جانبی‌شان، باعث خواهد شد تا بیمه‌ها بتوانند به‌طور مستمر به تعدیل، ارزیابی و بازنگری پوشش و قیمت خدمات خود برای تک‌تک مشتریان‌شان بپردازند و بتوانند رفتارهای نامتعارف و مخاطره‌آمیز بیمه‌شوندگان را مدیریت کنند.

فناوری مالی به‌طور کلی می‌تواند با دو راهبرد کلان دنبال شود. در راهبرد اول به‌کارگیری فناوری و خلاقیت و نوآوری در جهت آن است تا با ایجاد تحول بنیادین در کسب‌وکار جانشینی برای وضع موجود ساخته‌شود و در پی رقابت با بازیگران حاکم و جایگزین شدن با آنان است. ظهور فناوری مالی در ابتدا بیشتر با همین راهبرد پیش رفت. ارائه مدل‌های جدید بانکداری و تلاش برای جایگزین کردن این مدل‌های جدید کسب‌وکار با مدل‌های سنتی. با تلاش بازیگران حاکم در جهت پاسخگویی به این چالش داستان فناوری مالی نیز تغییر کرد و این بار مشارکت بانک‌های سنتی و بازیگران فناوری بنگاه‌هایی را شکل داد که بتوانند مدل‌های بانک‌های سنتی را به‌روز کرده و برای مشتریان امکانات و خدمات بهتری فراهم کنند.

داستان فناوری بیمه‌ای نیز همین مسیر را طی کرده و در کشورهایی نظیر استرالیا، سنگاپور، و انگلستان که قوانین و مقررات و سیاستگذاری‌ها اجازه رشد داده‌است رشد کرده‌اند. اما رشد مسالمت‌جویانه در کنار و با مشارکت بازیگران سنتی هوشیار نسبت به تغییرات نیز راهی جایگزین برای رشد فناوری بیمه‌ای بوده و هست. با رشد روزافزون عادی‌شدن تراکنش‌های دیجیتال، فناوری‌های مالی و بیمه‌ای توانسته‌اند مسیر رشد خود را بیابند و سهم خود را از بازار بیشتر و بیشتر کنند و گرچه حملات فناوری بیمه‌ای به‌شدت حملات فناوری

مالی در حوزه بانکی نبوده است اما سرعت واکنش بازیگران سنتی نشان خواهد داد که تا چه اندازه خواهند توانست سهم خود از این بازار را حفظ نمایند.

نگاه کلی به بازار صنعت بیمه نشان می‌دهد کارگزاری‌ها در دنیا سهم بالایی (در حدود ۷۰٪) در فروش بیمه‌ها دارند. ایران نیز از این موضوع استثناء نیست. گزارش سیگما ۲۰۱۶ معتقد است در سال‌های اخیر رشد فروش اینترنتی بیمه قابل توجه بوده و انتظار می‌رود در ۵ سال آتی از اثرگذاری بالایی برخوردار باشد.^{۱۳} یکی از این اثرگذاری‌ها بر فروش مستقیم و آنلاین بیمه‌ها و به نوعی کاهش هزینه‌های شبکه فروش استوار است. عامل پیشران بعدی سیاست‌گذاری و قانون‌گذاری است که گرچه می‌تواند ایجاد مانع کند (نظیر اجبار مشاوره چهره‌به‌چهره میان فروشنده و خریدار بیمه در اندونزی) در عین حال می‌تواند نظیر سیاست‌های چین عاملی برای شتاب توسعه فناوری بیمه‌ای باشد. سیاست‌هایی در جهت اجبار بیمه‌ها برای ارائه سرویس آنلاین و همچنین حذف برخی محدودیت‌های منطقه‌ای که این اجازه را به بیمه‌ها می‌دهد تا فارغ از مکان جغرافیایی به ارائه خدمات و رقابت با سایر بیمه‌گران بپردازند از جمله این نمونه‌هاست.

با این همه نسبت فروش اینترنتی بیمه در اتحادیه اروپا در مقایسه با سایر کالاها و خدمات نظیر صنعت توریسم (رزرو هتل و بلیت) با ۲۵٪ سهم فروش اینترنتی و متوسط سهم فروش اینترنتی که در حدود ۱۶٪ است، از سهم ناچیزی برخوردار بوده و تنها به ۵ درصد بالغ می‌شود. شاید بر همین مبناست که تقریباً سه چهارم شرکت‌های بیمه جهانی معتقدند که صنعت بیمه نتوانسته است در نوآوری جایگاه رهبری داشته باشد. نتایج پیمایش Willis Towers Watson نشان می‌دهد که تعداد روبه رشدی از بنگاه‌های بیمه‌ای اولویت‌هایی برای سرمایه‌گذاری در دیجیتال‌سازی دارند و به دنبال جبران عقب‌ماندگی صنعت خود از صنعت هم‌تایشان یعنی صنعت مالی هستند تا بتوانند با مقررات و هزینه‌ها همخوان شوند. با این نگاه تحلیلگران معتقدند در سه سال آتی نیمی از بیمه‌گران (شرکت‌های بیمه) از طریق ادغام و تملک، فناوری‌های نوین را در شرکت‌های خود به کار خواهند گرفت.^{۱۴}

در این مسیر البته نباید موانع مهمی نظیر دسترسی به اینترنت و زیرساخت لازم و همچنین عوامل فرهنگی و رفتاری را نادیده گرفت. طبیعی است بهبود توسعه نفوذ و افزایش کیفیت اتصال به اینترنت می‌تواند نقش مهمی در توسعه خدمات اینترنتی از جمله فناوری بیمه‌ای ایفا کند. با این وجود تغییر شرایط فرهنگی و رفتاری به‌ویژه در خصوص موضوعات حساسی نظیر موضوع مالی نیاز به زمان دارد. چه بسا پیشرو بودن فناوری مالی نسبت به فناوری بیمه‌ای ناشی از همین مسأله باشد. نقطه امیدوارکننده در این حوزه تأثیر رفتار نسل‌های جوان‌تر است. یک نظرسنجی از سوی گالوپ نشان می‌دهد که جوانان هزاره (معادل دهه ۶۰ای در ایران) دوبرابر نسل‌های قدیمی‌تر تدابیر بیمه‌ای خود را به‌صورت آنلاین برنامه‌ریزی و خرید می‌کنند. این موضوع می‌تواند مؤید فرصت‌خیز بودن صنعت بیمه در حوزه فناوری‌های نوین باشد.

این نکته را نیز نباید از نظر دور داشت که دیجیتال‌شدن صنعت بیمه را نمی‌توان در خرید آنلاین بیمه منحصر کرد. اگرچه ممکن است خرید بیمه به‌صورت آنلاین رخ ندهد اما مسیر دریافت اطلاعات و کانال‌های رسیدن به تصمیم با سرعت فزاینده‌ای رو به رشد بوده و راهبرد «آنلاین تحقیق کن حضوری خرید کن»^{۱۵} به‌شدت همه‌گیر شده است. خریداران کانال‌های ارتباطی مختلفی برای دسترسی به اطلاعات یافته‌اند و براساس تحقیقی از BCG/NICE حدود ۵ کانال مختلف را بررسی می‌کنند و تعداد این دست کانال‌ها برای ۱۵٪ از افراد به ۱۰ کانال می‌رسد. در آمریکا نیمی از خریداران بیمه وسائط نقلیه قیمت بیمه را به‌صورت اینترنتی چک کرده‌اند و ۳۳٪ از طریق اینترنت به کارگزار خود وصل شده‌اند، در حالیکه تنها ۱۰٪ بیمه‌شان را آنلاین خریده‌اند. در فرانسه دو سوم افراد قبل از خرید بیمه از اینترنت قیمت گرفته‌اند و چارچوب کلی بیمه را چک کرده‌اند.

^{۱۳} Sigma: World insurance in ۲۰۱۶ – the China Growth engine steams ahead

^{۱۴} <https://www.willistowerswatson.com/en/press/۰۲/۲۰۱۷/insurers-under-pressure-to-go-digital>

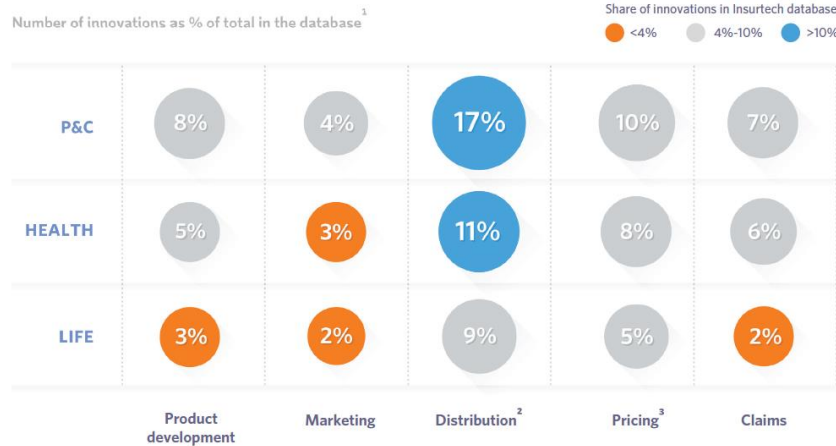
^{۱۵} Research-Online-Purchase-Offline (ROPO)

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

استارت‌آپ‌های حوزه فناوری بیمه‌ای به شدت بر ارتقای جنبه‌های مختلف فرآیند توزیع و فروش متمرکز هستند. دسته‌بندی بانک اطلاعات مکنزی پانوراما نشان می‌دهد که در حدود ۴۰٪ از فناوری بیمه‌ای بر همین موضوع متمرکز است. موضوعی که گزارش سیگما ۲۰۱۶ نیز آن را تأیید می‌کند. از میان سه دسته اصلی بیمه یعنی بیمه حوادث و دارایی، سلامت، و عمر سهم بیمه حوادث و دارایی با ۱۷٪ تمرکز بیش از سایر انواع بیمه‌هاست. به‌طور کلی این نوع از انواع بیمه تمرکز بیشتری از فناوری بیمه‌ای را به خود اختصاص داده‌است. نمودار ۱۷ این تفکیک را به نمایش گذاشته‌است.^{۱۶}

Exhibit 1

Insurtechs have emerged across the value chain and lines of business, with concentration in distribution

¹ -500 commercially most well-known cases registered in the database (excluding wealth management-related innovations); ² Includes sales; ³ Includes underwriting and policy issuance
Source: McKinsey Panorama Insurtech Database

نمودار ۱۷- میزان تمرکز فناوری بیمه‌ای در حلقه‌های زنجیره ارزش و در رشته‌های گوناگون

آخرین موضوعی که می‌تواند در بحث روندهای کلی صنعت موضوع فعالیت صندوق به آن اشاره کرد بحث توسعه موبایل و تأثیرش بر گسترش پوشش جغرافیایی بیمه در نواحی دورافتاده است. گزارش GSMA حاکی از آن است که ۸۰ درصد مشتریان بیمه‌های خرد این مناطق از موبایل خود برای این خدمات ثبت نام کرده‌اند. روندی که نشان می‌دهد فناوری بیمه‌ای توانسته‌است بیمه را در دسترس‌تر و هزینه‌های آن را قابل پرداخت‌تر کند.

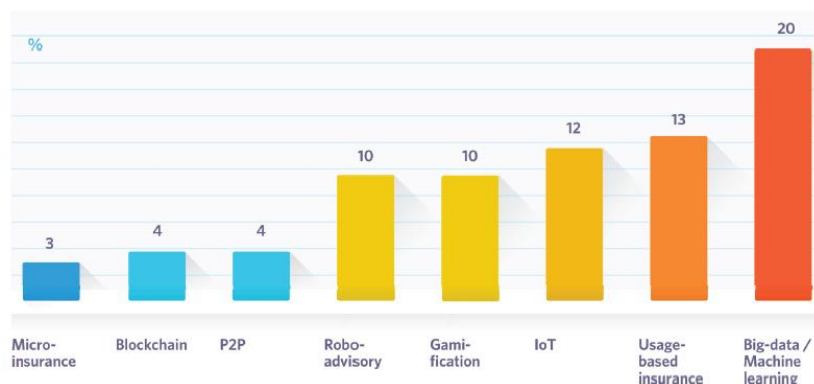
تقریباً تمامی بیمه‌ها به حوزه‌هایی از فناوری مالی که اشاره شد ورود کرده‌اند اما فناوران بیمه‌ای در این نقطه متوقف نشده و به دنبال به‌کارگیری فناوری‌های نوینی هستند که بنگاه‌های بیمه در ابتدای راه تجربه‌شان هستند. هشت فناوری از مهمترین این فناوری‌ها و درصد بهره‌گیریشان در شرکت‌های فناوری بیمه‌ای در نمودار زیر آمده‌اند.

^{۱۶} <http://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/insurtech-the-threat-that-inspires>

Exhibit 2

Insurtechs are adopting new technology and concepts, especially within big data and machine learning and usage-based insurance

Insurtech adoption of new technology & concepts¹

¹ -500 commercially most well-known cases registered in the database.
Source: McKinsey Panorama Insurtech Database

نمودار ۱۸ - فناوری‌های نوین مورد استفاده در بنگاه‌های فناوری بیمه

• پیشینه حرفه مربوط به موضوع فعالیت صندوق در ایران و الزامات قانونی آن؛

قوانین و مقررات حاکم بر فعالیت‌های فناوری مالی و بیمه‌ای تلفیقی است از قوانین و مقررات حاکم بر نظام پولی و بانکی، بازار سرمایه، و بیمه کشور در تلاقی با قوانین حاکم بر حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات و البته به‌جهت ذات دانش‌بنیان آن قوانین و مقررات حاکم بر این حوزه. لذا شرکت‌هایی که در این حوزه کار می‌کنند از سویی با امیدواری‌ها و حمایت‌هایی که شامل توسعه دانش و فناوری در کشور است روبرو هستند و از دیگر سو باید حساسیت‌های موجود در حوزه فضا و فضای مجازی را رعایت کنند و از همه مهمتر بر قوانین سنتی حوزه پولی و مالی کشور فائق آمده و با حساسیت‌ها و بروکراسی شدید حاکم بر آن مبارزه کنند. به‌علاوه تفاوت ماهوی مالی متعارف جهانی و مالی اسلامی را نیز در طراحی‌های خود لحاظ نمایند و مدل‌های کسب‌وکاری را به‌وجود بیاورند که با شریعت در تضاد نباشد.

ورود صنعت تکنولوژی مالی ایران به حوزه‌های پرداخت الکترونیک، درگاه‌های مبادلاتی برخط، پردازش داده‌های مالی و خدماتی از این دست بیش از آنکه بر اساس کشف نیاز جدید بازار باشد، بر اساس احساس خلاء و کمبود شدید، عقب‌افتادگی‌های شدید و توجه بعضاً قانونی و دولتی در این حوزه بوده است. علت این موضوع، نبود اکوسیستم کارآفرینی است. از جمله تلاش‌های در حال رشد برای شکل‌دهی این اکوسیستم، ظهور صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه با تمرکز بر تکنولوژی مالی هستند.

اگرچه روند کلی صنعت فناوری مالی در جهان داستانی جدای از روند آن در ایران دارد و نمی‌توان همان شرایط حاکم بر آن را به ایران تعمیم داد اما همان‌گونه که قبل‌تر مطرح شد جامعه ایران همواره برای رسیدن به شرایط جهانی در تلاش بوده و روندهای جهانی را دنبال کرده است. لذا انتظار می‌رود با تأخیری چندساله روندهای جهانی در ایران نیز تکرار شوند. اگرچه ممکن است همه این روندها بر نوآوری متمرکز نباشد اما حداقل تجربه سال‌های اخیر نشان داده است بومی‌سازی و پیاده‌سازی فناوری‌های پرورش یافته در جهان توسعه یافته توانسته است بنگاه‌های سودآوری را در کشورمان متولد سازد.

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری باز نشستگی

طبق آمار اعلام شده از معاون وزیر ارتباطات و رئیس هیأت‌مدیره شرکت مخابرات ایران، در نشست هم‌اندیشی توسعه فاوا با فعالان بخش خصوصی، سهم فناوری اطلاعات به فناوری ارتباطات ۳۰ به ۷۰ بوده و سهم کل فناوری اطلاعات و ارتباطات از GDP، ۲.۷٪ است. بازار فاوا در ایران حدود ۳۴۰ هزارمیلیارد ریال است که براساس گزارش‌های بین‌المللی تا میزان ۱۰۵۰ هزار میلیارد ریال ظرفیت رشد برای آن وجود دارد. مطابق نظر نصرالله جهانگرد براساس مطالعات انجام گرفته درخصوص برنامه‌های اول تا پنجم توسعه رشد ارتباطات در کشور بعد از انقلاب سالیانه ۹ درصد بوده است. این رشد علی‌رغم همه تحریم‌ها و مسائل گوناگون، در این سال‌ها وجود داشته است. بر اساس گفته‌های رضا باقری‌اصل معاون دولت الکترونیکی سازمان فناوری اطلاعات در همین نشست تنها ۲۰ درصد از خدمات دولت در بستر وب ارائه می‌شود. موضوعی که بی‌ارتباط با رتبه ایران در شاخص دولت الکترونیکی نیست. از سال ۲۰۱۰ تاکنون ایران نتوانسته است در این شاخص رتبه‌ای بهتر از ۱۰۰ کسب کند. معاون توسعه بازار شرکت کارت اعتباری ایران کیش در ششمین همایش سالانه بانکداری الکترونیک حجم تراکنش‌های بانکداری الکترونیک را بالغ بر ۵ هزار و ۵۰۰ تریلیون تومان دانسته است. نمودار زیر نشان می‌دهد در هر ساعت از بانکداری و پرداخت الکترونیکی چه می‌گذرد.

نمودار ۱۹- رخدادهای حوزه بانکداری و پرداخت الکترونیکی در هر ساعت از سال ۹۵

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

گزارش اقتصادی شاپرک که در آن عملکرد ماهیانه پرداخت از طریق این شبکه بررسی می‌شود ارزش ریالی تراکنش‌های رخ داده در این شبکه را در مقایسه با نقدینگی کشور از ابتدای سال ۱۳۹۴ تا کنون، به شرح **جدول ۱** و **جدول ۲** آورده است.

جدول ۱ - ارزش تراکنش‌های شاپرک در قیاس با نقدینگی سال ۱۳۹۴

ماه	نقدینگی (میلیون ریال)	ارزش تراکنش‌های شاپرک (میلیون ریال)	نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی
فروردین	۷,۸۸۷,۵۸۲,۷۰۰	۶۱۸,۱۷۴,۷۶۲	۷/۸۴٪
اردیبهشت	۸,۰۰۴,۴۷۰,۳۰۰	۸۱۷,۵۵۸,۸۲۲	۱۰/۲۱٪
خرداد	۸,۱۶۶,۶۷۵,۸۰۰	۸۲۶,۰۹۶,۶۹۴	۱۰/۱۲٪
تیر	۸,۳۳۳,۷۷۹,۹۰۰	۸۰۵,۲۵۹,۰۰۸	۹/۶۷٪
مرداد	۸,۵۰۸,۰۰۰,۰۰۰	۸۶۴,۴۳۶,۱۶۸	۱۰/۱۶٪
شهریور	۸,۷۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۹۲۳,۳۹۳,۶۶۳	۱۰/۵۸٪
مهر	۸,۸۶۸,۹۰۰,۰۰۰	۸۵۸,۱۶۶,۷۸۵	۹/۶۸٪
آبان	۹,۰۷۳,۶۰۰,۰۰۰	۸۰۴,۱۳۷,۴۶۱	۸/۸۶٪
آذر	۹,۲۵۱,۷۰۰,۰۰۰	۸۱۰,۷۹۰,۱۷۶	۸/۷۶٪
دی	۹,۴۹۳,۹۰۰,۰۰۰	۸۷۳,۱۰۸,۰۴۱	۹/۲۰٪
بهمن	۹,۷۵۹,۴۰۰,۰۰۰	۹۴۲,۹۳۳,۸۸۲	۹/۶۶٪
اسفند	۱۰,۱۷۲,۹۰۰,۰۰۰	۱,۱۸۳,۸۰۹,۹۵۹	۱۱/۶۴٪

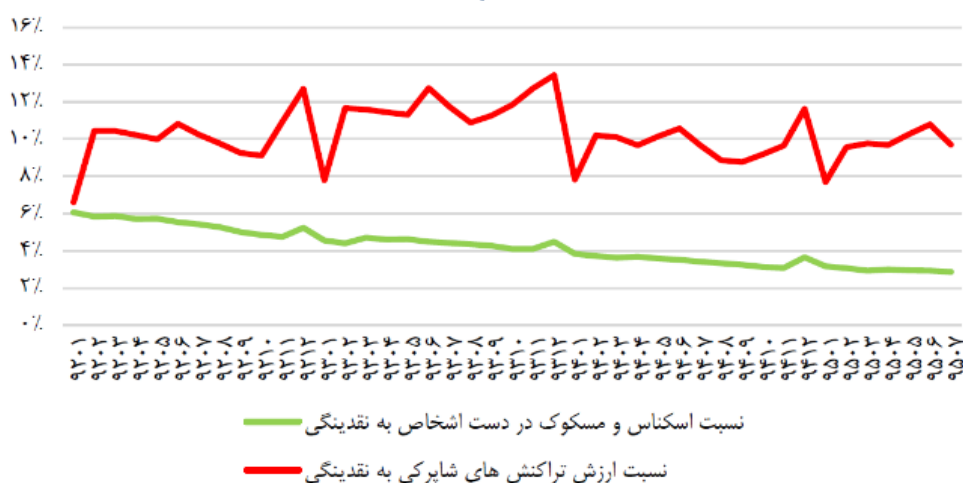
جدول ۲ - ارزش تراکنش‌های شاپرک در قیاس با نقدینگی هفت ماهه نخست سال

ماه	نقدینگی (میلیون ریال)	ارزش تراکنش‌های شاپرک (میلیون ریال)	نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی
فروردین	۱۰,۲۱۸,۵۰۰,۰۰۰	۷۸۶,۳۸۸,۱۸۷	۷/۷۰٪
اردیبهشت	۱۰,۳۸۵,۲۰۰,۰۰۰	۹۹۴,۲۹۳,۶۴۷	۹/۵۷٪
خرداد	۱۰,۵۹۵,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۳۵,۶۸۰,۹۹۴	۹/۷۸٪
تیر	۱۰,۸۱۸,۸۰۰,۰۰۰	۱,۰۴۸,۳۳۰,۳۳۷	۹/۶۹٪
مرداد	۱۰,۹۹۲,۰۰۰,۰۰۰	۱,۱۳۰,۲۱۴,۶۵۲	۱۰/۲۸٪
شهریور	۱۱,۳۲۷,۱۰۰,۰۰۰	۱,۳۱۱,۶۳۷,۵۹۴	۱۰/۷۹٪
مهر	۱۱,۳۷۹,۹۰۰,۰۰۰	۱,۱۰۴,۱۱۵,۲۵۴	۹/۷۰٪

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

نمودار 20 می‌تواند روند گسترش نفوذ پرداخت الکترونیک را در مقایسه با پرداخت با اسکناس و مسکوک از سال ۱۳۹۲ تا کنون نشان دهد. هرچند موضوع فناوری مالی در حوزه پرداخت خلاصه نمی‌شود، اما این روند بیان‌کننده بازار روبه‌رشد حتی در پایه‌ای‌ترین موضوع فناوری مالی است.

نمودار 20-مقایسه درصد پرداخت الکترونیکی از نقدینگی با درصد اسکناس و مسکوک از نقدینگی (۱۳۹۲ تا مهرماه ۱۳۹۵)

شرکت‌های نوپا در حوزه فناوری مالی و بیمه‌ای و خدمات بازنشتی در دو مدل کسب‌وکار کلی می‌توانند به فعالیت بپردازند. اولین نوع آن حضور در بازار به عنوان شرکت‌هایی نوآور است که قصد تغییر مدل‌های سنتی کسب و کار در این حوزه را دارند. دسته دوم اما شرکت‌هایی هستند که با هدف بهبود فرآیندها و مدل‌های کسب‌وکار بازیگران اصلی وارد شده و سعی در همکاری با این بازیگران برای حفظ قدرت رقابت و ارتقای خدماتشان را دارند. در بندهای آتی امیدنامه در این خصوص توضیحات بیشتری ارائه خواهد شد.

ورود صنعت تکنولوژی مالی ایران به حوزه‌های پرداخت الکترونیک، درگاه‌های مبادلاتی برخط، پردازش داده‌های مالی و خدماتی از این دست بیش از آنکه بر اساس کشف نیاز جدید بازار باشد، بر اساس احساس خلاء و کمبود شدید، عقب‌افتادگی‌های شدید و توجه بعضاً قانونی و دولتی در این حوزه بوده است. علت این موضوع، نبود اکوسیستم کارآفرینی است. از جمله تلاش‌های در حال رشد برای شکل‌دهی این اکوسیستم، ظهور صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه با تمرکز بر تکنولوژی مالی هستند.

اظهارنظرهای اخیر مسئولان بانک مرکزی در حوزه فناوری‌های نوین، گواهی بر وجود این خلأها و البته تلاش و تکاپوی بانک مرکزی برای جبران این خلأ است. به عنوان مثال دکتر علی کرمانشاه معاون وقت فناوری‌های نوین بانک مرکزی، دی ماه ۹۵ در مصاحبه با شبکه خبری اقتصاد و بانک ایران اشاره کرده است که در حال حاضر بسیاری از قوانین در حوزه بانکی در کشور، مانع نوآوری، خلاقیت، توسعه تکنولوژی و کارآفرینی در کشور هستند، از این رو این روند باید تغییر و اصلاح شود. به همین جهت، چندین پروژه محوری در نقشه راه ۱۴۰۰ بانک مرکزی، ناظر بر اصلاح و بهبود قوانین پیش‌بینی شد و وضع قوانین و مقرراتی که توسعه‌دهنده و مروج نوآوری در حوزه بانکی و پرداخت باشد در نقشه راه ۱۴۰۰ بانک مرکزی در دستور کار قرار گرفته است.

ناصر حکیمی، مدیرکل وقت فناوری اطلاعات بانک مرکزی و معاون کنونی فناوری‌های نوین بانک مرکزی، در گفتگوی خود در یکی از مراکز گفتگو درخصوص تکنولوژی مالی ضمن بیان نگاه حمایتی بانک مرکزی از کسب‌وکارهای نوپا (استارت‌آپ‌ها) خطوط قرمز مشخصی را برای کسب‌وکارهای نوپای حوزه فناوری مالی ترسیم کرد که مهم‌ترین آن‌ها موضوع خلق پول است که برای آن سه فاکتور معرفی کرده‌است. در نگاه اول، اولین موضوع، ذخیره ارزش است، دیگری بحث ابزاری با پول ملی است یعنی ابزاری که بتوان با آن بدهی را تسویه کرد و سوم موضوع تبدیل‌پذیری است، یعنی بتوان آن را به سایر اشکال پول تبدیل کرد. اگر این سه مورد محقق شود، خلق پول انجام شده و ممنوع است. خلق پول انحصار دارد و در کشور تنها توسط دو نهاد انجام می‌شود، نخست بانک مرکزی که اسکناس و مسکوکات منتشر می‌کنند و دوم بانک‌ها هستند که از طریق چک می‌توانند خلق پول کنند. در هر تجارتی که قصد راه‌اندازی آن را دارید باید به این سه مورد توجه کنید. برای کسب‌وکارهای نوپا، رأس این مثلث که ذخیره ارزش است را نمی‌توان تغییر داد و آنها ناگزیر هستند این ویژگی را داشته باشند ولی دو مورد ابزار و تبدیل‌پذیری را می‌توان حذف کرد.

همان‌طور که اشاره شد، شرکت‌هایی که خواسته‌اند در حوزه رقابت با بانک‌ها و ارائه خدمات مستقل مالی پیش بروند با مشکلات و ریسک‌هایی نظیر موضوعات قانون‌گذاری مواجه بوده‌اند و به جهت قدرت بانک مرکزی و نظام بانکی و حساسیت‌های ویژه نظام پولی و مالی تا زمانی که تحولی رخ ندهد همچنان با مشکل مواجه خواهند بود. این موضوع را به صنعت بیمه نیز می‌توان تعمیم داد و با توجه به انفعال قانون‌گذاری در قبال پیشرفت‌های فناوری همواره ریسک قوانین و مقررات از جمله ریسک‌های شرکت‌هایی است که در این حوزه فعال هستند. درخصوص فناوری اطلاعات و ارتباطات می‌توان نمونه‌های مختلفی را ذکر کرد که پس از ظهور و بروز پدیده‌ها، قانون‌گذار به دنبال تدوین قوانین و مقررات آن بوده‌است. این موضوع از مباحث مرتبط با تجارت الکترونیکی و موضوع امضای الکترونیکی تا شکل‌گیری نماد اعتماد الکترونیکی تا موضوع پرداخت الکترونیکی و پرداخت همراه تا شکل‌گیری فین‌تک‌ها خود را نشان داده‌است.

مصاحبه اخیر (شهریور ۱۳۹۶) معاون فناوری‌های نوین بانک مرکزی با هفته‌نامه تجارت فردا حاوی نکات مثبت و حمایتی درخصوص فناوران مالی بود اما در فضای کسب‌وکار ایران باید همواره انتظار داشت که سازمان‌های سیاست‌گذار تغییر رویکرد خود را با تغییر افراد عملی کنند. از این رو انتشار سند سیاست‌های بانک مرکزی (مهرماه ۱۳۹۶) درخصوص فناوری مالی که اولین واکنش رسمی و مکتوب به پدیده فناوری مالی است می‌تواند امیدوارکننده باشد. مطابق این سند منتشر شده باید منتظر انتشار سیاست‌ها و چارچوب‌های فناوران مالی در سه فاز شش ماهه تا پایان سال ۱۳۹۷ بود. در این سند فناوران مالی در سه دسته اصلی تقسیم‌بندی شده‌اند: پرداخت و تطبیق، پول و زنجیره بلوک، تأمین مالی و ارائه تسهیلات. فاز اول تدوین و انتشار سیاست‌ها به دسته اول یعنی فناوران مالی پرداخت و تطبیق مرتبط است که این مجموعه را به پنج نقش پرداخت‌ساز، پرداخت‌یار، پرداخت‌بان، حساب‌یار، و در نهایت ضابطه‌یار تقسیم کرده‌است. از این میان سیاست‌های پرداخت‌یاران نیز منتشر شده‌است.

در مصاحبه مذکور موضوع برخورد سنتی با فناوران مالی منتفی اعلام شده و بدین ترتیب بانک مرکزی قصد ندارد همانند بانک‌ها، مؤسسات مالی، صرافی‌ها، و لیزینگ‌ها با ابزار اعطای مجوز بر فناوران مالی نظارت کند بلکه با توجه به ماهیت فناوران مالی که ممکن است در حوزه‌های مختلف دیگری نظیر بیمه، بازار سرمایه، بازنشستگی و ... فعال باشند، بانک مرکزی خطوط قرمز خود را ارائه کرده و فناوران مالی باید مراقب باشند تا از این خطوط قرمز عبور نکنند. این موضوع بدین معنی است که سایر سیاست‌گذاران حوزه بازار پول و سرمایه نیز باید اقدام مشابهی صورت دهند. در این خصوص البته باید به دستورالعمل و اساسنامه شرکت‌های پردازش اطلاعات مالی سازمان بورس

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری باز نشستگی

و اوراق بهادار مصوب ۱۳۸۵/۰۵/۲۳ و اصلاح‌شده در تاریخ ۱۳۹۱/۰۴/۰۳ اشاره کرد. فلسفه این نظارت اطمینان استفاده‌کنندگان از اطلاعات از صحت، دقت، کامل بودن و مورد تأیید بودن این اطلاعات است. سایر فعالیت‌هایی که بر مبنای این اطلاعات صورت پذیرند تحت قوانین سازمان بورس و به عاملیت نهادهایی که تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار باشند و مجوز لازم و مرتبط را داشته‌باشند، تعریف می‌شوند. درخصوص فعالیت‌های فناورانه در بیمه نیز به نظر می‌آید چنانچه این فعالیت‌ها به عاملیت نمایندگان مجاز بیمه صورت گیرد، محدودیتی برای آن اعمال نشود. نباید این نکته را فراموش کرد همچنان که در ادامه اشاره خواهد شد، تاکنون آن‌چه در حوزه فناوری بیمه و خارج از شرکت‌های مجاز ارائه شده مبتنی بر بحث فروش و بازاریابی بیمه بوده و تداخلی با فعالیت‌های اصلی بازیگران اصلی نداشته‌است. باید دید با پیشرفت موضوع و ورود فناوران بیمه‌ای به این حوزه‌ها واکنش‌ها چه خواهد بود.

چشم انداز صنعت بیمه در افق ۱۴۰۴ رسیدن به جایگاه اول صنعت بیمه بین بیمه‌گران منطقه آسیای جنوب غربی (آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه) ترسیم شده‌است. پیش از این نیز اشاره شد که گزارش مکنزی در خصوص فرصت‌های رشد ایران تا سال ۲۰۳۵ نیز صنعت بیمه را صنعتی پرپتانسیل دانسته و معتقد است ارزش افزوده ناخالص این بخش می‌تواند از سه میلیارد دلار در سال ۲۰۱۴ به دوازده میلیارد دلار در سال ۲۰۳۵ برسد و سالیانه بیش از ۷ درصد رشد را تجربه کند.

امروزه سهم دولت در صنعت بیمه به ۴۰ درصد رسیده است و حدود ۳۰ شرکت بیمه در کشور برای کسب سهم بیشتر از بازار با هم رقابت می‌کنند که در این رقابت فشرده استفاده از بازاریابی و روش‌های فروش بسیار پر اهمیت است و مسلماً روش‌های بازاریابی تعیین‌کننده قواعد بازی و رقابت شرکت‌ها خواهد بود. با این‌وجود هنوز استفاده از فناوری اطلاعات در بیمه و داده‌های مرتبط با این بخش از صنعت بیمه آن‌چنان که در گزارش‌های جهانی مشهود است و پیش از این مورد استناد واقع شد، جایگاه خود را در آمارهای سالیانه بیمه باز نکرده است و نمی‌توان ردی از آن در سالنامه سال ۱۳۹۴ (آخرین سالنامه منتشره) یافت. به‌علاوه فناوری مالی در سند اهداف کمی راهبردی بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران (۹۶-۱۳۹۲) بسیار کمرنگ است و به سامانه نظارت و هدایت الکترونیکی بیمه (سنهاب) و تبادل و یکپارچه‌سازی اطلاعات با سایر دستگاه‌های دولتی محدود می‌شود. بر این اساس نمی‌توان انتظار داشت که سیاست‌گذاری و قانون‌گذاری نظیر آن‌چه در مورد چین ذکر شد نقش مهمی در توسعه فناوری مالی و فناوری بیمه‌ای ایفا کند. با این حال فشار رقابت میان شرکت‌های بیمه قطعاً آن‌ها را به سمت تغییر و ورود به حوزه فناوری بیمه‌ای سوق خواهد داد.

درخصوص صنعت بیمه با توجه به آن‌چه ذکر شد، فناوری بیمه‌ای تمرکز بیشتری بر موضوع توزیع و فروش بیمه‌نامه دارد که نتیجه فضای رقابت در صنعت بیمه است و این فشار سبب شده‌است تا کنون شرکت‌های بیمه دست به اقداماتی بزنند که با مراجعه به تارنماهای این شرکت‌ها می‌توان خدمات الکترونیکی‌شان را در جدول زیر خلاصه کرد:

جدول ۳- خدمات مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات شرکت‌های بیمه

ردیف	نام شرکت بیمه	خرید و صدور بیمه‌نامه	سامانه اعلام بیمه	پرداخت اینترنتی اقساط و حق بیمه	معرفی‌نامه درمان	نرم‌افزار همراه بیمه
۱	ایران	✓	✓	✓		✓
۲	آسیا	✓	✓	✓	✓	✓
۳	البرز		✓	✓		✓

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشستگی

ردیف	نام شرکت بیمه	خرید و صدور بیمه‌نامه	سامانه استعلام بیمه	پرداخت اینترنتی اقساط و حق بیمه	معرفی‌نامه درمان	نرم‌افزار همراه بیمه
۴	دانا		✓	✓		✓
۵	معلم	✓	✓		✓	
۶	پارسیان		✓			
۷	سینا	✓	✓	✓	✓	
۸	رازی	✓	✓	✓		
۹	ملت					✓
۱۰	نوین		✓	✓		
۱۱	میهن	✓	✓	✓		
۱۲	کوثر	✓	✓	✓		
۱۳	آرمان	✓	✓	✓		
۱۴	تعاون		✓	✓		
۱۵	سرمد	✓	✓	✓		
۱۶	تجارت نو	✓	✓	✓		

به‌علاوه برخی نمایندگی‌ها و کارگزاران بیمه نیز مسیر مستقلی در فروش بیمه‌نامه‌ها در پیش گرفته و خدمات خود را الکترونیکی و مبتنی بر وب کرده‌اند که از آن میان تارنماهایی نظیر بیمیتو، بیمه‌بازار، و دیجی‌بیمه رشد کرده‌اند.

خدمات مرتبط با صندوق‌های بازنشستگی:

به طور کلی بازنشستگان بخش قابل توجهی از جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند که چنانچه افراد تحت پوشش و وابستگان آنان را نیز در نظر بگیریم سهم بالاتری از جمعیت کشور خواهند یافت. بنابراین برنامه‌ریزی به منظور تأمین رفاه و آسایش این قشر اهمیت ویژه‌ای دارد. براین اساس، هدف صندوق بازنشستگی کشوری به عنوان متخصص در امور بازنشستگی، بهبود مداوم و مستمر زندگی آینده بازنشستگان محترم می‌باشد. ارائه خدماتی همچون خدمات پزشکی برای بازنشستگان، خدمات مرتبط با سفر، خدمات مرتبط با امکانات فرهنگی، ورزشی، تفریحی برای بازنشستگان، دوره‌های آموزشی مرتبط با بازنشستگان و ... از جمله خدمات قابل ارائه به بازنشستگان محترم می‌باشد.

برای مثال، نتایج برخی از مطالعات حاکی از آن است که بیش از ۷۰ درصد از بازنشستگان کشور دارای تلفن‌های همراه هوشمند بوده و در موارد باقیمانده نیز معمولاً حداقل یک نفر در خانواده دارای تلفن همراه هوشمند می‌باشد. بنابراین طراحی و توسعه نرم‌افزارهایی جهت استفاده در تلفن‌های همراه هوشمند به منظور ارائه خدمات فوق می‌تواند به حفظ و ارتقاء سطح رفاه بازنشستگان کمک نماید. بدیهی است خدمات این برنامه‌ها باید به گونه‌ای در نظر گرفته شود تا بتواند بسیاری از مشکلات بازنشستگان را حل نموده و در جهت تکریم از خدمات این قشر مؤثر واقع شود. علاوه بر این، محیط این برنامه‌ها باید به گونه‌ای طراحی گردد تا استفاده از آن برای بازنشستگان و افراد سالمند که آشنایی چندانی با تکنولوژی ندارند، امکان‌پذیر باشد.

اهم قوانین مرتبط با حوزه کسب و کارهای مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات و همچنین فناوری مالی و بیمه‌ای به طور خلاصه در ادامه توضیح داده شده‌اند:

❁ قانون تجارت الکترونیک

همزمان با رشد فناوری اطلاعات و اجرای پروژه‌های اتوماسیون اداری در کشور و بروز زمینه‌های تبادلات تجاری در بستر اینترنت در کشور، استفاده از قانون تجارت که در سال ۱۳۱۱ تصویب شد الزامات و بعضی از شرایط خاص مربوط به این تبادلات را پشتیبانی نمی‌کرد. لذا مجلس شورای اسلامی بر آن شد که در جلسه‌ی علنی روز چهارشنبه مورخ هفدهم دی ماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی، قانون تجارت الکترونیک را تصویب و در تاریخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۴ به تأیید شورای نگهبان برساند. لذا این قانون طی نامه‌ی شماره ۷۹۲۴۹ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۹ جهت مبادله آسان و ایمن اطلاعات در واسطه‌های الکترونیکی و با استفاده از سیستم‌های ارتباطی جدید به کار گرفته شد.

طبق این قانون، داده پیام (Data Message) هر نمادی از واقعه، اطلاعات یا مفهوم است که با وسائل الکترونیکی، نوری و یا فناوری های جدید اطلاعات تولید، ارسال، دریافت، ذخیره یا پردازش می‌شود. در این قانون، هر گاه وجود یک نوشته از نظر قانون لازم باشد، (داده پیام) در حکم نوشته است مگر در موارد زیر:

۱. اسناد مالکیت اموال غیرمنقول؛
۲. فروش مواد دارویی به مصرف‌کنندگان نهایی؛
۳. اعلام، اخطار، هشدار و یا عبارات مشابهی که دستور خاصی برای استفاده کالا صادر می‌کند و یا از به کارگیری روش‌های خاصی به صورت فعل یا ترک فعل منع می‌کند؛

همچنین در این قانون، امضای الکترونیک (Electronic Signature) عبارت از هر نوع علامت منضم شده یا به نحو منطقی متصل شده به «داده پیام» است که برای شناسائی امضا کننده «داده پیام» مورد استفاده قرار می‌گیرد. و طبق ماده ۷ این قانون هر گاه وجود امضاء لازم باشد امضای الکترونیکی مکفی است. طبق ماده ۱۰ این قانون، امضای الکترونیکی مطمئن باید دارای شرایط زیر باشد:

۱. نسبت به امضاکننده منحصر به فرد باشد.
۲. هویت امضاکننده (داده پیام) را معلوم نماید.
۳. به وسیله‌ی امضاکننده و یا تحت اراده‌ی انحصاری وی صادر شده باشد.
۴. به نحوی به یک (داده پیام) متصل شود که هر تغییری در آن (داده پیام) قابل تشخیص و کشف باشد.

همچنین آنچه در این قانون بیان می‌شود شامل مواردی اعم از قوانین مربوط به اعتبار قراردادهای خصوصی، استفاده از داده پیام در حکم نوشته در تجارت الکترونیکی و شرایط خاص آن، شرایط مربوط به امضای الکترونیکی، دفاتر خدمات صدور گواهی الکترونیکی (این خدمات شامل تولید، صدور، ذخیره، ارسال، تأیید، ابطال و به روز نگهداری گواهی‌های اصالت (امضای الکترونیکی می‌باشد)، حمایت‌های انحصاری در بستر مبادلات الکترونیکی و رویه مبادله و حقوق طرفین مبادله در بستر مبادلات الکترونیکی، حمایت از داده پیام‌های شخصی، حفاظت از داده پیام‌ها در بستر مبادلات الکترونیکی (حمایت از حقوق مؤلف در بستر مبادلات الکترونیکی، حمایت از اسرار تجاری، حمایت از علائم تجاری به صورتی که در ماده ۶۶ این قانون بیان می‌شود: به منظور حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان و تشویق رقابت‌های مشروع در بستر مبادلات الکترونیکی استفاده از علائم تجاری به صورت نام دامنه و یا هر نوع نمایش برخط علائم تجاری که موجب فریب یا مشتبه شدن طرف به

اصالت کالا و خدمات شود ممنوع و متخلف به مجازات مقرر در این قانون خواهد رسید، جرایم و مجازات‌ها شامل کلاهبرداری های کامپیوتری، جعل کامپیوتری، نقض حقوق مصرف کننده و قواعد تبلیغ، نقض حمایت از (داده پیام)های شخصی/حمایت از داده، نقض حق مؤلف، نقض اسرار تجاری، نقض علائم تجاری و جبران خسارت و ... می‌باشد.

❁ دستورالعمل رعایت مقررات مبارزه با پولشویی در حوزه نظام‌های پرداخت و بانکداری الکترونیکی

به منظور حصول اطمینان از اجرای کامل قانون مبارزه با پولشویی مصوب دوم بهمن ماه ۱۳۸۶ و در اجرای مؤثر مفاد آیین‌نامه اجرایی آن موضوع تصویب نامه شماره ۴۳۱۸۲/ک۱۸۱۴۳۴ت مورخ ۱۳۸۸/۰۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آیین‌نامه‌های مربوط به قانون مبارزه با پولشویی و اصلاحات بعدی آن، به خصوص ماده ۶ این آیین‌نامه و به منظور ایجاد شفافیت و احصای وظایف واحدهای بانکی در خصوص تطبیق با مقررات مبارزه با پولشویی در پرداخت‌ها و تراکنش‌های بانکی الکترونیکی؛ «دستورالعمل رعایت مقررات مبارزه با پولشویی در حوزه نظام‌های پرداخت و بانکداری الکترونیکی» ابلاغ شد. در این دستورالعمل، منظور از آیین‌نامه، آیین‌نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی موضوع تصویب نامه شماره ۴۳۱۸۲/ک۱۸۱۴۳۴ت مورخ ۱۳۸۸/۰۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آیین‌نامه‌های مربوط به قانون مبارزه با پولشویی و اصلاحات بعدی آن می‌باشد.

در این دستورالعمل، ضوابط مربوط به ابزارهای انجام تراکنش، ضوابط مربوط به روش‌های انجام تراکنش و ضوابط مربوط به مشخصات تراکنش‌های الکترونیکی بیان می‌شود. صدور هر گونه ابزار شناسایی، صدور انواع کارت‌های پرداخت بانام، افتتاح حساب باید با شناسایی کامل ارباب رجوع صورت گیرد و ابزارهای شناسایی، کارت‌های پرداخت و سایر موارد مرتبط باید صرفاً به ارباب رجوع و نماینده قانونی وی پس از شناسایی اولیه تحویل داده شود.

طبق ماده ۷ این دستورالعمل، در انعقاد قرارداد، لازم است مشتری به طور کتبی به مؤسسه اعتباری تعهد دهد که هیچ شخصی غیر از وی، از ابزار شناسایی استفاده نخواهد کرد و در صورت بروز مشکل تمامی مسئولیت‌ها با مشتری است.

طبق ماده ۱۷- صدور دستور پرداخت اعم از درون بانکی و بین بانکی، شامل دستور پرداخت‌های سامانه تسویه ناخالص آنی (ساتنا) و سامانه پایاپای الکترونیکی (پایا) صرفاً با شناسایی صادرکننده دستور پرداخت امکان‌پذیر است.

طبق ماده ۲۰- تراکنش‌های الکترونیکی برونخطی نظیر تراکنش‌های کیف پول الکترونیکی، که بنا به ماهیت فناوری و ارزش مبادلات آن‌ها، فاقد سوابق مربوط به جزییات هر تراکنش در سامانه‌های بانکی است، همانند مبادلات نقدی بین اشخاص تلقی می‌گردند.

ماده ۲۱- مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات تراکنش‌ها را برابر ضوابط مذکور در آیین‌نامه مدت و طرز نگاهداری اوراق بازرگانی، اسناد و دفاتر بانک‌ها مصوب یکپهزار و یکصد و چهاردهمین جلسه مورخ ۱۳۸۹/۰۳/۲۵ شورای پول و اعتبار (موضوع بخشنامه شماره ۸۹/۸۰۲۲۳ مورخ ۱۳۸۹/۰۴/۱۵ بانک مرکزی و اصلاحات پس از آن) نگهداری نماید و تخلف از آن مشمول مجازات‌های مقرر در قانون و مقررات مبارزه با پولشویی می‌شود.

❁ دستورالعمل اجرایی فعالیت و نظارت بر ارائه‌دهندگان خدمات پرداخت الکترونیک

به استناد مقررات ناظر بر ارائه‌دهندگان خدمات پرداخت مصوب مورخ ۹۰/۰۹/۲۶ کمیته پولی و بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اداره نظام‌های پرداخت مدیریت فناوری اطلاعات بانک مرکزی اقدام به تهیه «دستورالعمل اجرایی فعالیت و نظارت بر ارائه‌دهندگان خدمات پرداخت الکترونیک» در تاریخ ۱۳۹۲/۱۱/۱۲ نمود. این دستورالعمل برای مؤسساتی کاربرد دارد که به منظور انجام تراکنش‌ها به

شماره کارت دسترسی دارند. در این دستورالعمل برخلاف سیاست اخیر بانک مرکزی درخصوص فناوریان مالی (تعیین سیاست به جای اعطای مجوز) شرایط اعطای مجوز به شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت تعیین شده‌است. از جمله این شرایط می‌توان به حداقل سرمایه و حداقل تعداد پذیرنده اشاره کرد. بر اساس این دستورالعمل براساس شرایط سال ۱۳۹۲ حداقل سرمایه شرکت‌ها از یک بخش ثابت معادل چهارصد میلیارد ریال و یک بخش متغیر یک میلیون ریالی به ازای هر پذیرنده تشکیل شده‌است که با توجه به حداقل پذیرنده معادل یکصد هزار پذیرنده فعال این میزان به حداقل پانصد میلیارد ریال بالغ می‌شود.

شبکه الکترونیکی پرداخت کارت/(شاپرک): شبکه الکترونیکی پرداخت کارت «شاپرک»، شبکه‌ای است که به منظور ساماندهی نظام پرداخت در کشور به خصوص پایانه‌های فروش الکترونیکی در نظام بانکی ایجاد شده و کلیه تراکنش‌های حاصل از «ابزارهای پذیرش» توسط این شبکه نظارت و کنترل می‌شود و به طور کلی نظارت بر عملکرد فنی و اجرایی و انجام عملیات تسویه را بر عهده دارد.

ابزار پرداخت: به هرگونه وسیله‌ای اطلاق می‌گردد که دارنده آن می‌تواند نسبت به انتقال وجوه از طریق آن اقدام نماید.

ابزار پذیرش: عبارت است از سخت افزار و نرم افزاری که امکان تراکنش را برای دارنده کارت فراهم می‌سازد.

در این دستورالعمل، مؤسسه شخصیت حقوقی است که در قالب شرکت سهامی به ثبت رسیده است و بر اساس مجوز دریافتی از بانک مرکزی و طبق مقررات ناظر بر الزامات ابلاغی شاپرک فعالیت می‌کند. همچنین پذیرنده، شخص حقیقی یا حقوقی است که با پذیرش ابزار پرداخت و با استفاده از ابزار پذیرش نسبت به دریافت وجه ناشی از فروش کالا و یا ارائه خدمات اقدام می‌نماید. این دستورالعمل مشتمل بر یک مقدمه، ۷ فصل، ۴۵ ماده، ۷ تبصره، ۳ پیوست است که در یکصد و هفدهمین جلسه مورخ ۹۲/۱۱/۱۲ کمیته پولی و بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب رسیده است و به مواردی از جمله قوانین مرتبط با سرمایه مؤسسه، سقف مجاز تملک سهام مؤسسه، شرایط سهامداران مؤسسه، شرایط استقرار حاکمیت شرکتی نظیر حداقل تعداد اعضای هیأت‌مدیره و حوزه‌های تخصصی آن‌ها، شرایط اعضای هیأت‌مدیره و مدیرعامل، لزو وجود واحد امنیت برای حفظ محرمانگی اطلاعات مؤسسه.

همچنین مواردی از جمله اقدامات لازم جهت دریافت مجوز فعالیت مؤسسه، مدارک موردنیاز جهت اخذ مجوز، محدوده مسئولیت مؤسسه و چارچوب قانونی آن و درنهایت چارچوب و قوانین که مؤسسه ملزم به پیروی از آن‌هاست.

در پیوست‌های این دستورالعمل به مواردی نظیر نحوه محاسبه حداقل سرمایه برای مؤسسات، حداقل تعداد پذیرنده فعال، نحوه تدوین طرح مفهومی به عنوان برنامه‌ای مدون جهت پوشش الزامات فنی و امنیتی و طرح کسب و کار به منظور دریافت مجوز ارائه خدمات پرداخت، آیین‌نامه‌های انطباقی و اقدامات انطباقی متناظر با تخلف، تعیین درجات تخلف از دستورالعمل‌ها و حداکثر زمان رفع تخلف و در نهایت فلوچارت فرآیند درخواست اخذ مجوز اشاره شده است.

❁ قانون جرائم رایانه‌ای

در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، قانون جرائم رایانه‌ای که به عنوان لایحه به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۸۸/۳/۵ تصویب و در تاریخ ۸۸/۳/۲۰ به تأیید شورای محترم نگهبان رسید و در نهایت طی نامه شماره ۱۲۱/۱۶۳۰۶ مورخ ۸۸/۴/۳ مجلس شورای اسلامی واصل گردید.

این قانون مشتمل بر ۵۶ ماده و ۲۵ تبصره است و در بخش اول آن به مواردی نظیر جرائم علیه محرمانگی داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای، جاسوسی رایانه‌ای، جرائم علیه صحت و تمامیت داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای و مخابراتی، جعل رایانه‌ای، تخریب و اخلال در داده‌ها یا

سامانه‌های رایانه‌ای و مخابراتی، سرقت و کلاهبرداری مرتبط با رایانه، جرائم علیه عفت و اخلاق عمومی، هتک حیثیت و نشر اکاذیب، تعیین مسئولیت کیفری اشخاص چنانچه جرائم رایانه‌ای به نام شخص حقوقی و در راستای منافع آن ارتکاب یابد و

در بخش دوم آن به مواردی نظیر آیین دادرسی، جمع آوری ادله الکترونیکی، نحوه نگهداری داده‌های الکترونیکی، حفظ داده‌های رایانه‌ای ذخیره شده در صورت ضرورت، شنود محتوای ارتباطات رایانه‌ای و ...

با توجه به پیچیده شدن فضای مجازی و تشکیل متعدد پرونده‌های قضایی در خصوص تبادلات در تعاملات الکترونیک و در اجرای ماده ۵۴ قانون جرایم رایانه‌ای مصوب ۱۳۸۸/۳/۵ مجلس شورای اسلامی و بنا به پیشنهاد وزیر دادگستری، آیین نامه جمع آوری و استنادپذیری ادله الکترونیکی تصویب شد. در این آیین‌نامه، ارائه داده‌های الکترونیکی، عبارت است از در اختیار قرار دادن تمام یا بخشی از داده‌های حفظ یا نگهداری شده توسط ارائه‌دهندگان خدمات دسترسی یا میزبانی یا اشخاصی که داده‌ها را تحت تصرف یا کنترل دارند. همچنین جمع آوری ادله الکترونیکی، فرآیندی است که طی آن ادله الکترونیکی به تنهایی یا به همراه سامانه‌های رایانه‌ای یا مخابراتی یا حامل‌های داده، نگهداری، حفظ فوری، تفتیش و توقیف و شنود می‌شوند.

طبق ماده ۱۱ این آیین‌نامه، مقام قضایی در جریان تحقیق و فرآیند رسیدگی می‌تواند دستور حفاظت هر نوع داده رایانه‌ای ذخیره شده را از جمله داده‌های رمزنگاری شده، حذف، پنهان، فشرده یا پنهان نگاری شده و یا داده‌هایی که نوع و نام آنها موقتاً تغییر یافته و یا داده-هایی که برای بررسی آنها نیاز به سخت افزار مخصوصی می‌باشد، صادر نماید.

این آیین نامه توسط وزارت دادگستری با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه و در ۴۸ ماده و ۱۱ تبصره در تاریخ ۱۳۹۳/۵/۱۲ به تصویب رئیس قوه قضاییه رسید.

❁ حقوق مالکیت معنوی

امروزه نقش اساسی در اقتصاد و توسعه پایدار را تولید علم بر عهده دارد. از این رو دولت‌ها در این عرصه نقشی مهم و دو پهلوی خواهند داشت؛ از یک سو، باید محیط مناسبی ایجاد کنند که تولیدکنندگان علم و دانش (پدیدآورندگان آثار فکری) با اطمینان بتوانند فعالیت کرده و از نتایج تولید فکری خود منتفع شده، به تولید و توسعه هر چه بیشتر دانش بپردازند و از سوی دیگر حمایت از آن‌ها نباید به گونه‌ای باشد که فضا برای رشد علمی محدود شود، چون همواره پیشرفت در یک علم بر استفاده از آثار پدیدآورندگان قبلی استوار است؛ بنابراین، به منظور رسیدن به این اهداف، ابزار حقوقی ویژه‌ای نیاز است؛ ابزار حقوقی که برای حمایت از تراوشات فکری بشر در حوزه‌های صنعت به معنای عامه کلمه و علم و ادب و هنر نقش تعیین کننده و مهم دارد، حقوق مالکیت معنوی است.^{۱۷}

طبق ماده واحده کنوانسیون تأسیس سازمان جهانی مالکیت فکری، مارس ۲۰۰۲ به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده شد به کنوانسیون تأسیس سازمان جهانی مالکیت معنوی امضاء شده در استکهلم به تاریخ ۱۴ جولای ۱۹۶۷ میلادی برابر با ۲۴ تیرماه سال ۱۳۴۶ هجری شمسی و اصلاحی بیست و هشتم اکتبر ۱۹۷۹ میلادی مطابق با هفتم آبانماه سال ۱۳۵۸ هجری شمسی مشتمل بر ماده واحده منضم به متن کنوانسیون شامل مقدمه و بیست و یک ماده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ چهارم مهر ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۰/۰۷/۲۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده‌است.

^{۱۷} <http://www.justice.ir/Portal/View/Page.aspx?PageId=45d104ba-e0be-4feb-bb0-32dc^cddb81c0&ObjectId=0211c7df-f76e-40ff-a1d106-7f76cd9f13&WebpartId=3c9119e3-d48a-4bf3-a3696-947fadf1741>

مالکیت معنوی شامل حقوق مرتبط با موارد زیر خواهد بود:

- ✓ آثار ادبی، هنری و علمی؛
- ✓ نمایش‌های هنرمندان بازیگر، صدای ضبط شده، برنامه‌های رادیویی؛
- ✓ اختراعات در کلیه زمینه‌های فعالیت انسان؛
- ✓ کشفیات علمی؛
- ✓ طراحی‌های صنعتی؛
- ✓ علائم تجاری، علائم خدماتی، نام‌های تجاری و عناوین؛
- ✓ حمایت در برابر رقابت نامطلوب؛
- ✓ و سایر حقوقی که ناشی از فعالیت معنوی در قلمرو صنعتی، علمی، ادبی و هنری می‌باشد.

حقوق مالکیت فکری شامل دو دسته مالکیت معنوی و مالکیت مادی است. مالکیت معنوی صرفاً جنبه اعتباری و معنوی دارد و به مالک آن، امکاناتی برای حفاظت از مالکیت خود می‌دهد. مثلاً نویسنده یک کتاب، به جز این که نامش به عنوان پدیدآورنده اثر برده می‌شود، می‌تواند اجازه انتشار آن را بدهد (یا مانع از نشر شود) و همچنین جلوی تحریف آن را بگیرد. دسته دیگر مالکیت فکری، مالکیت مادی است که شامل اعطای بهره برداری مالی و منافع تجاری حاصل از مالکیت فکری و در نتیجه اعطای درآمدهای حاصل به مالک مادی، که شخص حقیقی یا حقوقی است، می‌شود. مالکیت معنوی به هیچ عنوان قابل واگذاری نیست، اما مالکیت مادی قابل خرید و فروش است. به عنوان مثال کارمند بخش تحقیق و توسعه یک شرکت تجاری که در حین انجام وظیفه خود به اختراعی دست پیدا می‌کند، مالک معنوی آن اختراع است. اگرچه مالک مادی آن اختراع شرکت تجاری محل دستیابی به اختراع خواهد بود.

❁ قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات

یکی از مهم‌ترین وظایف معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری از ابتدای تشکیل آن در روند توسعه علم و فناوری کشور، تکمیل نظام ملی نوآوری و تمرکز بر توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نتایج حاصل از تحقیق و توسعه بوده است.

لایحه حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان در دیماه سال ۸۷ با تقاضای یک فوریت بررسی به مجلس ارسال شد و در نهایت در آبان ماه سال ۱۳۸۹ به تصویب نهایی رسید و قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات در آذر ماه سال ۱۳۸۹ از سوی رئیس‌جمهور وقت به معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای اجرا ابلاغ شد. این قانون مشتمل بر سیزده ماده و شش تبصره در جلسه علنی مورخ پنجم آبان ماه ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۰۸/۱۹ به تأیید شورای نگهبان رسید. طبق ماده ۱ این لایحه شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان شرکت یا مؤسسه خصوصی یا تعاونی است که به منظور هم‌افزایی علم و ثروت، توسعه اقتصاد دانش‌محور، تحقق اهداف علمی و اقتصادی (شامل گسترش و کاربرد اختراع و نوآوری) و تجاری‌سازی نتایج تحقیق و توسعه (شامل طراحی و تولید کالا و خدمات) در حوزه فناوری‌های برتر و با ارزش افزوده به ویژه در تولید نرم‌افزارهای مربوط تشکیل می‌شود. طبق تبصره این ماده شرکت‌های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی و نیز شرکت‌ها و مؤسساتی که بیش از ۵۰ درصد از مالکیت آن‌ها متعلق به شرکت‌های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی باشد، مشمول حمایت‌های این قانون نیستند.

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

این قانون به طور کلی دارای دو موضوع تشکیل صندوق نوآوری و شکوفایی و معافیت‌ها و سایر حمایت‌ها است. پس از ابلاغ قانون، اساسنامه صندوق نوآوری و شکوفایی از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری تدوین و در شهریور ماه ۱۳۹۰ به تصویب هیئت دولت رسید.

رکن دیگر قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان، آیین‌نامه اجرایی آن با محوریت ارزیابی و حمایت از شرکت‌ها است که این آیین‌نامه در ۲۱ آبان ۱۳۹۱ توسط معاون اول رئیس‌جمهور ابلاغ شد. این آیین‌نامه شامل ۹ فصل و ۳۳ ماده شامل تعاریف اولیه، شرایط اعطای کمک جهت اجرای فعالیت‌ها، تسهیلات (شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان جهت فعالیت‌های ثبت اختراع، کسب فناوری و دریافت حق امتیاز و نمونه سازی می‌توانند از تسهیلات قرض‌الحسنه استفاده نمایند)، ضمانت‌نامه و بیمه، مشارکت (به منظور توسعه سرمایه‌گذاری ریسک-پذیر، صندوق برای تأسیس و توسعه شرکت‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری ریسک‌پذیر تا سقف چهل و نه درصد سهام، مشارکت نماید و حداکثر پس از پنج سال سهام خود را واگذار نماید)، معافیت‌های مالیاتی و گمرگی، اولویت‌دهی به شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و سایر حمایت‌ها و نظارت و گزارش‌دهی، رسیدگی به اعتراضات و مجازات‌های قانونی می‌باشد.

به دنبال ابلاغ آیین‌نامه اجرایی قانون و به استناد ماده ۳ این آیین‌نامه «کارگروه ارزیابی و تشخیص صلاحیت شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و نظارت بر اجرا» در تاریخ ۶ آذر ۱۳۹۱ به دستور رئیس‌جمهور و رئیس شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عتف) تشکیل شد. در راستای اجرای «قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری سازی نوآوری‌ها و اختراعات»، برنامه‌ها و اقدامات متنوعی نظیر:

✓ ارزیابی و شناسایی شرکت‌های دانش‌بنیان؛

✓ ارائه معافیت‌های مالیاتی به شرکت‌های دانش‌بنیان؛

✓ ارائه معافیت‌های گمرگی به شرکت‌های دانش‌بنیان؛

✓ تدوین و تصویب ضوابط استقرار؛

✓ حمایت از صادرات شرکت‌های دانش‌بنیان؛

✓ سایر حمایت‌ها

از سوی دبیرخانه «کارگروه ارزیابی و تشخیص صلاحیت شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و نظارت بر اجرا» پیگیری و اجرا شده است.

✿ آیین‌نامه نحوه اجرای فعالیت‌های مشخص به منظور گسترش کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور

مصوب ۱۳۸۲/۰۲/۰۷-سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور-وزارت پست و تلگراف و تلفن

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۰۲/۰۷ بنا به پیشنهاد شماره ۰۱/۲۴۵۷۱۹ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۷ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آیین‌نامه نحوه اجرای فعالیت‌های مشخص به منظور گسترش کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور را تصویب نمود.

این آیین‌نامه به منظور آماده‌سازی هر چه بیشتر کشور جهت حضور همه جانبه در عصر اطلاعات و برای نیل به :

✓ گسترش نظام‌مند فناوری ارتباطات و اطلاعات جهت تحقق اقتصاد «دانشی محور» در راستای توسعه پایدار ملی؛

✓ توسعه منابع انسانی به عنوان اولویت راهبردی توسعه (I.C.T) در راستای ایجاد اشتغال ارزش‌افزا؛

✓ توسعه فرهنگی و تقویت محیط و فضای هم‌افزایی ملی؛

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

- ✓ انجام تمهیدت زیرساختی توسعه (I.C.T) شامل شبکه دسترسی، امنیت، قوانین و مقررات، منابع و تسهیلات.
- ✓ توسعه زمینه‌ها و فرصت‌ها جهت تحرک بخش خصوصی به عنوان محور کلیدی و راهبردی توسعه (I.C.T)؛

در ماده ۳ این آیین‌نامه، برنامه‌های هفتگانه‌ای همراه با پروژه‌های مربوط به عنوان اولویت‌های برنامه عملیاتی فناوری ارتباطات و اطلاعات کشور در سال ۱۳۸۲ به شرح زیر عنوان شده بود:

- ✓ طرح دولت الکترونیکی (سیستم، شبکه مجازی، قانون و امنیت)؛
- ✓ طرح گسترش کاربرد فناوری ارتباطات و اطلاعات در آموزش و پژوهش و توسعه مهارت دیجیتالی نیروی انسانی کشور؛
- ✓ طرح گسترش کاربرد فناوری ارتباطات و اطلاعات در آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
- ✓ طرح کاربرد فناوری ارتباطات و اطلاعات در توسعه خدمات اجتماعی؛
- ✓ طرح گسترش کاربرد فناوری ارتباطات و اطلاعات در اقتصاد، بازرگانی و تجارت؛
- ✓ طرح گسترش کاربرد فناوری ارتباطات و اطلاعات در قلمرو فرهنگ و هنر و تقویت خط و زبان فارسی در محیط رایانه‌ای؛
- ✓ طرح توسعه واحدهای کوچک و متوسط (SME) فعال در فناوری ارتباطات و اطلاعات از طریق ایجاد مراکز رشد و پارک‌های فناوری؛

با توجه به اینکه شرکت‌های فین‌تک در این حوزه فعالیت می‌کنند لازم است نسبت به قوانین و مقررات این حیطه اشراف کامل را داشته باشد و در صورت مواجه شدن با موارد خاص طبق این دستورالعمل‌ها عمل نمایند.

❁ الزامات، ضوابط و فرآیند اجرایی فعالیت پرداخت‌یاران و پذیرندگان پشتیبانی شده در نظام پرداخت

کشور- ویرایش ۱-۱۳۹۶/۰۷/۱۲- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

به منظور توسعه شبکه پرداخت و ساماندهی کسب و کارها در این حوزه و تسهیل پرداخت‌های الکترونیکی کسب و کارهای جدیدی ایجاد شده‌اند. یکی از این کسب و کارها، پرداخت‌یار است که از طریق انعقاد قرارداد با شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت، استفاده گروه جدیدی از پذیرندگان را از ابزارهای پذیرش ممکن کرده و اتصال این پذیرندگان به شبکه الکترونیکی پرداخت کشور را به صورت غیرمستقیم، میسر می‌سازد. این شرکت‌ها فعالیتی مشابه اما نه در انطباق کامل، با شرکت‌های تسهیل‌کننده پرداخت در عرف بین‌المللی انجام می‌دهند.

بر مبنای این مستند، صلاحیت متقاضی پرداخت‌یاری مورد ارزیابی قرار می‌گیرد و شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت می‌بایست بر مبنای مفاد مندرج در این مستند نسبت به ارزیابی صلاحیت متقاضی پرداخت‌یاری اقدام نمایند.

مفاد این مستند در شهریور ماه ۱۳۹۶ تهیه و تدوین شده و در ابتدای سال ۱۳۹۷ پس از اخذ بازخورد از ذینفعان شبکه پرداخت الکترونیک کشور مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت و هدف از آن تبیین فرآیند اجرایی فعالیت شرکت‌های پرداخت‌یار و پذیرندگان پشتیبانی شده در حوزه پولی کشور است. همچنین دامنه کاربرد آن فقط برای پرداخت‌های بدون حضور کارت از جمله پرداخت‌های درون برنامه‌ای مبتنی بر زیرساخت‌های همراه است که توسط شرکت‌های پرداخت‌یار به شبکه پرداخت کشور ارسال می‌شوند.

طبق تعاریف موجود در این سند، پرداخت‌یار شخص حقوقی است که در چارچوب این سند و براساس قرارداد منعقد با شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت و تفاهم‌نامه منعقد با شرکت شاپرگ فعالیت می‌کند. پرداخت‌یار پرداخت‌های بدون حضور کارت از جمله

پرداخت‌های درون برنامه‌ای مبتنی بر زیرساخت‌های همراه را دریافت کرده و به شبکه شاپرگ ارسال می‌کند. موضوع فعالیت پرداخت‌یار بازاریابی، انعقاد قرارداد، ارائه خدمات پرداخت و نظارت بر عملکرد پذیرندگان پشتیبانی شده (شخص حقیقی یا حقوقی است که از طریق انعقاد قرارداد با پرداخت‌یاران و با استفاده از دستگاه‌های پرداخت در اختیار این شرکت‌ها، اقدام به فروش کالا یا خدمات خود می‌نماید) پس از اتصال آن‌ها به شبکه الکترونیکی پرداخت است.

در این مستند به مواردی از جمله شرایط عمومی متقاضی پرداخت‌یاری، موضوع فعالیت پرداخت‌یاری، الزامات پرداخت‌یاری، اختیارات پرداخت‌یار جهت دریافت کارمزد. برای مثال، پرداخت‌یار می‌تواند بر مبنای قرارداد خود با پذیرندگان پشتیبانی شده به یکی از روش‌های زیر یا ترکیبی از آن‌ها از پذیرندگان پشتیبانی شده کارمزد دریافت نماید:

- دریافت مبلغ ثابت به ازای هر تراکنش؛
- دریافت درصد ثابت از مبلغ هر تراکنش (باسقف یا بدون سقف)؛
- دریافت درصد متغیر با سقف معین از مبلغ تراکنش؛

فرآیند شروع به فعالیت پرداخت‌یار و الزاماتی که باید مورد توجه قرار گیرد، فرآیند تعریف پذیرنده پشتیبانی شده در شبکه پرداخت کشور اعم از عقد قرارداد میان پرداخت‌یار و متقاضی پذیرندگی پشتیبانی شده، ثبت اطلاعات متقاضی پذیرندگی پشتیبانی شده در سامانه جامع پذیرندگان شاپرگ، بررسی و فعالسازی پذیرنده پشتیبانی شده و فرآیند تسویه تراکنش‌های پرداخت‌یار در شبکه پرداخت می‌پردازد.

لازم به ذکر است، پرداخت‌یار موظف به فعالیت در چارچوب قوانین جمهوری اسلامی ایران و رعایت الزامات و دستورالعمل‌های وضع شده توسط بانک مرکزی بوده و در صورت تخطی پرداخت‌یار از این قوانین و مقررات مطابق با آیین‌نامه‌های انضباطی متناظر با آن برخورد خواهد شد.

❁ سیاست بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در خصوص فناوری مالی، ویرایش ۱-۹۶/۰۷/۱۲-بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

فناوری مالی یا فین‌تک به مجموعه‌ای از نوآوری‌هایی اطلاق می‌شود که به مدد بهره‌گیری از امکانات فناوری اطلاعات و ارتباطات و پدیده‌های نوظهوری چون شبکه‌های اجتماعی و نفوذ شگرف ابزارهایی مانند گوشی‌های هوشمند در کنار مؤسسات مالی و اعتباری رسمی، تمام یا بخشی از خدمات آن‌ها را به صورتی جذاب‌تر، سفارشی‌سازی شده و مشتری محورتر بسته‌بندی و عرضه می‌کنند. فناوران مالی با تمرکز بر بخش مشخصی از بازار با مشتریان، خدمات مالی پایه، استاندارد و یا عمومی بانک‌ها را به گونه‌ای شکل‌دهی می‌کنند که انطباق بیشتری با نیازمندی‌های مشتریان داشته باشد.

فناوری مالی پدیده‌ای نوست که تنظیم‌گران بازارهای مالی در حال تحلیل اثرات آن بر آینده صنعت مالی هستند؛ اما آنچه که به تدریج در مورد آن اتفاق نظر حاصل شده است، اثر برهم زننده بالقوه شدید آن بر اصول، روش‌ها و مسیرهای ارائه خدمات بانکی به صورت سنتی است. از این رو اطلاع دقیق از اثرات این تغییر الگو توسط سیاستگذاران و اتخاذ سیاست‌هایی برای بهره‌مندی از منافع آن در کنار پرهیز از آسیب‌های بالقوه در زمان کوتاه اهمیت به سزایی دارد.

این سند با طرح موضوع و بررسی جوانب مختلف امر از جمله تجربه جهانی و مسائل بومی، چارچوبی را برای سیاست کلی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ترسیم می‌کند.

با توجه به رشد سریع مشاهده شده در بکارگیری فناوری توسط شرکت‌های فناوری و کسب و کارهای نوپا در سال‌های اخیر در نهایت سیما و محتوای نظام پولی و مالی کشور را ظرف چندسال آینده دچار دگردیسی اساسی می‌کند. لذا اتخاذ سیاست‌های عمومی توسط تنظیم‌گران برای دو هدف اساسی در زمانی کوتاه اهمیت دارد:

۱. پرهیز از هرج و مرج و آشفتگی در بازارهای پولی و مالی؛
۲. بهره‌گیری بهینه از نوآوری‌ها برای ارائه خدمات بهینه به مردم؛

پس با توجه به رشد و تغییر سریع فناوری، مسأله بزرگ پیش‌روی تنظیم‌گران همگانی مناسب مقررات با تحولات فناورانه است.

در بخش دیگر این نوشتار به معرفی برخی از فناوری‌های مالی می‌پردازد. سپس به چالش‌ها و مسائل بومی فناوری مالی پرداخته و به این نکته اشاره می‌کند که باید به مسائل بومی کشور، نظیر پدیده مؤسسات غیرمجاز و تورم مزمن توجه داشت تا در تعیین ضوابط، محملی برای توسعه بازار پولی غیرمجاز در قالب فناوران مالی ایجاد نشود.

در بخش پایانی این نوشتار سیاست کلی بانک مرکزی در تبیین جایگاه فناوری مالی و شیوه مقررات‌گذاری برای آن بر مبنای تجربیات بین‌المللی بیان شده است. در این سیاست، به جای تعریف نهادی و ارائه مجوز برای آن، که رویکرد سنتی برای نهادهای بازار پول بوده است، تعریف نقش‌ها و چارچوب‌های کاری برای آن‌ها مدنظر قرار گرفته است؛ بدون این که بانک مرکزی را درگیر تعریف و صدور مجوزهای گوناگون و متغیر کرده و مسئولیت سنگین نظارت بر انبوهی از فناوران مالی را متوجه آن کند.

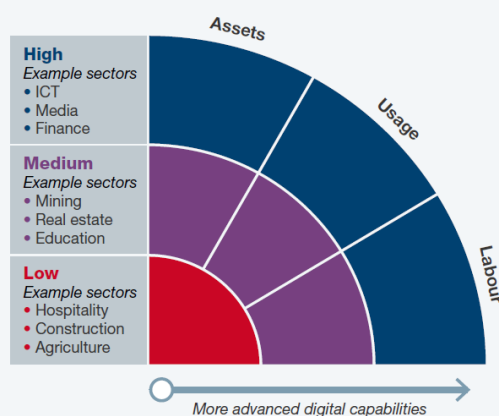
• عوامل مؤثر بر فعالیت و عملیات شرکت‌های سرمایه‌پذیر، فرصت‌ها و تهدیدها؛

جمعیت جوان و صاحب ایده به‌خصوص در حوزه فناوری اطلاعات از جمله فرصت‌هایی است که در کشور ایران مورد توجه بوده است. گزارش مکنزی درخصوص فرصت‌های سرمایه‌گذاری ایران تا سال ۲۰۳۵ با ارجاع به آمارهای آموزش عالی در سال ۲۰۱۳، تعداد دانشجویان علوم کامپیوتر و مهندسی کامپیوتر (نرم‌افزار) را ۱۸۰ هزار دانشجوی ذکر می‌کند. رتبه مدارس ریاضی و علوم ایران در مقایسه با ۱۳۸ کشور رتبه‌بندی شده در گزارش رقابت‌پذیری در رده ۴۸ قرار دارد. بازار ایران باعث شده است تا این کشور به‌لحاظ دسترسی به بازار مصرف در رده ۱۹ رتبه‌بندی رقابت‌پذیری قرار بگیرد. بهبود رتبه رقابت‌پذیری ایران در سال‌های اخیر نشان از تمایل سیاست‌گذاری‌ها برای حرکت بیشتر به سمت اقتصاد جهانی دارد و این مهم زمینه‌ساز فرصت‌های متعددی برای بهبود خواهد بود. همچنان که در مطالب اشاره شد کارایی بازار پول و سرمایه از جمله گلوگاه‌های کشور است اما وضعیت مشابهی برای کارایی بازار کار و کالا نیز وجود دارد و مشخص است که نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در بهبود این کارایی تا چه میزان است. تحقیقات مؤسسه مکنزی نشان می‌دهد که درصد پائینی از پتانسیل‌های دیجیتال‌سازی در جهان مورد استفاده قرار گرفته است و فرصت‌های زیادی برای بهره‌برداری و به‌منصه ظهور رساندن قابلیت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات وجود دارند. بنابراین زمینه‌های بهره‌برداری در کشوری نظیر ایران به مراتب بیشتر از جهان خواهد بود.

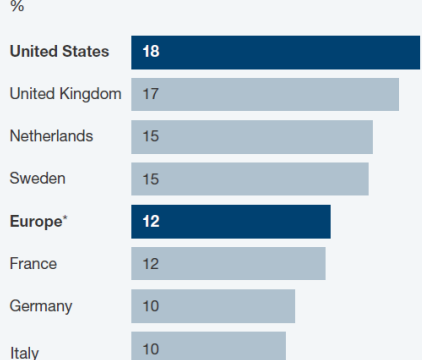
امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

MGI's **Industry Digitisation Index** combines 20 indicators to measure digital assets, digital usage, and digital workers in each sector

MGI's European Industry Digitisation Index

Share of digitisation potential realised %

* Weighted average of six countries that make up 60% of Europe's population and 72% of GDP

نمودار ۲۱ - شاخص دیجیتال شدن صنایع (مؤسسه مکنزی)

در شرایط اقتصاد مقاومتی نیز بهبود کارایی و محدود ساختن زمینه‌های مفاسد اقتصادی از جمله اهدافی است که راه‌حل آن از توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات می‌گذرد اما باید توجه داشت که هزینه بهره‌گیری از این فناوری را نیز بیشتر می‌کند. با وجودی که شاخص‌های ذکر شده نشان از فرصت‌های بالقوه بالا دارند، همین شاخص‌ها، شاخص‌های مطرح‌شده در گزارش‌هایی نظیر **Doing Business** در کنار گزارش‌های داخلی تهیه‌شده توسط مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی برای پایش فضای کسب‌وکار نشانگر تهدیداتی هستند که فضای کسب‌وکار در ایران را تهدید می‌کنند و مانع از این می‌شوند که سرعت رشد شرکت‌ها و استارت‌آپ‌ها همپای فضای جهانی باشند. در این بین محدودیت‌های قانونگذاری از جمله تهدیدات مهمی است که می‌تواند رشد شرکت‌های هدف صندوق را بیش از هر عاملی تهدید کند. شکایت‌های اخیر علیه آپارات از سوی صدا و سیما، اسنپ و تب سی از سوی اتحادیه مربوط به آپارنس‌ها، و دیوار از سوی اتحادیه مشاوران املاک نمونه‌ای از این نوع تهدید است که سرعت عمل قانونگذاران معمولاً همپای سرعت رشد تکنولوژی نبوده است. مسدود شدن وبسایت برخی استارت‌آپ‌ها در سال ۹۶ نیز نمونه دیگری از تهدیداتی است که می‌تواند فناوران مالی یا بیمه‌ای را تهدید کند. این موضوع به‌ویژه در محدود شدن هرچه بیشتر فناوران مالی و بیمه‌ای اثرگذار است که بخواهند به جای راهبرد همکاری، راهبرد رقابتی با بازیگران حاکم بر این صنایع را دنبال نمایند.

در نظر داشتن سرعت تکنولوژی و ورود به‌موقع در بازار متناسب با محیط و آمادگی دیجیتالی جامعه نیز از عواملی است که از یکسو می‌تواند به رشد یک ایده شتاب دهد و از سوی دیگر می‌تواند حرکتی خلاقانه را محدود و حتی نابود سازد.

• رقبای احتمالی موجود و دامنه خدمات ارائه شده توسط آنها؛

با توجه به رشد کسب‌وکارهای نوپا و سرمایه‌گذاری‌های صورت گرفته در این حوزه در سال‌های اخیر، بازار شرکت‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر بسیار رو به رشد و جذاب بوده است. به‌گونه‌ای که شرکت‌های شناخته‌شده‌ای در این زمینه‌ها شکل گرفته‌اند. همچنین، رغبت بسیار بالایی از طرف سازمان‌های بزرگ برای راه‌اندازی چنین مراکزی جهت هدایت ایده‌های سودآور و نیز سرمایه‌گذاری در این حوزه‌ها به‌چشم می‌خورد. از طرف دیگر، خروجی‌های شرکت‌هایی همچون سرآوا در کنار شتاب‌دهنده آواتک در سال‌های اخیر، و نیز کسب‌وکارهای

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری باز‌نشستی

نوپایی که در این سال‌ها در شتاب‌دهنده دیموند و با کمک شرکت سرمایه‌گذاری خطرپذیر آن مجموعه، شکل گرفته و یا در حال شکل‌گیری هستند یا فعالیت شرکت‌هایی نظیر تک وست، توجه بسیاری از علاقه‌مندان حوزه را به خود جلب کرده‌است. حتی مشاهده می‌شود که تعداد قابل توجهی از سرمایه‌گذاران خطرپذیر ایرانی و خارجی مقیم خارج از کشور اقدام به سرمایه‌گذاری در این حوزه‌ها نموده‌اند.

به‌طور کلی می‌توان مشاهده نمود که در حال حاضر شرکت‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر سعی در ارزیابی، ارزشگذاری و خرید کسب‌وکارها و یا ایده‌های کسب‌وکار موفق نموده‌اند. شایان ذکر است که عمده این ایده‌ها در حوزه فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات بوده و ارزش قابل توجهی داشته‌اند؛ که این شرکت‌ها با مکانیزم‌های حمایتی و سرمایه‌گذاری، خود قسمت قابل توجهی از این کسب‌وکارها را تملک نموده‌اند. کسب‌وکارهای نوپا (استارت‌آپ‌ها) چند سالی می‌شود که در سطح جهانی تبدیل به کسب‌وکارهایی میلیون دلاری شده‌اند؛ به نحوی که مجموعه‌هایی مثل Rocket Internet در کشورهای مختلف دنیا بر روی این موضوع سرمایه‌گذاری کرده‌اند و همواره در تلاش هستند تا سهم بیشتری از این بازار را به‌دست آورند. در ایران نیز کارآفرینان خیلی سریع توانستند خود را با موج جهانی استارت‌آپ همراه سازند. مجموعه‌هایی همچون کافه بازار، دیجی کالا، تخفیفان و ... با موفقیت خود جو مناسبی را در کشور ایجاد نمودند. به‌طور کلی می‌توان مشاهده کرد که شرایط بازار ایران دچار دگرگونی‌های قابل توجهی شده‌است.

شکل ۲ - وضعیت بازار کسب‌وکارهای نوپا در ایران

به‌منظور تعیین ساختار بازار می‌توان بازار را به دو بخش کلی داخلی و خارجی تقسیم نمود. در بخش خارجی شاهد حضور مجموعه‌هایی همچون Plug & Play از کشور ایالات متحده آمریکا، Rocket Internet از کشور آلمان، و هستیم که اقدام به راه‌اندازی کسب‌وکارهای نوپا و تأمین ساختار حمایتی برای آن کسب‌وکارها نموده‌اند. برای مثال، Plug & Play با حمایت از شتاب‌دهنده دیموند نموده، و Rocket Internet از انتهای سال ۹۲ اقدام به راه‌اندازی کسب‌وکارهای مختلفی همچون Snapp، Mozando، Bamilo، و Bodofood نمود. از طرف دیگر، در بازار داخلی، شرکت‌های همچون سرآوا با مدیریت عاملی سعید رحمانی، شرکت تأمین سرمایه نوین، شرکت سرمایه‌گذاری خطرپذیر دیموند و ... نشانی از ساختار رقابتی بازار موجود دارند.

اما با توجه به حجم عظیم ایده‌های کسب‌وکار، افراد علاقه‌مند به راه‌اندازی کسب‌وکار، جمعیت جوان کشور، وجود سرمایه‌گذاران علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری بر روی استعدادهای جوان و ... استقبال شدیدی نسبت به این پدیده صورت گرفته‌است. به‌طوری که بسیاری از افراد و سازمان‌ها رو به ارزیابی و گه‌گاه بهره‌برداری از این فرصت در قالب راه‌اندازی شتاب‌دهنده‌ها و یا شرکت‌ها سرمایه‌گذاری خطرپذیر آورده‌اند.

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتگی

استقبال از این عرصه به گونه‌ای بوده‌است که فعالان عرصه سرمایه‌گذاری خطرپذیر و نهادهای پشتیبان این صنعت طی انعقاد تفاهم‌نامه‌ای داخلی در سال ۱۳۸۸ تصمیم به ایجاد کانونی برای گردهمایی فعالان این صنعت در ایران گرفتند که منجر به تشکیل و ثبت انجمن صنفی کارفرمایی صندوق‌ها و نهادهای سرمایه‌گذاری خطرپذیر کشور در دی ماه ۱۳۹۱ گردید. از اهداف کلیدی و اصلی این انجمن می‌توان به موارد زیر اشاره نمود: (۱) توسعه و ترویج ادبیات سرمایه‌گذاری خطرپذیر، (۲) استانداردسازی رویه‌ها و فعالیت سرمایه‌گذاری خطرپذیر، (۳) انتقال تجربیات موفق سرمایه‌گذاری خطرپذیر، و (۴) ارتقاء تعاملات فعالان صنعت با نهادها و سازمان‌های دولتی حامی تأمین مالی نوآوری. بدین ترتیب، شاهد روندی رو به رشد در حوزه شتاب‌دهنده‌ها و شرکت‌ها سرمایه‌گذاری خطرپذیر در کشور می‌باشیم. با وجودی که تا سال ۹۲ هیچ اثری از شتاب‌دهنده‌ها وجود نداشته، و تقریباً تا ۵ سال قبل اقدام قابل توجهی در زمینه سرمایه‌گذاری خطرپذیر در کشور صورت نگرفته بود، هم‌اکنون شاهد فعالیت بیش از ۵ شتاب‌دهنده و بیش از ۱۵ سرمایه‌گذار خطرپذیر در کشور هستیم. با این حال می‌توان مشاهده نمود که وضعیت موجود پاسخگوی نیازهای جامعه نبوده و همچنان افراد حقیقی و حقوقی جامعه به دنبال برخورداری از و یا راه‌اندازی چنین مکانیزم‌های حمایتی هستند.

نگاهی به رویدادهای استارت‌آپی نیز مؤید این موضوع است که حلقه‌های سرمایه‌گذاری در مرحله ورود به بازار و رشد کامل نشده‌اند و رویدادها بیشتر در بخش ایده متمرکز هستند. این موضوع در شکل ۳ قابل مشاهده‌است.

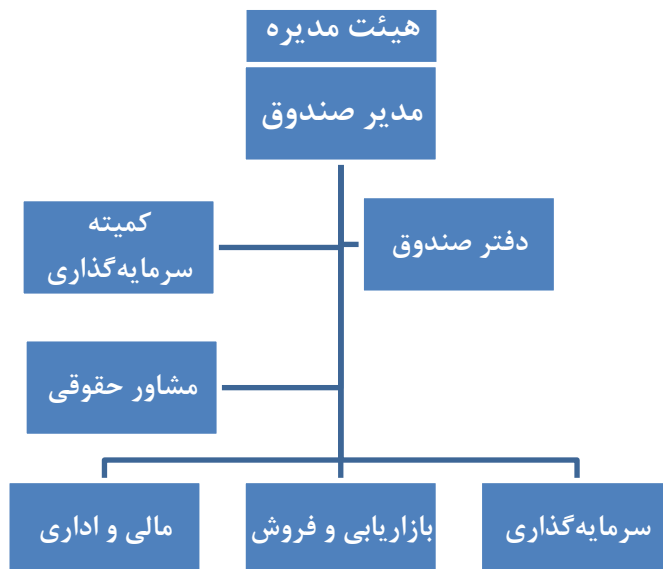
شکل ۳ - مقایسه رویدادهای داخلی و خارجی متناسب با مرحله رشد استارت‌آپ‌ها

ملاحظات فوق باعث شده‌است تا ضرورت تکمیل حلقه‌های مختلف سرمایه‌گذاری جسورانه احساس شده و ابزارهای لازم در این حوزه شکل بگیرند. تیرماه ۱۳۹۵ پنج صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه موافقت اصولی خود را دریافت کرده‌اند که حوزه فعالیت آن‌ها تکنولوژی مالی (خدمات نوین مالی و پرداخت)، زیست فناوری، سلامت و دارو و نانو فناوری است. از این پنج صندوق، دو صندوق تا دی‌ماه ۱۳۹۵ موفق به پذیره‌نویسی و عرضه واحدهای صندوق در فرابورس شده‌اند. شاید بتوان عرضه موفق شرکت آسان پرداخت پرشین با نماد آپ را

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

نمادی برای فراهم بودن زمینه خروج موفق از کسب‌وکارهای نوپا دانست با این حال خلأ سرمایه‌گذاری در لایه‌های بالاتر وجود دارد که با شکل‌گیری صندوق‌های فعلی با سیاست سرمایه‌گذاری در سری A و احساس ضرورت برای شکل‌گیری سرمایه‌گذاری جسورانه در سری B، C، و بالاتر تا مرحله ورود شرکت‌ها به بازار برای عرضه عمومی و عرضه خصوصی، امید است اکوسیستم و زنجیره سرمایه‌گذاری در این حوزه کامل‌تر شوند.

- چارت سازمانی در نظر گرفته شده برای شرکت مشاور سرمایه‌گذاری با شرح وظایف؛

۱- هیأت مدیره

۲- مدیر صندوق

۲-۱) کمیته سرمایه‌گذاری:

۲-۱-۱) وظیفه بررسی و اظهار نظر در خصوص شرکت‌های پیشنهادی جهت ورود صندوق به شرکت‌ها؛

۲-۱-۲) کمک‌های لازم به شرکت‌های سرمایه‌پذیر در مسیر رشد؛

۲-۱-۳) پایش و بررسی KPI شرکت‌های سرمایه‌گذاری؛

۲-۲) مشاور حقوقی:

۲-۲-۱) مشاوره در خصوص امور حقوقی صندوق؛

۲-۲-۲) اظهار نظر در خصوص قراردادهای منعقد شده میان صندوق و شرکت‌های سرمایه‌پذیر؛

۲-۲-۳) اظهار نظر در خصوص قراردادهای همکاری میان صندوق و سایر ارکان اکوسیستم نوآوری؛

۲-۳) دفتر صندوق:

۲-۳-۱) امور دفتری مدیر و سایر افراد صندوق؛

۲-۳-۲) هماهنگی جلسات؛

۲-۴ مالی و اداری:

- ۲-۴-۱ حسابداری صندوق؛
- ۲-۴-۲ به‌روزرسانی نرم‌افزار صندوق؛
- ۲-۴-۳ پشتیبانی و تدارکات؛
- ۲-۴-۴ امور شرکت‌ها؛
- ۲-۴-۵ قراردادهای؛
- ۲-۴-۶ ارتباط با سازمان بورس و اوراق بهادار و شرکت فرابورس و سایر نهادها و ارکان نظارتی؛
- ۲-۴-۷ پاسخگویی مسائل مالی سهامداران؛

۲-۵ بازاریابی و فروش:

- ۲-۵-۱ ارتباط و جذب شرکت‌های سرمایه‌پذیر؛
- ۲-۵-۲ ارتباط با سرمایه‌گذاران و مشتریان واحدهای صندوق؛
- ۲-۵-۳ برگزاری رویدادها؛
- ۲-۵-۴ ارتباط با سایر صندوق‌های VC و ارکان اکوسیستم نوآوری؛
- ۲-۵-۵ اطلاع‌رسانی اخبار و رویدادهای صندوق؛
- ۲-۵-۶ ارتباط با سهامداران صندوق؛
- ۲-۵-۷ بازاریابی واحدهای صندوق جهت پذیره‌نویسی و معاملات آتی؛

۲-۶ سرمایه‌گذاری:

- ۲-۶-۱ ارزشگذاری شرکت‌ها؛
- ۲-۶-۲ مدیریت ریسک؛
- ۲-۶-۳ مشاوره مالی و اصلاح ساختار شرکت‌های سرمایه‌پذیر؛
- ۲-۶-۴ ریزکاوی شرکت‌های معرفی شده و شناسایی شده جهت سرمایه‌گذاری صندوق؛
- ۲-۶-۵ تعریف KPI و شاخص‌های ارزیابی مالی شرکت‌های سرمایه‌گذاری؛

• استراتژی بخش‌های مختلف مانند بازاریابی، تأمین مالی، دریافت مشاوره و ... :

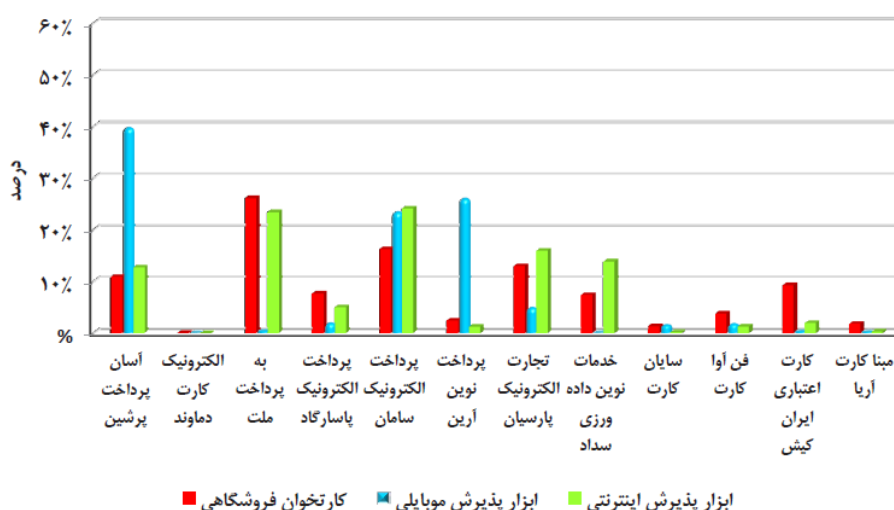
برخی از این استراتژی‌ها در بندهای آتی امیدنامه (بند ۴ بازاریابی، بند ۶ و ۷ تأمین مالی) آمده‌اند.

صندوق‌های جسورانه معمولاً با تشکیل یک جنرال پارتنر (GP) به‌عنوان مدیر صندوق که از همکاری یک شرکت آشنا با موضوع سرمایه‌گذاری صندوق و یک نهاد مالی آشنا با امور سرمایه‌گذاری تشکیل شده به اداره صندوق می‌پردازند. با تغییر روال و قوانین سازمان بورس مدیر صندوق لازم نیست حتماً دارای این خصوصیت دوگانه باشد اما این موضوع سبب شده تا چنانچه نهاد مالی مدیریت صندوق را بر عهده بگیرد نیازمند مشاوره شرکت‌هایی با موضوع قرارداد بوده و چنانچه مدیر صندوق شرکتی با موضوع تخصصی سرمایه‌گذاری باشد نیازمند مشاوره نهادهای مالی شود. همکاری با سایر صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه نیز به‌عنوان استراتژی مشاوره‌ای دیگری باشد که

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

در برخی از موارد سرمایه‌گذاری میان صندوق‌ها شکل بگیرد. به‌علاوه موضوعات حقوقی درخصوص سرمایه‌گذاری جسورانه نیز موضوع مستقلی برای نیاز به مشاوره خواهد بود. بعد دیگر موضوع مشاوره مربوط به مراقبت و رشد دادن شرکت‌های سرمایه‌پذیر است. این مهم در صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه با اتکا به افراد حاضر در کمیته سرمایه‌گذاری هدایت می‌شود و چنانچه نیاز به مشاوره‌های بیشتر و تخصصی‌تر باشد با این نیازمندی در شرکت‌ها تعریف شده و اجرایی خواهد شد.

• **ارائه آمار و ارقام پیش‌بینی شده مربوط به مشتریان هدف در سال‌های آتی به تفکیک حقیقی و حقوقی؛**
 بنا بر اطلاعات سایت رسمی شبکه شاپرک، در کشور ۱۲ شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت (Payment Service Provider) وجود دارند. سهم بازار این ۱۲ شرکت بر اساس آخرین گزارش اقتصادی شاپرک (آذرماه ۱۳۹۵) از پرداخت‌های الکترونیکی کشور در نمودار ۲۲ قابل مشاهده است:

نمودار ۲۲ - سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش ابزارهای مختلف پذیرش پرداخت الکترونیک در آذر ۱۳۹۵

از این ۱۲ شرکت فوق، سهام سه شرکت آسان پرداخت پرشین، تجارت الکترونیک پارسیان، و کارت اعتباری ایران کیش در بورس عرضه شده است و می‌توان تحلیلی از رشد این شرکت‌ها ارائه کرد. خلاصه بررسی درجدول ۴ منعکس است. در این جدول بیان شده است که اولین افزایش سرمایه جدی برای سه شرکت آسان پرداخت پرشین، تجارت الکترونیک پارسیان، و کارت اعتباری ایران کیش به ترتیب در سال‌های ۱۳۸۸، ۱۳۸۲، و ۱۳۸۵ رخ داده است. در این بررسی فرض بر این است که چنانچه این شرکت‌ها هدف سرمایه‌گذاران جسورانه باشد، همین سال‌ها زمان ورود این دست سرمایه‌گذاران بوده است. سرمایه این شرکت‌ها در این سال‌ها به ترتیب ۵۵، ۳۰، و ۳۵ میلیارد ریال بوده است. این سه شرکت به ترتیب در سال‌های ۱۳۹۵، ۱۳۹۰، و ۱۳۹۰ وارد بورس شده و عرضه اولیه درخصوص آن‌ها رخ داده است. این سال‌ها زمانی است که سرمایه‌گذاران جسورانه سیاست خروج خود را به اجرا گذاشته و شرکت‌ها را خواهند فروخت. ارزش اولیه سه شرکت در عرضه اولیه به ترتیب ۱۰،۰۰۰، ۵،۰۰۰، و ۳،۰۰۰ میلیارد ریال بوده است که رشدی معادل ۱۸۲ برابر، ۱۶۷ برابر، و ۸۶ برابر را در طول هفت، هشت، و پنج سال برای سرمایه‌گذاران رقم زده است.

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

بررسی سه شرکت در دوره بلوغ خود (حضور در بازار سرمایه) در جدول ۴ نمایش داده شده است. باید به این نکته توجه داشت که با توجه به این که صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه با سیاست خروج شرکت‌ها را وارد بازار می‌کند احتمالاً خواهد توانست مدل رشد توضیح داده شده مربوط به شرکت‌هایی است که در همکاری با بانک‌ها رشد کرده‌اند.

جدول ۴- ارزش شرکت‌های PSP در دوره رشد

نام شرکت	حدود افزایش سرمایه اولیه (میلیارد ریال)	سال	ارزش عرضه اولیه (میلیارد ریال)	سال عرضه	رشد چند برابر	دوره رشد
شرکت آسان پرداخت پرشین	۵۵	۱۳۸۸	۱۰۰۰۰	۱۳۹۵	۱۸۲	هفت ساله
شرکت تجارت الکترونیک پارسیان	۳۰	۱۳۸۲	۵۰۰۰	۱۳۹۰	۱۶۷	هشت ساله
شرکت کارت اعتباری ایران کیش	۳۵	۱۳۸۵	۳۰۰۰	۱۳۹۰	۸۶	پنج ساله

همان‌گونه که پیش از این توضیح داده شد، به طور کلی می‌توان راهبرد کلان شرکت‌های فناوری مالی را در دو گروه دسته‌بندی کرد. گروه اول همکاری با نهادهای موجود مالی است که در این جهت تلاش دارد با ارائه راه‌حل به نهادهای موجود فرآیندهای نوین پرداخت و سایر خدمات مالی را برای ایشان تسهیل کند. طبیعی است در این صورت مشتریان اصلی، نهادهای موجود مالی خواهند بود. مثالی برای این دست شرکت‌ها شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت یا تولیدکننده نرم افزارهای Core Banking هستند. البته بسته به میزان تعامل با نهادهای پولی و مالی افراد حقیقی و حقوقی خدمات‌گیرنده از این نهادها هم به جمع مشتریان خدمات چنین شرکت‌هایی اضافه خواهند شد. به عنوان مثال این مشتریان برای نظام پرداخت، می‌توانند فروشگاه‌هایی باشند که می‌خواهند برای مشتریان خود روند پرداخت را تسهیل کنند یا می‌توانند تک‌تک آحاد جامعه باشند که علاقه دارند روند پرداختشان با سهولت بیشتری رخ دهد که ممکن است با واسطه یا بدون واسطه بانک‌ها در جمع مشتریان این نظام پرداخت قرار بگیرند. گروه دوم به دنبال ارائه خدمات مالی فارغ از فرآیندهای سنتی حاکم بر این بازار بوده و می‌خواهند مدل‌های جدید و نوین تبادلات مالی یا وام‌دهی و تأمین مالی را به بازار هدف معرفی کنند و با ارائه خدمات کارآمدتر و کم‌هزینه‌تر جایگزینی برای خدمات بانکی باشند. با این رویکرد مشتریان چنین شرکت‌هایی افراد حقوقی و حقیقی هستند که از خدمات بانکی و مالی بهره می‌گیرند. حساسیت نظام پولی و مالی کشور و اهمیت نظارت در این حوزه از جمله موضوعاتی است که سبب می‌شود چنین رویکردی با مخاطرات مضاعف قانون‌گذاری و نظارت مواجه باشد.

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتگی

حضور چنین شرکت‌هایی در ایران با چالش‌های زیادی روبروست و از آن‌جا که مسائل پولی و بانکی و به تبع بیمه‌ای از حساسیت بالایی برخوردار است، و نظام قانون‌گذاری و وضع مقررات در ایران نیز از چالاک‌ی لازم برخوردار نیست، به‌نظر ورود به حوزه فناوری مالی و بیمه‌ای از این مسیر شانس زیادی برای موفقیت نخواهد داشت. بنابراین امید موفقیت برای شرکت‌های نوپایی که با مدل همکاری با بازیگران کنونی پا به این حوزه می‌گذارند بسیار بالاتر خواهد بود و البته رقابت نیز در این حوزه فشرده‌تر و سنگین‌تر است. تعداد بانک‌های رسمی کشور که می‌توانند مشتریان بالقوه فناوران مالی باشند مطابق آمار بانک مرکزی به شرح جدول ۵ است:

جدول ۵ - تعداد بانک‌ها و مؤسسات اعتباری (سایت بانک مرکزی)

ردیف	نوع بانک یا مؤسسه اعتباری	تعداد
۱	بانک خارجی	۴
۲	بانک دولتی تجاری	۳
۳	بانک دولتی تخصصی و توسعه ای	۵
۴	بانک غیردولتی تجاری	۲۰
۵	بانک غیردولتی قرض الحسنه	۲
۶	بانک مشترک ایرانی و خارجی	۱
۷	متقاضی دریافت مجوز	۲
۸	مؤسسه اعتباری ایرانی غیربانکی	۵
	مجموع	۴۲

در حوزه بیمه، همان‌طور که اشاره شد تمرکز فناوران بیمه‌ای در حوزه فروش و شبکه توزیع خواهد بود چنانچه شرکت‌های نوپایی نظیر بیمه بازار و بیمیتو نیز تمرکزشان در این بخش است. همچنان که پیش از این بیان شد سهم کارمزد نمایندگان و کارگزاران بیمه از حق بیمه تولیدی غیرمستقیم در بخش دولتی ۷.۳٪ و در بخش غیر دولتی ۸.۷٪ است که به این ترتیب بازاری هجده هزار میلیارد ریالی شکل می‌گیرد. از ناحیه هزینه خانوار نیز چنانچه در گزارش بررسی بودجه خانوار در مناطق شهری سال ۱۳۹۵ آمده است به‌طور متوسط ۲.۳ درصد از هزینه هر خانوار شهری صرف انواع بیمه می‌کنند که سالانه به رقمی در حدود ۹ میلیون ریال بالغ می‌شود. می‌توان نتیجه‌گیری کرد که از این بخش در حدود ۶۵ تا ۷۰ هزار تومان نصیب شبکه فروش بیمه شده‌است. این موضوع را نیز نباید از نظر دور داشت که صنعت بیمه و بازار آن چنانچه پیش از این بر مبنای گزارش مکنزی به آن اشاره شد در صورت تداوم رشد و توسعه کشور از جمله صنعت‌های پیشرو و پر پتانسیل برای رشد خواهد بود و می‌توان رشد خوبی در حدود ۹٪ را برای بازار آن متصور بود.

شرکت‌های بیمه و نمایندگی‌های فروش و کارگزاران بیمه نیز هریک می‌توانند پتانسیلی برای استفاده از امکانات فناوری بیمه‌ای بوده و مستقیم و غیرمستقیم از امکانات حاصل از این دست فناوری‌ها بهره بگیرند. براساس آنچه در سایت بیمه مرکزی ایران وجود دارد (تاریخ ۱۳۹۶/۰۷/۰۳) در کنار بیمه ایران، ۲۴ شرکت بیمه دیگر در این حوزه فعال هستند. به‌علاوه ۷ شرکت بیمه نیز در مناطق آزاد ثبت

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشستگی

شده‌اند. از مجموع این ۳۲ شرکت البته ۴ شرکت بر بیمه اتکایی و بیمه متقابل متمرکز هستند. مطابق اطلاعات سالنامه آماری ۱۳۹۴ شبکه بیمه کشور به صورت جدول ۶ توصیف شده است:

جدول ۶ - آمار کلی شرکت‌های بیمه و شبکه فروش فعال سالنامه بیمه ۱۳۹۴

تعداد	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴
شرکت‌های بیمه	۲۵	۲۷	۲۹	۲۹	۲۹
نمایندگان شرکت‌های بیمه	۱۶,۶۲۱	۲۱,۴۱۱	۲۴,۹۱۳	۲۷,۹۳۳	۳۰,۵۲۹
نمایندگان تخصصی بیمه زندگی (عمر)	۷۴۴	۱,۴۴۹	۲,۷۷۷	۴,۵۵۷	۷,۲۷۶
کارگزاران بیمه	۲۶۶	۳۰۰	۳۹۱	۴۹۳	۶۲۸
ارزیابان خسارت بیمه‌ای	۶۳	۸۶	۹۲	۱۰۲	۱۴۶
شعب شرکت‌های بیمه	۷۹۰	۸۶۷	۹۴۰	۱,۰۱۳	۱,۰۴۳
کارکنان شرکت‌های بیمه (نفر)	۱۶,۴۰۸	۱۷,۵۶۸	۱۸,۴۰۳	۱۹,۱۰۹	۱۸,۶۱۲

مطابق سالنامه آماری سال ۱۳۹۴ در سال ۱۳۹۴ مجموع حق بیمه تولیدی کشور معادل ۲۲۸,۴۲۸ میلیارد ریال بوده‌است. تفکیک سهم بخش دولتی و غیر دولتی در جدول ۷ آمده است. رشد بیشتر بخش غیردولتی حاکی از روند تقویت بخش خصوصی در این صنعت بوده و در جهت تحقق یکی از پیش‌فرض‌های ذکر شده در گزارش مکنزی است که پیشتر به آن اشاره شد.

جدول ۷ - سهم بخش دولتی و غیر دولتی از حق بیمه تولیدی کشور

حق بیمه تولیدی کل	حق بیمه تولیدی کل (میلیارد ریال)	سهم از بازار (درصد)	رشد نسبت به سال قبل (درصد)
بخش دولتی	۹۱,۵۴۶/۸	٪ ۴۰/۱	٪ ۶/۷
بخش غیردولتی	۱۳۶,۸۸۱/۳	٪ ۵۹/۹	٪ ۱۱/۴
مجموع	۲۲۸,۴۲۸/۱	٪ ۱۰۰	٪ ۱۰۰

تفکیک حق بیمه تولیدی به فروش مستقیم شرکت‌های بیمه و فروش از طریق نمایندگی‌ها و کارگزاری‌ها یا فروش غیرمستقیم می‌تواند حجم بازار موجود برای همکاری مستقیم با شرکت‌های بیمه یا تمرکز بر شبکه توزیع را نشان دهد. این تفکیک نشان می‌دهد که ۷۵ درصد حجم فروش حق بیمه از طریق شبکه فروش و به شکل غیر مستقیم رخ می‌دهد.

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشستگی

جدول ۸ - تفکیک حق بیمه تولیدی به‌روش فروش غیرمستقیم و مستقیم

روش فروش حق بیمه	دولتی یا غیردولتی	حق بیمه تولیدی کل (میلیارد ریال)	مجموع حق بیمه تولیدی کل (ریال) مستقیم و غیرمستقیم
حق بیمه تولیدی مستقیم	بخش دولتی	۲۷,۱۰۷	۵۶,۹۵۷
	بخش غیردولتی	۲۹,۸۵۰	
حق بیمه تولیدی غیر مستقیم	بخش دولتی	۶۴,۴۳۹	۱۷۱,۴۷۰
	بخش غیردولتی	۱۰۷,۰۳۱	
مجموع		۲۲۸,۴۲۷	۲۲۸,۴۲۷

سهم کارمزد نمایندگان و کارگزاران بیمه از حق بیمه تولیدی غیرمستقیم در بخش دولتی ۷.۳٪ و در بخش غیر دولتی ۸.۷٪ است که به این ترتیب بازاری هجده هزار میلیارد ریالی را شکل می‌دهد. خلاصه این اطلاعات در جدول ۹ آمده‌است. محاسبه و تعیین سهم کارمزد و ... در آیین‌نامه‌ای جداگانه تعیین شده‌است که چه بسا فناوران بیمه‌ای بتوانند با رقابت در این حوزه بتوانند با کاهش این هزینه به بیمه‌گذاران کمک کنند که در ازای بیمه پرداختی به پوشش بیمه‌ای وسیع‌تری دست یابند.

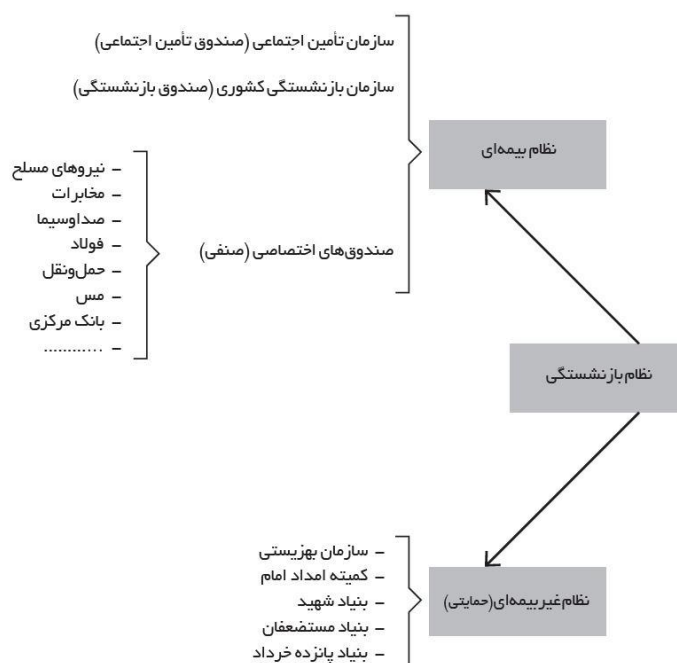
جدول ۹ - مقدار و نسبت کارمزد از حق بیمه تولیدی

حق بیمه تولیدی (میلیارد ریال)	مجموع هزینه کارمزد و کارمزد منافع (میلیارد ریال)	نسبت هزینه کارمزد (%)	حق بیمه غیر مستقیم از کل حق بیمه تولیدی (%)
دولتی	۹۱,۵۴۷	۶,۷۱۷	۷.۳٪
غیردولتی	۱۳۷,۳۷۳	۱۱,۸۹۹	۸.۷٪
مجموع	۲۲۸,۹۲۰	۱۸,۶۱۶	۸.۱٪

طبق قانون بازار اوراق بهادار مصوب ۱۳۸۴، «صندوق بازنشستگی، صندوق سرمایه‌گذاری است که با استفاده از طرح‌های پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، مزایای تکمیلی را برای دوران بازنشستگی اعضای صندوق فراهم می‌کند.» شناسایی نیازهای فعلی و آتی بازنشستگان و ارائه راه‌حل‌های خلاق برای ارضای این نیازها می‌تواند موضوع تأسیس شرکت‌های نوپای متعددی باشد. این نیازها می‌تواند از نیازهای سلامت و معیشت تا نیازهای مرتبط با گردشگری و نیازهای وابستگان بازنشستگان را در بر گیرد. در حال حاضر صندوق‌های بازنشستگی مختلفی در کشور فعال هستند که شمای کلی آن‌ها در نمودار ۲۳ آمده‌است.

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتگی

نمودار 23 - ساختار نظام بازنشتگی کشور

*منبع: معرفی صندوق‌های بازنشتگی - سازمان بورس و اوراق بهادار

تغییر هرم سنی ایران و بحران‌هایی که درخصوص این صندوق‌ها مطرح است، نیاز به طراحی برنامه‌های مختلف و متنوع بازنشتگی را بیش از پیش تقویت کرده‌است و می‌تواند میان موضوع فناوری بیمه‌ای و موضوع بازنشتگی پیوند ایجاد کند. بنابراین می‌توان در این حوزه بازاری شامل دو سازمان بزرگ بازنشتگی و چندین صندوق صنفی و حمایتی را هدف قرارداد که سرمایه بسیار عظیمی در اختیار دارند و در عین حال با چالش‌هایی روبرو هستند که حلشان ارزش بسیار زیادی برای آن‌ها ایجاد خواهدکرد. از سوی دیگر در حدود سه میلیون جمعیت کشور به‌طور مستقیم از خدمات این حوزه بهره‌برداری می‌کنند که به همراه خانواده‌هایشان بازار بزرگی را تشکیل می‌دهند.

آمار مشترکان صندوق بازنشتگی کشوری بر اساس اعلام سالنامه آماری مرکز آمار ایران به شرح جدول زیر است:

جدول ۱۰ - حقوق‌بگیران و مشترکان صندوق بازنشتگی کشوری

مجموع	مشترکین (شاغلین کسور پرداز)	حقوق‌بگیران			سال
		واراث وظیفه بگیر	بازنشتگان و شاغلان فوت شده	بازنشتگان و از کارافتادگان	
۲,۵۶۸,۵۲۰	۱,۱۴۷,۵۰۰ (۴۵٪)	۳۱۰,۶۳۴ (۱۲٪)	۲۲۵,۹۲۰ (۹٪)	۸۸۴,۴۶۶ (۳۴٪)	۱۳۹۰

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

سال	حقوق‌بگیران			مجموع	مشترکین (شاغلین کسور پرداز)
	بازنشتگان و از کارافتادگان	بازنشتگان و شاغلان فوت شده	واراث و وظیفه بگیر		
۱۳۹۱	۹۲۷,۳۵۹ (.۳۴٪)	۲۲۷,۵۲۶ (.۸٪)	۳۱۴,۱۶۱ (.۱۲٪)	۲,۷۰۷,۰۴۶	۱,۲۳۸,۰۰۰ (.۴۶٪)
۱۳۹۲	۹۶۵,۰۲۹ (.۳۶٪)	۲۲۸,۹۵۶ (.۸٪)	۳۱۷,۳۷۶ (.۱۲٪)	۲,۷۰۷,۱۱۱	۱,۱۹۵,۷۵۰ (.۴۴٪)
۱۳۹۳	۱,۰۰۶,۹۴۰ (.۳۷٪)	۲۳۰,۱۸۵ (.۸٪)	۳۲۰,۲۹۴ (.۱۲٪)	۲,۷۰۷,۴۱۹	۱,۱۵۰,۰۰۰ (.۴۳٪)
۱۳۹۴	۱,۰۴۶,۸۳۸ (.۳۷٪)	۲۳۱,۳۳۸ (.۸٪)	۳۲۳,۴۱۱ (.۱۲٪)	۲,۷۹۲,۶۸۷	۱,۱۹۱,۱۰۰ (.۴۳٪)

*فصل شانزدهم سالنامه آماری کشور - ۱۳۹۴

براین اساس، هدف صندوق بازنشتی کشوری به عنوان متخصص در امور بازنشتی، بهبود مداوم و مستمر زندگی آینده بازنشتگان محترم می‌باشد. ارائه خدماتی همچون خدمات پزشکی برای بازنشتگان، خدمات مرتبط با سفر، خدمات مرتبط با امکانات فرهنگی، ورزشی، تفریحی برای بازنشتگان، دوره‌های آموزشی مرتبط با بازنشتگان و ... از جمله خدمات قابل ارائه به بازنشتگان محترم می‌باشد.

برای مثال، نتایج برخی از مطالعات حاکی از آن است که بیش از ۷۰ درصد از بازنشتگان کشور دارای تلفن‌های همراه هوشمند بوده و در موارد باقیمانده نیز معمولاً حداقل یک نفر در خانواده دارای تلفن همراه هوشمند می‌باشد. بنابراین طراحی و توسعه نرم‌افزارهایی جهت استفاده در تلفن‌های همراه هوشمند به منظور ارائه خدمات فوق می‌تواند به حفظ و ارتقاء سطح رفاه بازنشتگان کمک نماید. بدیهی است خدمات این برنامه‌ها باید به گونه‌ای در نظر گرفته شود تا بتواند بسیاری از مشکلات بازنشتگان را حل نموده و در جهت تکریم از خدمات این قشر مؤثر واقع شود. علاوه بر این، محیط این برنامه‌ها باید به گونه‌ای طراحی گردد تا استفاده از آن برای بازنشتگان و افراد سالمند

شکل ۴ - طرح‌های نوآورانه مرتبط با صندوق‌های بازنشتی

نرم افزار پزشک همراه برای بازنشتگان	• ارائه خدمات پزشکی شامل ویزیت آنلاین در زمینه‌های مختلف پزشکی و همچنین ارائه خدمات روانشناسی و مشاوره به صورت آنلاین برای بازنشتگان
اعطای تسهیلات اعتباری برای بازنشتگان	• استفاده از خدماتی همچون دریافت اعتبار از بانک به منظور خریدهای اینترنتی از مراکز طرف قرارداد و یا استفاده از هریک از خدمات تفریحی، فرهنگی، ورزشی و بازپرداخت این اعتبارات از طریق تقسیط در حقوق ماه‌های آتی
آموزش‌های مجازی	• برگزاری دوره‌های آنلاین ویژه بازنشتگان و دسترسی به آرشیو این دوره‌ها از طریق نرم افزار مختص به بازنشتگان
استفاده از تجربیات و نظرات بازنشتگان	• ایجاد نرم افزاری به منظور بهره‌گیری از نظرات و تجربیات بازنشتگان در حوزه‌های مختلف

مسئولیت ندارد»

«این امیدنامه توسط موسسین و ارکان اجرای صندوق تهیه شده و نزد سازمان به ثبت رسیده است. سازمان بورس و اوراق بهادار در خصوص صحت

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتگی

که آشنایی چندانی با تکنولوژی ندارند، امکان‌پذیر باشد. در شکل ۴ مثال‌هایی از طرح‌های نوآورانه مرتبط با صندوق‌های بازنشتگی ارائه شده است.

• پیش‌بینی‌های مالی از جمله درآمدها و هزینه‌های سال‌های آتی.

پیش‌بینی مالی صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه کار دشواری است که با توجه به نوسان زیاد در خصوص درآمدها چندان کمکی به افراد نخواهد کرد. آن‌چه در صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه مورد توجه است توانایی مدیران و افراد کلیدی این صندوق‌هاست. به عنوان نمونه امیدنامه‌هایی که تحت قوانین FSMA ۲۰۰۰ نگاشته شده و قواعد نگارش امیدنامه FCA در آن رعایت شده‌اند، پیش‌بینی درآمدی برای صندوق‌های VCT را بدون کاربرد خوانده و تخمین و پیش‌بینی از درآمدهای آتی ارائه نداده‌اند. آن‌چه در خصوص کلیت سرمایه‌گذاری این دست صندوق‌ها می‌توان بیان کرد الگوی سرمایه‌گذاری زیر است که طبق آن در یک سبد ده‌تایی سرمایه‌گذاری می‌توان انتظار داشت شش شرکت به موفقیت نرسیده و شکست بخورند، ۲ شرکت در حدود تورم رشد کنند، دو شرکت در طول ۷ سال سرمایه‌گذاری رشدی معادل ۵ برابر تا ۱۰ برابر داشته باشد. این رشد بنا به آنچه در جدول ۴ اشاره‌شد در میان شرکت‌های پرداخت سابقه داشته و دور از ذهن نیست.

هزینه‌های صندوق در قالب کارمزدهای آن در بند ۱۱ بیان شده‌اند. این هزینه‌ها بسته به طول عمر صندوق ۳۰ الی ۴۰ درصد اندازه صندوق خواهند بود. اهم هزینه‌ها براساس کارمزدهای مذکور به شرح جدول ۱۱ هستند:

جدول ۱۱ - حدود هزینه‌های عملیاتی صندوق (میلیون ریال)

ردیف	نوع هزینه	توضیح	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۳	مجموع
۱	تبلیغ پذیره نویسی		۲۰۰							۲۰۰
۲	مجمع		۳۰	۳۳	۳۶	۴۰	۴۴	۴۸	۵۳	۲۸۵
۳	کارمزد مدیر	درصد کارمزد مدیر	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۲۱,۰۰۰
۴	کارمزد حسابرس		۱۵۰	۱۶۵	۱۸۲	۲۰۰	۲۲۰	۲۴۲	۲۶۶	۱,۴۲۳
۵	کارمزد متولی		۳۲۰	۳۵۲	۳۸۷	۴۲۶	۴۶۹	۵۱۵	۵۶۷	۳,۰۳۶
۶	هزینه‌های عملیاتی	ریز کاوی شرکت‌ها	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	-	-	-	-	-	۴,۰۰۰
۷	هزینه‌های عملیاتی	حق پذیرش و عضویت در کانونها	۵	۶	۶	۷	۷	۸	۹	۴۷
۸	هزینه‌های عملیاتی	- ورود	۶۰۰	-	-	-	-	-	-	۶۰۰
۹	هزینه‌های عملیاتی	بازاریابی - شبکه‌سازی و ترویج - ارائه دستاورد - خروج	-	-	-	-	-	-	۱,۰۶۳	۱,۰۶۳
۱۰	هزینه‌های عملیاتی	گزارش‌دهی به سهامداران و نهادهای قانونی ذیربط	۵	۶	۶	۷	۷	۸	۹	۴۷
۱۱	هزینه‌های دسترسی به نرم‌افزار، تارنما و خدمات پشتیبانی آنها		۲۰۰	۲۲۰	۲۴۲	۲۶۶	۲۹۳	۳۲۲	۳۵۴	۱,۸۹۷
	مجموع		۶,۵۱۰	۵,۷۸۱	۳,۸۵۹	۳,۹۴۵	۴,۰۴۰	۴,۱۴۳	۵,۳۲۱	۳۳,۵۹۹

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری باز نشستگی

جدول ۱۲ بیانگر کلیات پورتفوی سرمایه‌گذاری صندوق و رشد آن در طول عمر صندوق است. حدود سرمایه‌گذاری مستقیم صندوق نیز در هر دسته از سرمایه‌گذاری‌ها بیان شده است. این سرمایه‌گذاری از محل سرمایه گردآوری شده برای صندوق خواهد بود. ممکن است صندوق از محل سود شرکت‌هایی که در آن‌ها سرمایه‌گذاری کرده نیز اقدام به افزایش سرمایه در شرکت‌ها کند که طبیعی است رشد در نظر گرفته شده در برگیرنده عواید این بخش از سرمایه‌گذاری نیز خواهد شد.

جدول ۱۲ - الگوی رشد یک سبد سرمایه‌گذاری ۱۰ تا ۱۱ میزبان سرمایه‌گذاری حدودی روی پروژه‌ها در صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه

تعداد شرکت	نوع	رشد	حدود سرمایه‌گذاری مستقیم انجام شده (میلیون ریال)
۶	ناموفق	منفی و همراه با زیان	۱۳,۰۰۰ - ۱۲,۰۰۰
۲	معمولی	بدون زیان	۱۳,۰۰۰ - ۱۴,۰۰۰
۲	موفق	۵۰٪ - ۱۰۰٪	۴۰,۰۰۰ - ۴۵,۰۰۰

چنانچه در بند ۱۷ درخصوص «ترتیب و جزئیات تقسیم عواید صندوق» ذکر خواهد شد، صندوق تا ۵ سال سودی تقسیم نخواهد کرد و در سال‌های بعد نیز بیش از ۵۰٪ سود شرکت‌ها تقسیم نخواهد شد. رشد واحدهای صندوق بسته به رشد شرکت‌های انتخاب شده برای سرمایه‌گذاری هستند که ارزششان از طریق ارزیابی مجدد دارایی‌های صندوق یا تحلیل بازار در معامله واحدهای صندوق نمایان خواهد شد.

جدول ۱۳ - سرمایه‌گذاری منابع مستقیم صندوق در شرکت‌ها به تفکیک انواع پروژه (میلیون)

ردیف	نوع پروژه	تعداد	۱۳۹۷	تعداد	۱۳۹۸	تعداد	۱۳۹۹	تعداد	۱۴۰۰	مجموع
۱	پروژه خیلی موفق	۱	۱,۳۰۰	۱	۲,۲۰۰	۱	۳,۳۰۰	۱	۲۲,۵۰۰	۲۹,۳۰۰
۲	پروژه موفق	۱	۱,۳۰۰	۱	۲,۲۰۰	۱	۳,۳۰۰	۱	۷,۵۰۰	۱۴,۳۰۰
۳	پروژه معمولی	۲	۲,۷۰۰	۲	۴,۴۰۰	۲	۶,۷۰۰	-	-	۱۳,۸۰۰
۴	پروژه ناموفق	۶	۸,۰۰۰	۲	۴,۴۰۰	-	-	-	-	۱۲,۴۰۰
	مجموع	۱۰	۱۳,۳۰۰	۶	۱۳,۲۰۰	۴	۱۳,۳۰۰	۲	۳۰,۰۰۰	۶۹,۸۰۰

اعداد **جدول ۱۲** تخمینی از روند سرمایه‌گذاری ارائه شده در **جدول ۱۳** هستند. در این جدول حدود ۴۰٪ از منابع صندوق در دوره سرمایه‌گذاری در پروژه‌ها (۱۳۹۷-۱۳۹۹) سرمایه‌گذاری می‌شوند. طبیعی است در این دوره با توجه به این‌که هنوز تفاوت و میزان موفقیت پروژه‌ها مشخص نیستند، سرمایه اختصاصی به پروژه‌ها با یکدیگر برابر هستند و در هر سال سرمایه مربوط به آن سال به‌طور مساوی میان شرکت‌های موجود در پورتفوی صندوق، سرمایه‌گذاری می‌شود. در سال ۱۴۰۰ شرکت‌های موفق صندوق شناسایی شده‌اند و حدود ۳۰٪ از منابع صندوق که جهت حمایت از رشد همین شرکت‌هاست در آن‌ها سرمایه‌گذاری خواهد شد. پس از این مرحله تقریباً می‌توان مطمئن بود که این شرکت‌ها می‌توانند برای ادامه حیات خود از روش‌های معمول تأمین مالی استفاده کنند. همان‌طور که در جدول نیز مشخص است در سال اول شرکت از ۴ سرمایه‌گذاری ناموفق خود خارج خواهد شد و در سال بعد دو سرمایه‌گذاری ناموفق دیگر را واگذار خواهد

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتگی

کرد. در سال سوم و با مشخص شدن وضعیت شرکت‌ها می‌توان فرض نمود که دو شرکت اصلی که موتور رشد صندوق هستند، مشخص شده‌اند و فرض شده‌است که صندوق از دو شرکت معمولی نیز خارج می‌شود.

جدول ۱۴ بیانگر میزان رشد (یا افول) هر گروه از سرمایه‌گذاری‌هاست. که فرض شده‌است متناسب با همین ضرایب می‌توان سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده را باز یافت نمود. همچنین برای نشان دادن وضعیت مالی صندوق فرض شده‌است میزان رشد سرمایه‌گذاری‌ها شناسایی می‌شوند. (یا بازار این رشد را درک خواهد کرد.) این فرض البته به واقعیت نزدیک نیست و تا زمانی که خروج از سرمایه‌گذاری رخ ندهد اظهار نظر در مورد وضعیت مالی صندوق بسیار دشوار بوده و ممکن است موجبات برخی سوء برداشت‌ها را فراهم کند. لذا تجدید ارزیابی دارایی‌های صندوق به لحاظ قانونی نیز با محدودیت‌هایی روبروست.

جدول ۱۴ - الگوی رشد انواع شرکت‌های سرمایه‌پذیر

ردیف	نوع پروژه	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
۱	پروژه خیلی موفق	۸۰٪	۹۵٪	۱۴۵٪	۱۸۰٪
۲	پروژه موفق	۸۰٪	۹۵٪	۱۲۵٪	۱۴۰٪
۳	پروژه معمولی	۸۰٪	۹۵٪	۱۰۵٪	۱۰۵٪
۴	پروژه ناموفق	۳۰٪	۴۰٪	۰٪	۰٪

با ترتیب سرمایه‌گذاری مطابق الگوی **جدول ۱۳** صورت‌های مالی دوره سرمایه‌گذاری به ترتیب زیر خواهند بود.

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتگی

جدول 15 - ترازنامه صندوق با توجه به سرمایه‌گذاری منابع مستقیم (اعداد به میلیون ریال)

عناوین کلی ترازنامه	عناوین جزئی ترازنامه	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
	سرمایه‌گذاری جسورانه	۵,۰۴۰	۲,۳۶۱	۵,۴۸۲	۷۰,۶۹۰
	دارایی‌های نامشهود	-	-	-	-
	پیش‌پرداخت‌ها	-	-	-	-
	دریافتنی‌های تجاری و غیرتجاری	-	-	-	-
	سایر سرمایه‌گذاری‌ها	-	-	-	-
	موجودی نقد	۱۶,۷۹۰	۶۴,۸۸۹	۶۱,۳۰۹	۲۷,۳۶۳
جمع دارایی‌ها		۲۱,۸۳۰	۶۷,۲۵۰	۶۶,۷۹۰	۹۸,۰۵۴
	پرداختنی‌های تجاری و غیرتجاری	-	-	-	-
	تسهیلات مالی	-	-	-	-
	سود واحدهای سرمایه‌گذاری پرداختنی	-	-	-	-
جمع بدهی‌ها	جمع بدهی‌ها	۰	۰	۰	۰
	سرمایه	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰
	تعهد دارندگان واحدهای سرمایه‌گذاری	(۶۵,۰۰۰)	-	-	-
	سرمایه پرداخت شده	۳۵,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰
	سود (زیان) انباشته	(۱۳,۱۷۰)	(۳۲,۷۵۰)	(۳۳,۲۱۰)	(۱,۹۴۶)
جمع حقوق دارندگان واحدهای سرمایه‌گذاری		۲۱,۸۳۰	۶۷,۲۵۰	۶۶,۷۹۰	۹۸,۰۵۴
بدهی و حقوق صاحبان سهام		۲۱,۸۳۰	۶۷,۲۵۰	۶۶,۷۹۰	۹۸,۰۵۴

جدول 16 - صورت سود و زیان صندوق با احتساب سرمایه‌گذاری منابع مستقیم (میلیون ریال)

عناوین کلی صورت سود و زیان	عناوین جزئی صورت سود و زیان	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
	سود حاصل از سرمایه‌گذاری‌ها	-	-	-	-
	سود (زیان) فروش سرمایه‌گذاری‌ها	(۳,۷۳۳)	(۴,۹۸۷)	(۲۲۱)	-
	سود (زیان) تغییر ارزش دارایی‌ها	(۲,۹۲۷)	(۸,۸۱۲)	۳,۶۲۱	۳۵,۲۰۸
	سایر درآمدها	-	-	-	-
جمع درآمدها		(۶,۶۶۰)	(۱۳,۷۹۹)	۳,۳۹۹	۳۵,۲۰۸
	کارمزد ارکان	۳,۴۷۰	۳,۵۱۷	۳,۵۶۹	۳,۶۲۶
	پاداش عملکرد	-	-	-	-
	سایر هزینه‌های عملیاتی	۳,۰۴۰	۲,۲۶۴	۲۹۰	۳۱۹
	هزینه مالی	-	-	-	-
	سایر هزینه‌ها	-	-	-	-
جمع هزینه‌ها		۶,۵۱۰	۵,۷۸۱	۳,۸۵۹	۳,۹۴۵
سود (زیان خالص)		(۱۳,۱۷۰)	(۱۹,۵۸۰)	(۴۶۰)	۳۱,۲۶۳

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

جدول 17 - صورت جریان وجوه نقد حاصل از سرمایه‌گذاری منابع مستقیم (میلیون ریال)

عنوان کلی صورت جریان وجوه نقد	عنوان جزئی صورت جریان وجوه نقد	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
فعالیت‌های عملیاتی:					
	جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد ناشی از فعالیت‌های عملیاتی	(۱۸,۲۱۰)	(۱۶,۹۰۱)	(۳,۵۸۱)	(۳۳,۹۴۵)
	بازده سرمایه‌گذاری‌ها و سود پرداختی بابت تأمین مالی:				
	سود پرداختی بابت تسهیلات مالی	-	-	-	-
	سود پرداختی به دارندگان واحدهای سرمایه‌گذاری	-	-	-	-
	جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد ناشی از بازده سرمایه‌گذاری‌ها و سود پرداختی بابت تأمین مالی	-	-	-	-
فعالیت‌های سرمایه‌گذاری:					
	وجوه پرداختی بابت تحصیل دارایی‌های نامشهود	-	-	-	-
	جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد ناشی از فعالیت‌های سرمایه‌گذاری	-	-	-	-
	جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد قبل از فعالیت‌های تأمین مالی	(۱۸,۲۱۰)	(۱۶,۹۰۱)	(۳,۵۸۱)	(۳۳,۹۴۵)
فعالیت‌های تأمین مالی:					
	وجوه حاصل از سرمایه	۳۵,۰۰۰	۶۵,۰۰۰	-	-
	دریافت تسهیلات مالی	-	-	-	-
	بازپرداخت اصل تسهیلات مالی	-	-	-	-
	جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد ناشی از فعالیت‌های تأمین مالی	-	-	-	-
	خالص افزایش (کاهش) در وجه نقد	۱۶,۷۹۰	۴۸,۰۹۹	(۳,۵۸۱)	(۳۳,۹۴۵)
	موجودی نقد در ابتدای سال	-	۱۶,۷۹۰	۶۴,۸۸۹	۶۱,۳۰۹
	موجودی نقد در پایان سال	۱۶,۷۹۰	۶۴,۸۸۹	۶۱,۳۰۹	۲۷,۳۶۳
	مبادلات غیرنقدی				

به غیر از منابع مستقیم صندوق که ناشی از تعهد دارندگان واحدهای سرمایه‌گذاری است، از آن جا که صندوق ملزم است بخشی از منابع صندوق (۳۰ درصد) را در قالب نقد یا اوراق نگهداری کند، می‌تواند با دریافت سود از این بخش نیز منابع جدیدی جهت پیشبرد اهداف صندوق کسب نماید. بر اساس صورت جریان وجوه نقد محاسبه شده طبق جدول ۱۷ در پایان هر سال وجه نقد باقیمانده در انتهای سال - های اول تا چهارم صندوق به ترتیب ۱۶,۷۹۰ ، ۶۴,۸۸۹ ، ۶۱,۳۰۹ ، ۲۷,۳۶۳ میلیون ریال هستند. این منابع قابل سرمایه‌گذاری در اوراق با درآمد ثابت یا سرمایه‌گذاری بیشتر در شرکت‌های منتخب می‌باشند. بر این اساس الگوی سرمایه‌گذاری صندوق به شکل جدول ۱۸ درآمده و مابقی وجوه نقد باقیمانده به ترتیبی میان اوراق با درآمد ثابت و نگهداری به صورت وجه نقد تقسیم می‌شوند که صندوق همواره

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتگی

در حدود ۲۰۰۰ میلیون ریال وجه نقد در اختیار داشته‌باشد و مابقی در اوراق سرمایه‌گذاری شوند. سود اوراق ۱۶٪ فرض شده و سود هر سال براساس میانگین سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت ابتدا و انتهای دوره محاسبه شده‌است.

جدول ۱۸ - الگوی سرمایه‌گذاری صندوق با توجه با احتساب منابع مستقیم و غیرمستقیم (میلیون ریال)

ردیف	نوع پروژه	تعداد	۱۳۹۷	تعداد	۱۳۹۸	تعداد	۱۳۹۹	تعداد	۱۴۰۰	مجموع
۱	پروژه خیلی موفق	۱	۱,۳۰۰	۱	۳,۰۰۰	۱	۳,۳۰۰	۱	۳۰,۰۰۰	۳۷,۶۰۰
۲	پروژه موفق	۱	۱,۳۰۰	۱	۳,۰۰۰	۱	۳,۳۰۰	۱	۱۵,۰۰۰	۲۲,۶۰۰
۳	پروژه معمولی	۲	۲,۷۰۰	۲	۶,۰۰۰	۲	۶,۷۰۰	-	-	۱۵,۴۰۰
۴	پروژه ناموفق	۶	۸,۰۰۰	۲	۶,۰۰۰	-	-	-	-	۱۴,۰۰۰
	مجموع	۱۰	۱۳,۳۰۰	۶	۱۸,۰۰۰	۴	۱۳,۳۰۰	۲	۴۵,۰۰۰	۸۹,۶۰۰

با این تغییرات صورت‌های مالی صندوق به شرح جداول زیر تغییر خواهند کرد.

جدول ۱۹ - ترازنامه صندوق با توجه به سرمایه‌گذاری منابع مستقیم و غیرمستقیم (اعداد به میلیون ریال)

عناوین کلی ترازنامه	عناوین جزئی ترازنامه	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
	سرمایه‌گذاری جسورانه	۵,۰۴۰	۳,۸۰۱	۵,۷۷۴	۹۶,۶۹۶
	دارایی‌های نامشهود	-	-	-	-
	پیش‌پرداخت‌ها	-	-	-	-
	دریافتنی‌های تجاری و غیرتجاری	-	-	-	-
	سایر سرمایه‌گذاری‌ها	۱۶,۵۰۰	۶۸,۰۰۰	۷۹,۰۰۰	۴۰,۵۰۰
	موجودی نقد	۱,۷۷۵	۱,۸۱۹	۲,۰۶۵	۲,۳۷۴
جمع دارایی‌ها		۲۳,۳۱۵	۷۳,۶۲۰	۸۶,۸۳۸	۱۳۹,۵۷۰
	پرداختنی‌های تجاری و غیرتجاری	-	-	-	-
	تسهیلات مالی	-	-	-	-
	سود واحدهای سرمایه‌گذاری پرداختنی	-	-	-	-
جمع بدهی‌ها	جمع بدهی‌ها	۰	۰	۰	۰
	سرمایه	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰
	تعهد دارندگان واحدهای سرمایه‌گذاری	(۶۵,۰۰۰)	-	-	-
	سرمایه پرداخت شده	۳۵,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰
	سود (زیان) انباشته	(۱۱,۶۸۵)	(۲۶,۳۸۰)	(۱۳,۱۶۲)	۳۹,۵۷۰
جمع حقوق دارندگان واحدهای سرمایه‌گذاری		۲۳,۳۱۵	۷۳,۶۲۰	۸۶,۸۳۸	۱۳۹,۵۷۰
بدهی و حقوق صاحبان سهام		۲۳,۳۱۵	۷۳,۶۲۰	۸۶,۸۳۸	۱۳۹,۵۷۰

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتگی

جدول 20 - صورت سود و زیان صندوق با احتساب سرمایه‌گذاری منابع مستقیم و غیرمستقیم (میلیون ریال)

عناوین کلی صورت سود و زیان	عناوین جزئی صورت سود و زیان	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
	سود حاصل از سرمایه گذاری‌ها	-	-	-	-
	سود (زیان) فروش سرمایه‌گذاری‌ها	(۳,۷۳۳)	(۵,۹۴۷)	(۲۲۵)	-
	سود (زیان) تغییر ارزش دارایی‌ها	(۲,۹۲۷)	(۱۰,۵۷۲)	۴,۰۷۳	۴۵,۹۲۲
	سایر درآمدها	۱,۴۸۵	۷,۶۰۵	۱۳,۲۳۰	۱۰,۷۵۵
جمع درآمدها		(۵,۱۷۵)	(۸,۹۱۴)	۱۷,۰۷۷	۵۶,۶۷۷
	کارمزد ارکان	۳,۴۷۰	۳,۵۱۷	۳,۵۶۹	۳,۶۲۶
	پاداش عملکرد				
	سایر هزینه های عملیاتی	۳,۰۴۰	۲,۲۶۴	۲۹۰	۳۱۹
	هزینه مالی				
	سایر هزینه ها				
جمع هزینه ها		۶,۵۱۰	۵,۷۸۱	۳,۸۵۹	۳,۹۴۵
سود (زیان خالص)		(۱۱,۶۸۵)	(۱۴,۶۹۵)	۱۳,۲۱۸	۵۲,۷۳۲

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتگی

جدول 21 - صورت جریان وجوه نقد حاصل از سرمایه‌گذاری منابع مستقیم و غیرمستقیم (میلیون ریال)

عنوان کلی صورت جریان وجوه نقد	عنوان جزئی صورت جریان وجوه نقد	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
فعالیت‌های عملیاتی:					
	جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد ناشی از فعالیت‌های عملیاتی	(۳۳,۲۲۵)	(۶۴,۹۵۶)	۲۴۶	۳۱۰
	بازده سرمایه‌گذاری‌ها و سود پرداختی بابت تأمین مالی:				
	سود پرداختی بابت تسهیلات مالی	-	-	-	-
	سود پرداختی به دارندگان واحدهای سرمایه‌گذاری	-	-	-	-
	جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد ناشی از بازده سرمایه‌گذاری‌ها و سود پرداختی بابت تأمین مالی	-	-	-	-
فعالیت‌های سرمایه‌گذاری:					
	وجوه پرداختی بابت تحصیل دارایی‌های نامشهود	-	-	-	-
	جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد ناشی از فعالیت‌های سرمایه‌گذاری	-	-	-	-
	جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد قبل از فعالیت‌های تأمین مالی	(۳۳,۲۲۵)	(۶۴,۹۵۶)	۲۴۶	۳۱۰
فعالیت‌های تأمین مالی:					
	وجوه حاصل از سرمایه	۳۵,۰۰۰	۶۵,۰۰۰	-	-
	دریافت تسهیلات مالی	-	-	-	-
	بازپرداخت اصل تسهیلات مالی	-	-	-	-
	جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد ناشی از فعالیت‌های تأمین مالی	-	-	-	-
	خالص افزایش (کاهش) در وجه نقد	۱,۷۷۵	۴۴	۲۴۶	۳۱۰
	موجودی نقد در ابتدای سال	-	۱,۷۷۵	۱,۸۱۹	۲,۰۶۵
	موجودی نقد در پایان سال	۱,۷۷۵	۱,۸۱۹	۲,۰۶۵	۲,۳۷۴
	مبادلات غیرنقدی				

۳. عوامل ریسک:

۳-۱- سرمایه‌گذاری در این صندوق ماهیتی بسیار پرریسک دارد و تنها باید از سوی افرادی صورت گیرد که منابع مالی کافی برای پذیرش چنین ریسکی را دارند و در هیچ مقطعی نیاز فوری به نقد کردن سرمایه‌گذاری صورت‌گرفته در این صندوق را ندارند. واحدهای صندوق نباید توسط کسانی خریداری شود که از نظر مالی و روانی آمادگی پذیرش از دست دادن کل این سرمایه را ندارند و سرمایه‌گذاری نباید بخش اصلی سبد سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذار را تشکیل دهد. هیچ تضمینی در خصوص بازدهی

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و بلندمدت سرمایه‌گذاران وجود ندارد و تضمینی در خصوص حفظ تمام یا بخشی از سرمایه‌گذاری صورت گرفته وجود ندارد.

۲-۳- سرمایه‌گذاری در فن‌آوری‌های نوین و شرکت‌های نوپا ذاتاً ریسک بالایی دارد. منابع نقدینگی صندوق تا حد زیادی وابسته به موفقیت شرکت‌های سرمایه‌پذیر آن است. ادامه فعالیت و رشد شرکت‌های نوپا نیز مستلزم جذب سرمایه است که ممکن است صندوق قادر به تأمین آن نباشد و نهاد دیگری نیز علاقمند به این کار نباشد که ممکن است در ادامه کار منجر به شکست سرمایه‌گذاری گردد.

۳-۳- دارایی‌های صندوق و به تبع آن قیمت‌گذاری ارزش خالص دارایی‌های صندوق اساساً بر مبنای ارزش دارایی‌های شرکت‌های تحت سرمایه‌گذاری صندوق است. ارزش واحدها بر مبنای افزایش و کاهش قیمت این دارایی‌ها تغییر می‌کند. فرآیند ارزشیابی صندوق در خصوص واحدهای صندوق بر پایه عدم قطعیت‌های ذاتی هر سرمایه‌گذاری خواهد بود و نتیجه ممکن است متفاوت از ارزشی باشد که هر یک از سرمایه‌گذاری‌ها در یک بازار با نقدشوندگی بالا می‌توانست داشته باشد.

۴-۳- هزینه‌های صندوق می‌تواند سبب کاهش یا از دست رفتن سودی شود که می‌تواند به سرمایه‌گذاران تخصیص یابد. در مواقعی که هزینه‌های صندوق مازاد بر درآمدهای آن شود، کسری آن از طریق سرمایه جمع‌آوری شده در پذیره‌نویسی جبران خواهد شد.

۵-۳- صندوق در فرصت‌های سرمایه‌گذاری با رقابت سایر رقبا مواجه است و تضمینی نیست که حتماً فرصت مناسبی شناسایی گردد.

۶-۳- سرمایه‌گذاری‌های صندوق غالباً نقدشوندگی بسیار پایینی دارند و نیازمند تعهد بلندمدت‌تری نسبت به معمول هستند. زبان‌ها معمولاً پیش از سود محقق می‌شوند و ممکن است صندوق ناگزیر شود از برخی از سرمایه‌گذاری‌ها بدون کسب بازدهی خروج کند.

۷-۳- این صندوق متفاوت با صندوق‌ها سرمایه‌گذاری مشترک است. بنابراین قوانین حمایت از دارندگان واحدهای صندوق‌های مشترک موضوعیت ندارد و ممنوعیت‌ها و محدودیت‌های آن صندوق‌ها در مورد این صندوق مصداق ندارد.

۸-۳- سرمایه‌گذاران باید به هیأت مدیره، مدیر صندوق و مدیر اجرا اتکا داشته باشند و نظرات آنها را بپذیرند. خدمات ارائه‌شده توسط مدیران و کارکنان مدیر صندوق، منحصر به این صندوق خاص نیست و تضاد منافع جزئی از روال طبیعی این کسب و کار است که البته راه‌های پیشگیری از آن در این امیدنامه درج شده است.

۴. سیاست سرمایه‌گذاری، مشخصات دارایی‌های قابل سرمایه‌گذاری:

سیاست سرمایه‌گذاری صندوق به صورت عام مشخص می‌کند که چگونه صندوق گزینه‌های سرمایه‌گذاری را شناسایی و انتخاب می‌نماید، در ادامه این بند به توضیح آنها پرداخته می‌شود.

الف) شناسایی گزینه‌های سرمایه‌گذاری: فرصت‌های سرمایه‌گذاری از شبکه گسترده‌ای به مدیر صندوق ارجاع می‌شوند که برخی از آنها عبارتند از:

- مدیران بخش صنعت و خدمات؛
- شرکت‌های نرم‌افزاری؛
- دانشگاه‌ها، مراکز کارآفرینی؛
- شتاب‌دهنده‌ها، مراکز رشد، پارک‌های فناوری؛
- کارآفرینان شناخته‌شده و سرمایه‌گذاران؛
- کارگزاران تکنولوژی و بازارهای مرتبط (نظیر بازار دارایی‌های فکری یا مشابه بازارهای بین‌المللی نظیر AIM)؛
- مشارکت و همکاری با وبسایت‌های مرتبط با ایده‌های نو و تجاری‌سازی نظیر www.BusinessPlan.ir؛

ب) حداقل ویژگی‌های لازم برای بررسی فرصت سرمایه‌گذاری

در مورد محصولات (خدماتی) که کاربرد عمومی دارند، حداقل یک محصول (خدمت) از محصولات (خدمات) شرکت باید نمونه اولیه یا نسخه آزمایشی داشته باشد و توجه اصلی صندوق بر روی مرحله توسعه محصول یا ورود به بازار جدید محصول خواهد بود. ترجیح بر آن است که شرکت واجد تاییدیه‌ای از یک مرجع ثالثی در خصوص ارزشمندی فناوری و (یا) مدل کسب و کار خود باشد. این تاییدیه می‌تواند در قالب جذب سرمایه‌گذار قبلی، فراغت از حضور در شتاب‌دهنده یا مرکز رشد، تاییدیه دانش‌بنیان بودن از سوی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، حق اختراع ثبت‌شده و نظایر آن باشد.

اما در مورد محصولات (خدمات) مرتبط با صندوق‌های بازنشتی در صورت تأیید کارشناسان مربوطه (اعضای کمیته سرمایه‌گذاری) مبنی بر کاربردی بودن محصول (خدمات) برای صندوق‌های بازنشتی نیازی به نسخه آزمایشی نمی‌باشد و صندوق می‌تواند تمرکز خود را بر روی بکارگیری و بومی این محصول (خدمات) در صندوق‌های بازنشتی معطوف نماید.

ج) فرآیند انتخاب فرصت سرمایه‌گذاری:

پس از بررسی حداقل ویژگی‌های لازم برای بررسی فرصت سرمایه‌گذاری مدیر صندوق شرکت‌های بالقوه سبد صندوق را بر مبنای آنالیز ریسک و بازده در حوزه‌های زیر ارزیابی می‌نماید:

(۱) کیفیت تیم مدیریتی

(۲) اندازه بازار، فرصت‌ها و میزان دسترسی

(۳) میزان انحصاری بودن فناوری که در اختیار دارند و یا قصد تصاحب آن را دارند

(۴) سایر الزامات موردنیاز سنجش صحیح ریسک و بازده انتظاری اینگونه سرمایه‌گذاری‌ها

• معیارهای سنجش مدیریت

- داشتن تجربه مناسب بویژه تجربه کافی در حوزه صنعت یا صناعی که قصد حضور در آن را دارند؛

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتگی

- در اختیار داشتن بخش عمده سهام شرکت؛
- داشتن قابلیت و توانایی مدیریت مرحله رشد شرکت یا تمایل به استخدام افراد توانا؛
- داشتن هیئت مدیره توانمند یا داشتن قابلیت لازم برای ایجاد ترکیب هیئت مدیره مناسب با تجربه بالا و شبکه گسترده ارتباطی در حوزه صنعت یا صنایع حوزه فعالیت شرکت؛
- وجود نقش‌های مکمل در تیم مدیریت، تعهد کاری تمام وقت؛

• معیارهای سنجش بازار

بازاری با حجم قابل ملاحظه و نرخ رشد بالا در دوره سرمایه‌گذاری مد نظر است که :

- از نظر جغرافیایی محدودیت چندانی نداشته باشد؛
- بیش از اندازه تخصصی نباشد؛
- ترجیحاً قابلیت پیاده‌سازی و ورود به بازارهای بین‌المللی را دارا باشد؛

• فن‌آوری و محصول

فن‌آوری، مدل کسب و کار، محصول یا خدمت ارائه‌شده باید در محدوده استانداردهای صنعت از مزیت رقابتی برخوردار باشد و پتانسیل کسب پذیرش و مقبولیت عام را داشته باشد.

د) **انعقاد قرارداد سرمایه‌گذاری:** چنان‌چه پس از بررسی‌ها و ارزیابی‌های صورت‌گرفته مدیر صندوق و ارائه‌گزارش آن، مدیر صندوق به این نتیجه برسد که در گزینه پیشنهادی سرمایه‌گذاری نماید، قراردادی مابین صندوق و سرمایه‌پذیر منعقد می‌گردد. مدیر صندوق اعتقاد دارد که فرآیند مذاکرات و انعقاد قرارداد سرمایه‌گذاری باید به سرعت انجام پذیرد. مدیر صندوق قراردادی ساده و روشن که ضامن حفظ منافع صندوق باشد را به امضاء می‌رساند. به باور مدیر صندوق قراردادهای بسیار محدودکننده اهداف شرکت سرمایه‌پذیر را تحت‌الشعاع خود قرار می‌دهند و انگیزه کارآفرین را کاهش می‌دهند و می‌توانند اثر منفی بر بازده سرمایه‌گذاری داشته باشند. بنا بر قرارداد مذکور صندوق در شرکت سرمایه‌پذیر سهامدار شده و مدیر وظیفه دارد نمایندگان را به شرکت سرمایه‌پذیر معرفی نماید.

۵. زمانبندی فعالیت صندوق از جمله، دوره پذیره نویسی، سرمایه‌گذاری، خروج و تصفیه:

۵/۱. پس از مهیا شدن الزامات و مجوزهای لازم برای شروع به کار صندوق زمانی بین ۱۵ تا ۳۰ روز برای ثبت نزد اداره ثبت اختصاص خواهد داد. پس از ثبت به جهت مهیا نمودن مقدمات پذیره‌نویسی بین ۳۰ تا ۶۰ روز اختصاص داده خواهد شد. زمان پذیره‌نویسی اولیه ۷ روز کاری است. پس از تجمیع منابع و ارسال مدارک برای سازمان و سپرده‌گذاری نهایتاً ظرف ۲۰ روز کاری صندوق شروع به کار رسمی خواهد نمود.

۵/۲. در صورتی که تا یک روز کاری قبل از پایان دوره پذیره‌نویسی، تعداد واحدهای سرمایه‌گذاری پذیره‌نویسی شده صندوق کمتر از حداقل ۷۵ درصد واحدهای صندوق (۷۵ هزار واحد از مجموع ۱۰۰ هزار واحد سرمایه‌گذاری صندوق) باشد، مدیر می‌تواند دوره پذیره‌نویسی را با تأیید سازمان، به مدت مذکور در اعلامیه پذیره‌نویسی تمدید کرده و تاریخ و ساعت پایان دوره پذیره‌نویسی را مجدداً تعیین کند.

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

۵/۳. در صورتی که در دوره پذیرهنویسی و دوره تمدید شده موضوع بند ۵.۲، درخواست صدور واحدهای سرمایه‌گذاری کمتر از تعداد مورد نظر شود، طبق اساسنامه صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه، مؤسسين می‌توانند با اصلاح امیدنامه و تأیید مجمع سرمایه صندوق را با رعایت حداقل مورد تأیید سازمان تا میزان مشخص شده در امیدنامه تغییر دهند. در غیر اینصورت مؤسسين موظف هستند صندوق را منحل اعلام نموده و کلیه وجوه دریافتی از سرمایه‌گذاران را با اولویت وجوه جمع‌آوری شده در دوره پذیرهنویسی، ظرف حداکثر هفت روزکاری به آنها عودت دهد. با توجه به حداقل بودن اندازه صندوق موضوع کاهش و تغییر سرمایه صندوق منتفی بوده و مؤسسين در دوره تمدید واحدهای باقیمانده را خریداری خواهند کرد و اگر این اتفاق رخ ندهد مطابق اساسنامه رفتار خواهد شد.

۵/۴. دوره سرمایه‌گذاری صندوق به مدت ۳ سال از لحظه ثبت صندوق است که این زمان به پیشنهاد مدیر، تأیید هیئت مدیره و تصویب در مجمع (بیش از نصف مجمع) قابلیت افزایش به اندازه دوره سرمایه‌گذاری را خواهد داشت. دوره سرمایه‌گذاری صندوق تا پایان سال ۱۴۰۱ تمدید گردید. مدیر صرفاً در این دوره می‌تواند سرمایه‌گذاری‌های جدید را در شرکت‌های جدید انجام دهد. در دوره سرمایه‌گذاری مدیر می‌تواند فراخوان تأدیه سرمایه را از سرمایه‌گذاران بدهد. که این فراخوان حداقل یک ماه قبل به اطلاع سرمایه‌گذاران خواهد رسید و هر فراخوان در نهایت می‌تواند تا ۳۰٪ منابع اسمی صندوق باشد. پیش‌بینی می‌شود که صندوق مطابق جدول زیر اقدام به جذب منابع مذکور نماید:

زمان جذب منابع	درصد جذب منابع
پذیره نویسی	۲۰٪
نه ماه پس از ثبت صندوق	۱۵٪
یکسال و سه ماه پس از ثبت صندوق	۲۵٪
یکسال و شش ماه پس از ثبت صندوق	۲۵٪
یکسال و نه ماه پس از ثبت صندوق	۱۵٪

۵/۵. پس از نه ماه از شروع فعالیت اولین قسط تعهدات را جذب نماید. چنانچه پروژه‌های مطلوب در هر دوره تأدیه انتخاب نشد، مدیر می‌تواند درخواست انتقال دیون به مرحله بعد را بدهد و چنانچه در پایان دوره سرمایه‌گذاری منابع جذب نشده باشد با درخواست مدیر و تأیید هیئت مدیره و با تصویب مجمع مطابق بند ۷ این امیدنامه می‌توان دوره سرمایه‌گذاری و جذب منابع را تمدید نمود.

۵/۶. مدیر صندوق دوره انتظاری برای خروج از سرمایه‌گذاری را محاسبه می‌نماید و الزام بر این است که در شرکت‌هایی سرمایه‌گذاری شود که امکان خروج موفق از آنها در یک بازه ۳ تا ۵ ساله وجود داشته باشد.

۶. سیاست‌های صندوق در خصوص مدیریت شرکت‌ها و پروژه‌های موضوع سرمایه‌گذاری تا قبل از خروج:

مدیر صندوق باور دارد که مهمترین عنصر استراتژی سرمایه‌گذاری که به کار بسته می‌شود، ارزش افزوده‌ای است که پس از سرمایه‌گذاری اولیه ایجاد می‌شود. مدیر صندوق با شرکت‌های سبد تحت مدیریت خود ارتباط نزدیکی برقرار می‌کند و به آنها کمک می‌کند تا استراتژی‌های مناسب و اثربخشی برای شرکت خود تدوین نمایند، تیم مدیریتی و هیئت مدیره توانمندی را گرد هم آورند، شرکای استراتژیک را شناسایی نموده و آنها را نسبت به همکاری قانع نمایند، طرح تجاری خود را تدوین و اجرا نمایند و سرمایه‌ی مورد نیاز برای مراحل بعدی توسعه را جذب نمایند. مدیر صندوق در این مرحله از توانایی‌های خود یا شرکای استراتژیک خود در زمینه مشاوره کسب و کار، بازاریابی، توسعه محصول، تهیه زیرساخت‌های لازم برای بهره‌برداری از شرکت‌ها را در جهت افزایش شانس موفقیت شرکت‌های سرمایه‌پذیر مهیا خواهد نمود. به منظور اعمال نظارت و سیاست‌های صندوق در شرکت‌های سرمایه‌پذیر، حداقل یک عضو هیئت مدیره شرکت دارای حق امضاء توسط صندوق (به پیشنهاد مدیر یا کمیته سرمایه‌گذاری به شرط تفویض اختیار) تعیین خواهد شد.

سرمایه جسورانه معمولاً در مراحل وارد شرکت‌ها می‌شود که شرکت‌ها توان و اعتبار لازم برای تأمین مالی از سایر روش‌ها را دارا نیستند. مدیر صندوق در فرآیند انتخاب فرصت‌های سرمایه‌گذاری توجه دارد که شرکت‌های انتخابی توان تأمین مالی آتی خود را داشته‌باشند و بتوانند با تأمین مالی صورت‌گرفته از صندوق شرایط و اعتبار استفاده از سایر روش‌های تأمین مالی را پیدا کنند. در این جهت مدیر صندوق به اصلاح ساختار مالی شرکت‌ها توجه خواهد داشت و کمک خواهد کرد با سیاست تقسیم نکردن سود در سال‌های اولیه، به انباشت سرمایه و پشتوانه جهت استفاده از سایر روش‌های تأمین مالی کمک شود.

۷. تبیین ساز و کار لازم برای خروج از سرمایه‌گذاری‌ها:

خروج از سرمایه‌گذاری ممکن است به دو شکل موفق یا ناموفق صورت گیرد. در صورتی که خروج صندوق موفق باشد، در این حالت سهم صندوق (۱) به یک یا چند سرمایه‌گذار خصوصی/نوآورانه دیگر واگذار می‌شود (واگذاری سهام به خود کارآفرینان، مدیران یا کارکنان شرکت سرمایه‌پذیر نیز می‌توانند جزء این گروه باشند) یا (۲) به یک شرکت مرتبط و شرکاء استراتژیک فروخته می‌شود یا (۳) از طریق بازار پایه فرابورس یا بازار شرکت‌های کوچک و متوسط عرضه می‌شود یا (۴) در بورس یا فرابورس پذیرش می‌شود.

در صورتی که بنا به دلایلی از جمله عدم تحقق انتظارات صندوق یا ناتوانی صندوق در مدیریت سرمایه‌گذاری انجام‌شده، صندوق تصمیم به خروج از سرمایه‌گذاری بگیرد، خروج مذکور ناموفق نامیده می‌شود. در این صورت به دو صورت خروج از سرمایه‌گذاری صورت می‌گیرد: (۱) سهم صندوق در شرکت به شخص ثالثی در صورت وجود واگذار می‌گردد (۲) طبق مقررات قانون تجارت شرکت منحل می‌شود.

اگر مدیر نتوانست در دوره خروج از سرمایه‌گذاری‌ها خارج شود با ارائه پیشنهاد به هیئت مدیره و تأیید مجمع دوره مذکور را برای ۲ سال تمدید نماید. در صورتی که در دوره مذکور نیز نتوان داری‌های صندوق را تصفیه نماید، مدیر ملزم به افشای اطلاعات به سرمایه‌گذاران و برگزاری مزایده بین سهامداران است و در نهایت مؤسسين الزام به خرید داری‌ها(به ارزش منصفانه) خواهند داشت.

از آن‌جا که فرصت سرمایه‌گذاری محدود به سال‌های اولیه تشکیل صندوق است احتمال این‌که مدیر صندوق به دلیل به وجود آمدن فرصت بهتر از شرکت انتخابی خود اقدام به خروج کند متصور نیست.

۱. چگونگی تغییر زمانبندی عمر صندوق از جمله تغییر دوره سرمایه‌گذاری یا خروج:

در صورتی که در دوره سرمایه‌گذاری مدیر نتواند سرمایه‌گذاری‌های مناسبی را کشف نموده در آنها سرمایه‌گذاری نماید، دوره سرمایه‌گذاری می‌تواند تنها یک بار به پیشنهاد مدیر، تأیید هیئت مدیره و تصویب در مجمع (بیش از نصف مجمع) نهایتاً به اندازه دوره سرمایه‌گذاری اولیه تمدید گردد. همچنین در صورتی که بنابر شرایط بازار مدیر برای خروج موفق از سرمایه‌گذاری‌های انجام شده ناتوان باشد مدیر می‌تواند تنها یک بار درخواست تمدید دوره خروج را برای دو سال به تأیید هیئت مدیره رسانده و مجمع این افزایش زمان را تصویب نماید. در دوره خروج تمدید شده صندوق حق سرمایه‌گذاری جدید نداشته و سرمایه‌گذاری‌های نقد شده در دوره مازاد تصفیه خواهد شد و در اسرع وقت بین سهامداران توزیع خواهد شد. در هر حال در دوره خروج عادی و یا تمدید شده منافع حاصل شده به نسبت تعداد واحدهای سرمایه‌گذاری میان سرمایه‌گذاران تقسیم خواهد شد.

علل تغییر زمانبندی صندوق:

مدیر در موارد زیر می‌تواند درخواست تغییر زمانبندی صندوق بنابر الزامات فوق را به هیئت مدیره ارجاع دهد:

- عدم موفقیت مدیر در جذب پورتفوی مناسب در دوره سرمایه‌گذاری که مصادیق این مورد به صورت زیر است:
 - عدم وجود شرکت‌های مناسب برای سرمایه‌گذاری با توجه به سیاست‌های صندوق؛
 - عدم جمع‌آوری منابع لازم در دوره سرمایه‌گذاری؛
 - طولانی شدن فرآیند واریسی شرکت‌های انتخاب شده؛
 - طولانی شدن فرآیند انعقاد قرارداد با شرکت‌های انتخاب شده؛
 - سایر موارد غیر قابل پیش‌بینی که به تأیید هیئت مدیره رسیده باشد؛
- عدم موفقیت مدیر در خروج موفق در طول عمر صندوق:
 - عدم وجود مشتریان بالفعل؛
 - طولانی شدن فرآیند انتقال و معامله؛
 - طولانی شدن فرآیند پذیرش در بازار بورس یا فرابورس؛
 - انتقال مشروط به توسعه بازار و انتقال محصول، (در حالتی که شرکت از پیش اقدامات لازم را انجام داده باشد و در صورت این تغییر بتواند ارزش بالقوه بالاتری را برای صندوق ایجاد کرده و همچنین حداقل یک خریدار بالقوه برای آن وجود داشته باشد)؛
 - سایر موارد غیر قابل پیش‌بینی که به تأیید هیئت مدیره رسیده باشد؛

همچنین مدیر ملزم است تا گزارش توجیهی شامل درخواست خود برای تغییر زمانبندی صندوق، علل آن و اثرات این تغییر در منافع ذینفعان را افشاء نماید.

همچنان‌که بیان شد، تغییر زمانبندی در دو نقطه امکان‌پذیر است: دوره سرمایه‌گذاری و دوره خروج. هر دو نوع تمدید دوره سرمایه‌گذاری با تأیید هیئت‌مدیره و تصویب مجمع رخ می‌دهد و بنابراین تمدید دوره سرمایه‌گذاری در شرایطی رخ می‌دهد که احتمال داده می‌شود

سرمایه‌گذاری مورد انتظار و رسیدن به بازده مورد نظر سرمایه‌گذاران با تمدید وجود داشته‌باشد. تمدید دوره خروج نیز در شرایطی پذیرفتنی است که تمدید باعث خروج بهتر از سرمایه‌گذاری‌ها شود. در هر حال باید دقت شود که منافع محتمل با در نظر گرفتن احتمال وقوع بر افزایش هزینه‌های صندوق به‌جهت طولانی‌تر شدن دوره عمر صندوق غلبه داشته‌باشد.

۹. تبیین سیاست‌های صندوق در صورتی که فعالیت صندوق قبل از پایان دوره خروج پیش‌بینی شده پایان پذیرد:

در صورتی که فعالیت صندوق پیش از پایان عمر صندوق اتمام یابد، این مهم می‌تواند به معنی خروج موفقیت‌آمیز یا انحلال و تصفیه از تمامی پروژه‌های سرمایه‌گذاری شده باشد.

خروج موفقیت‌آمیز احتمالاً با رسیدن زودهنگام شرکت‌های انتخاب‌شده به اهداف تعریف شده صورت گرفته و انحلال و تصفیه زودهنگام از شرکت‌های انتخابی نیز زمانی صورت می‌گیرد که چشم‌اندازی برای رسیدن شرکت‌ها به اهداف مالی تعیین شده وجود نداشته‌باشد.

در هر دو صورت (خروج تمامی منابع صندوق از موضوع فعالیت) با درخواست مدیر برای انحلال صندوق و تصویب مجمع در اسرع وقت صندوق با نظارت متولی تصفیه خواهد شد و وجوه حاصل پس از کسر هزینه‌های انحلال و پرداخت بدهی‌های احتمالی در وجه آخرین دارندگان واحدهای صندوق پرداخت خواهد شد. واضح است که ارکان بنا بر زمانی که اقدام به ارائه خدمت به صندوق کرده‌اند با صندوق اقدام به تصفیه خواهند نمود.

۱۰. پیش‌بینی اقدامات لازم در صورتی که تبدیل دارایی‌های صندوق به وجه نقد در هر یک از مراحل تصفیه صندوق، امکان‌پذیر نشود:

فروش واحدهای سرمایه‌گذاری در بازار مستلزم وجود تقاضا از جانب سرمایه‌گذاران خارج یا داخل صندوق است و ممکن است چنین تقاضایی به صورت روزمره وجود نداشته باشد و نقد شدن واحدها مدت زمان زیادی به طول بیانجامد. همان‌گونه که در قسمت ریسک‌های صندوق اشاره گردید ماهیت سرمایه‌گذاری‌های صندوق نقدشوندگی بسیار پایین است. این مشکل نقد شوندگی ممکن است هنگام فروش واحدهای سرمایه‌گذاری نیز وجود داشته باشد. اگر مدیر نتوانست در دوره خروج از سرمایه‌گذاری‌ها خارج شود با ارائه پیشنهاد به هیئت مدیره و تأیید مجمع دوره مذکور را برای ۲ سال تمدید نماید. در صورتی که در دوره مذکور نیز نتوان دارایی‌های صندوق را تصفیه نماید، مدیر ملزم به افشای اطلاعات به سرمایه‌گذاران و برگزاری مزایده بین سهامداران است و در نهایت مؤسسين الزام به خرید دارایی‌ها (به ارزش منصفانه) خواهند داشت.

۱۱. سقف کارمزدها و هزینه‌ها و نحوه پرداخت:

هزینه‌های سرمایه‌گذاری در صندوق به دو بخش تقسیم می‌شود. بخشی از این هزینه‌ها از محل دارایی‌های صندوق پرداخت می‌شود و بدین علت، خالص ارزش دارایی‌های صندوق کاهش می‌یابد. بخش دیگر از این هزینه‌ها، مستقیماً از سرمایه‌گذار اخذ می‌شود. در مورد مخارج مربوط به دریافت خدمات یا خرید کالا (نظیر مبالغ پرداختی بابت کارمزد

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری باز نشستگی

ارکان صندوق) که مشمول مالیات بر ارزش افزوده می‌شوند، لازم است مالیات بر ارزش افزوده نیز مطابق قوانین محاسبه و همزمان با مخارج یادشده حسب مورد در حساب هزینه یا دارایی مربوطه ثبت گردد.

فهرست هزینه‌های قابل پرداخت از محل دارایی‌های صندوق، در اساسنامه قید شده است. برخی از این هزینه‌ها، نظیر هزینه‌های طرح دعاوی به نفع صندوق یا علیه ارکان صندوق، به طور کلی غیرقابل پیش‌بینی بوده و به موضوع دعاوی و مراحل و سرعت پیشرفت آن‌ها بستگی دارد. برخی از هزینه‌ها نظیر هزینه‌های تأسیس و هزینه‌های تشکیل مجامع صندوق، با تصویب جلسه مجمع صندوق از محل دارایی‌های صندوق پرداخت می‌شود. برخی دیگر از هزینه‌ها نظیر کارمزد معاملات، هزینه سود تسهیلات بانکی، هزینه نگهداری اوراق بهادار بی‌نام صندوق یا هزینه نقل و انتقال وجوه صندوق، از طریق مذاکره مدیر صندوق با ارائه‌دهندگان این خدمات یا تسهیلات تعیین می‌شود. برخی دیگر از هزینه‌ها، مبلغ از پیش تعیین شده‌ای است که در این امیدنامه آمده است.

آن قسمت از هزینه‌های قابل پرداخت از محل دارایی‌های صندوق که از قبل قابل پیش‌بینی است، به شرح جدول زیر است:

عنوان هزینه	شرح نحوه محاسبه هزینه
هزینه‌های تأسیس شامل تبلیغ پذیره‌نویسی	معادل پنج در هزار (۰/۰۰۵) از وجوه جذب شده در پذیره‌نویسی اولیه با ارائه مدارک مثبت به تصویب مجمع صندوق حداکثر تا سقف ۲۰۰ میلیون ریال
هزینه‌های برگزاری مجامع صندوق	هزینه برگزاری مجامع صندوق حداکثر تا مبلغ ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال تعیین گردید.
حق‌الزحمه اعضای هیئت مدیره	حداکثر تا سقف ۱۰ میلیون ریال در ماه به ازای حداقل یک جلسه حضور هر عضو هیئت مدیره
کارمزد مدیر	در هر سال ۳ درصد ارزش تعدیل‌شده خالص دارایی‌های صندوق تا سقف ۱۰۰ میلیارد ریال و ۲ درصد مازاد بر ۱۰۰ میلیارد ریال؛ در صورت خاتمه قرارداد مدیر از سوی صندوق معادل ۱۲ برابر میانگین حق‌الزحمه ۳ ماه انتهایی اداره صندوق به او پرداخت می‌گردد.
پاداش عملکرد	۲۵ درصد سود محقق شده صندوق از محل فروش سرمایه‌گذاری‌ها یا سود نقدی پرداختی آنها، به مدیر صندوق پرداخت می‌شود. پرداخت این پاداش مستلزم تحقق شرایط زیر است: - میانگین سالانه مجموع سود فروش سرمایه‌گذاری و سود نقدی سبد سرمایه‌گذاری از بدو تأسیس، باید بیش از ۱/۳ برابر بازده سالانه اوراق مشارکت دولتی با سررسید ۵ ساله باشد؛ - نرخ بازده داخلی سالانه (با احتساب سود محقق‌شده و نشده) بیش از میانگین نرخ تورم دو سال آخر بعلاوه ۱۰ درصد باشد.

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتگی

حق‌الزحمهٔ حسابرس	حداکثر تا سقف مبلغ ۱,۰۵۰,۰۰۰,۰۰۰ (یک میلیارد و پنجاه میلیون) ریال بدون احتساب مالیات ارزش افزوده تعیین گردید.
کارمزد متولی	حداکثر تا سقف مبلغ ۱,۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰ (یک میلیارد و سیصد و پنجاه میلیون) ریال بدون احتساب مالیات ارزش افزوده تعیین گردید.
حق‌الزحمه و کارمزد تصفیهٔ صندوق	معادل سه در هزار (۰/۰۰۳) ارزش خالص دارایی‌های صندوق در آغاز دورهٔ اولیه تصفیه می‌باشد.
هزینه‌های عملیاتی	صندوق می‌تواند از محل دارایی‌های خود کلیه هزینه‌های عملیاتی را که دربرگیرنده و نه لزوماً منحصر به موارد زیر باشد، پرداخت نماید: هزینه تراکنش‌ها و معاملات صندوق، هزینه‌های اداری، بیمه، مالیات، حسابرسی، ارزشیابی، بازاریابی، حق پذیرش و عضویت در کانون‌ها، شبکه‌سازی و ترویج، گزارش‌دهی به سهامداران و نهادهای قانونی ذیربط، حق مشاوره و هزینه‌های سربار، ثبت و انحلال شرکت‌های زیرمجموعه. این هزینه‌ها معمولاً بالاتر از هزینه‌های معمول صندوق‌های مشترک هستند.
هزینه‌های دسترسی به نرم‌افزار، تارنما و خدمات پشتیبانی آنها *	هزینه‌های دسترسی به نرم‌افزار صندوق، نصب و راه‌اندازی تارنمای آن و هزینه‌های پشتیبانی آن‌ها حداکثر به مبلغ ۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بدون احتساب مالیات ارزش افزوده تعیین گردید.
* هزینه‌های دسترسی به نرم‌افزار، تارنما و خدمات پشتیبانی پس از تصویب مجمع از محل دارایی‌های صندوق قابل پرداخت است و توسط مدیر صندوق در حساب‌های صندوق ثبت شده و به طور روزانه ذخیره یا مستهلک می‌شود.	

* اعداد مذکور در جدول فوق مربوط به سال اول فعالیت صندوق می‌باشد و در سال‌های آتی با تصویب مجمع قابل تغییر است.

الف) کارمزد مدیر به صورت سه ماهه محاسبه و پرداخت می‌گردد.

ب) هزینه‌های دسترسی به نرم‌افزار، تارنما و خدمات پشتیبانی پس از تصویب مجمع از محل دارایی‌های صندوق قابل پرداخت است و توسط مدیر در حساب‌های صندوق ثبت شده و به‌طور روزانه ذخیره یا مستهلک می‌شود.

ج) در مورد مخارج مربوط به دریافت خدمات یا خرید کالا که مشمول مالیات بر ارزش افزوده می‌شوند، لازم است مالیات بر ارزش افزوده نیز مطابق قوانین محاسبه و همزمان با مخارج یادشده حسب مورد در حساب هزینه یا دارایی مربوطه ثبت گردد.

هزینه‌هایی که باید توسط سرمایه‌گذار پرداخت شود عبارتند از:

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشستگی

عنوان هزینه	شرح	دریافت کننده
کارمزد صدور	کارمزد صدور در این صندوق وجود ندارد و برای صدور و ابطال به صورت کاغذی برابر مقررات بورس یا بازار خارج از بورس که در آن پذیرفته می‌شود عمل می‌گردد.	-
کارمزد درج و معاملات	طبق مقررات بورس یا بازار خارج از بورس که واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق در آن پذیرفته شده است، تعیین می‌شود.	-

۱۲. نحوه جبران خدمات هیأت مدیره صندوق، مدیر صندوق و سایر ارکان و اعضای کمیته سرمایه‌گذاری:

حداکثر ۵ درصد سود محقق شده از محل فروش سرمایه‌گذاری‌ها و یا سود نقدی دریافتی (به شرط آنکه جریان نقدی صندوق در آن سال مالی منفی نشود) از شرکت‌های سرمایه‌پذیر به تصویب مجمع به عنوان پاداش هیئت مدیره پرداخت خواهد شد. پاداش هیئت مدیره به دو قسمت حق حضور در جلسات و پاداش عملکرد تقسیم می‌شود. قسمت اول پاداش به صورت ماهانه به اعضای پرداخت خواهد شد و هر ساله توسط مجمع معین می‌گردد و پاداش عملکرد در دوره تصفیه نهایی و انحلال صندوق به اعضای هیئت مدیره به نسبت دوره حضور در هیئت مدیره صندوق پرداخت خواهد شد.

هزینه جبران خدمات کمیته سرمایه‌گذاری اعم از پرداخت ثابت و پاداش بر عهده مدیر است که بر اساس قراردادی بین مدیر و اشخاص کلیدی مشخص می‌گردد.

پرداختی به سایر ارکان صندوق مطابق با جدول مذکور در ماده ۱۱ امیدنامه خواهد بود.

۱۳. قواعد و محدودیت‌ها در انجام پذیرهنویسی و سرمایه‌گذاری‌ها:

مدیر صندوق به طور کلی به دنبال کاهش ریسک سرمایه‌گذاری از طریق افزایش شرکت‌های سبد سرمایه‌گذاری صندوق خواهد بود، با این حال هنگام تصمیم‌گیری در مورد سرمایه‌گذاری جدید همواره گزینه سرمایه‌گذاری در سبد کنونی شرکت در برابر سرمایه‌گذاری در فرصت پیشنهادی جدید مورد بررسی قرار می‌گیرد. در این بررسی علاوه بر معیارهای پیش‌گفته، مدیر صندوق خالص منافع را که ممکن است در هر یک از این دو گزینه محقق شود را در نظر می‌گیرد. به این شکل که تغییر ریسک صندوق ناشی از سرمایه‌گذاری و افزودن یک شرکت جدید به سبد سرمایه‌گذاری صندوق نسبت به سرمایه‌گذاری در یکی از شرکت‌های کنونی سبد سرمایه‌گذاری صندوق سنجیده می‌شود. مجموع منابع در اختیار صندوق پس از انجام سرمایه‌گذاری، تعداد و ماهیت شرکت‌های صندوق از جمله پارامترهای انجام این مقایسه است.

در سرمایه‌گذاری در شرکت‌های سرمایه‌پذیر، محدودیت‌های زیر لحاظ می‌گردد:

- با توجه به این که صندوق تحت قوانین جمهوری اسلامی ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار به فعالیت می‌پردازد، زمینه‌هایی که طبق این قوانین قابل سرمایه‌گذاری نیستند موضوع فعالیت صندوق نخواهند بود. به علاوه صندوق در صناعی خارج از آن چه در هدف سرمایه‌گذاری تعریف شده ورود نخواهد کرد.

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتی

- به منظور کاهش ریسک سرمایه‌گذاری بیش از ۳۵ درصد منابع مستقیم صندوق در یک شرکت خاص سرمایه‌گذاری نمی‌شود. تنها یک شرکت می‌تواند بدون رعایت نصاب فوق تا ۴۵ درصد منابع مستقیم صندوق را به خود تخصیص دهد.
- به منظور تنوع بخشی به سرمایه‌گذاری‌ها، راهبرد اصلی صندوق خودداری از تبدیل شدن به سهامدار اکثریت در شرکت‌ها و محدود ماندن به سقف ۴۹ درصدی در سهامداری است. این صندوق سعی می‌کند در صورت نیاز به حجم بالای سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذاری را با همراهی صندوق‌ها و سرمایه‌گذاران دیگر به صورت سندیکایی انجام دهد و ریسک خود را کاهش دهد. صندوق مجاز است تنها در دو شرکت با تصویب هیئت مدیره بیش از سقف تعیین شده سرمایه‌گذاری نماید.
- حداقل ۳۰ درصد از منابع صندوق به منظور تأمین نیازهای سرمایه‌ای آینده شرکت‌های سرمایه‌پذیر به صورت نقد یا در غالب اوراق در دوره سرمایه‌گذاری نگهداری می‌شود و در صورتی که علی‌رغم تأدیه وجوه مطابق جدول فراخوان مذکور در بند ۵ امیدنامه این مقدار به کمتر از ۲۰ درصد برسد از طریق فراخوان مدیر به سرمایه‌گذاران حداقل تا کف تعیین شده تأمین می‌گردد.
- صندوق در شرکتی سرمایه‌گذاری نخواهد کرد که در نتیجه سرمایه‌گذاری آن به صورت مستقیم و غیرمستقیم بیش از ۳۵ درصد از منابع صندوق جذب آن شرکت شود و یا در دو سال گذشته مجموع منابع جذب شده از صندوق و دیگر سرمایه‌گذاران بیش از ۴۰ درصد از منابع صندوق باشد.
- صندوق برای سرمایه‌گذاری‌های خود وام دریافت نخواهد کرد، مگر به صورت کوتاه‌مدت و مطابق با محدودیت‌های مندرج در اساسنامه
- صندوق از دارایی‌های خود وام نخواهد داد، مگر آنکه با هدف سرمایه‌گذاری در سهام پرداخت شده باشد.
- به عنوان متعهد پذیرهنویسی فعالیت نخواهد کرد.

۱۴. قواعد فراخوان سرمایه تعهد شده:

از مجموع سرمایه صندوق، حداقل ۲۰ درصد آن در زمان تاسیس تأدیه شده و ۸۰ درصد در تعهد سرمایه‌گذاران می‌باشد که در طول دوره سرمایه‌گذاری و پیرو فراخوان‌های مدیر صندوق باید ظرف مهلت تعیین شده بر اساس امیدنامه پرداخت شود. مدیر صندوق می‌تواند با اعلام قبلی و انتشار آگهی در روزنامه رسمی صندوق حداکثر ۳۰ روزه در چارچوب امیدنامه و صرفاً در طول دوره سرمایه‌گذاری تا سقف ۳۰ درصد سرمایه تعهد شده اقدام به فراخوان مبلغ تعهد شده و پرداخت نشده از سوی سرمایه‌گذاران نماید. سرمایه‌گذاران موظفند طبق تکلیف امیدنامه در زمان تعیین شده (حداکثر یک ماه) مبلغ فراخوان شده را تأدیه نمایند. زمان تأدیه و درصد تأدیه مبالغ طبق بند ۴ این امیدنامه معین شده است در صورتی که زمان‌بندی فوق مورد تغییر قرار گیرد یا مبالغ از قسط قبل باقی مانده باشد که شرط سقف ۳۰٪ این بند را نقض نماید زمان اعلام فراخوان از یک ماه به دو ماه افزایش خواهد یافت. در صورتی که هر یک از سرمایه‌گذاران در زمان مقرر مبلغ فراخوان شده را تأدیه ننماید و یا به هر دلیل تأدیه مبلغ مذکور برای ایشان امکان‌پذیر نباشد، مدیر صندوق باید بر اساس رویه زیر اقدام می‌نماید:

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشستگی

- چنانچه کمتر از ۱۰ روز از مهلت انجام تعهد گذشته باشد، سرمایه‌گذار می‌بایست علاوه بر مبلغ معین شده تا آن تاریخ، جریمه‌ای معادل چهار درصد از مبلغ فراخوان شده را پرداخت نماید.
- چنانچه بیش از ۱۰ روز و کمتر از ۲۰ روز از مهلت انجام تعهد گذشته باشد، سرمایه‌گذار می‌بایست علاوه بر مبلغ معین شده تا آن تاریخ، جریمه‌ای معادل ده درصد از مبلغ فراخوان شده را پرداخت نماید.
- در صورتی که بیش از ۲۰ روز از مهلت انجام تعهد گذشته باشد و سرمایه‌گذار اقدام به پرداخت تعهد خود ننماید، صندوق مجاز است منابع مالی مورد نظر را با فروش تعداد واحد تعهد شده سرمایه‌گذار اول از طریق بازار فرابورس ایران تا سقف مبلغ فراخوان شده از سایر سرمایه‌گذاران یا سرمایه‌گذاران جدید (حتی با فروش به کسر) دریافت نماید و در صورتی که هزینه‌ای از این بابت برای صندوق ایجاد شود مسئولیت پرداخت آن نیز با سرمایه‌گذاری است که از تعهد خود نکول کرده است. چنانچه صندوق موفق به فروش بخشی یا تمام واحدها نگردد، مؤسسين به نسبت سهم خود متعهد به خرید واحدهای باقیمانده هستند که باید در بازه ای نهایتاً یک ماهه از زمان پایان فراخوان انجام پذیرد.
- سایر شرایطی که در این امیدنامه و اساسنامه تعیین نشده است مطابق قوانین جاری کشور خواهد بود.
- لازم به ذکر است دارندگان واحدهای سرمایه‌گذاری که به تعهد خود در مورد تادیه سرمایه فراخوانده شده عمل ننموده‌اند، حق حضور و حق رای در مجمع صندوق را نخواهند داشت و در احتساب حدنصاب تشکیل مجامع صندوق، تعداد اینگونه واحدهای سرمایه‌گذاری از کل تعداد واحدها کسر خواهد شد.

۱۵. شرایط مورد نیاز برای سرمایه‌گذاری صندوق:

سرمایه‌گذاران صندوق در زمان سرمایه‌گذاری باید حائز حداقل یک شرط از شرایط زیر باشند:

۱. طبق اظهار شخص حقیقی حداقل دارایی او ۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال باشد؛

۲. نهادهای عمومی؛

۳. نهادهای مالی و شرکت‌های سرمایه‌گذاری و صندوق‌های بازنشستگی؛

۴. مراکز خیریه و صندوق‌های نیکوکاری؛

۵. بانکها و بیمه‌ها و سایر شرکت‌ها و مؤسسات پولی و مالی؛

۶. سایر سرمایه‌گذاران حقوقی؛

سرمایه‌گذاران قبل از تملک واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق، می‌بایست وجود شرایط مذکور در امیدنامه برای سرمایه‌گذاری را نزد مدیر صندوق تصدیق و تأیید نمایند. حداقل تعداد واحدهای سرمایه‌گذاری برای افراد حقیقی و حقوقی ۱۰۰۰ واحد سرمایه‌گذاری می‌باشد. حداکثر میزان سرمایه‌گذاری نیز ۱۰ درصد واحدهای صندوق (۱۰ هزار واحد) معادل ده میلیارد ریال است. از این حیث میان سرمایه‌گذاران حقیقی و حقوقی تفاوتی نیست. این شرایط برای سرمایه‌گذارانی غیر از مؤسسان است. شرایط سرمایه‌گذاری مؤسسان مطابق اساسنامه به نحوی است که در طول عمر صندوق مجموعاً حداقل ۳۰٪ واحدهای صندوق را در تملک داشته باشند. لازم به توضیح است که سرمایه صندوق صد میلیارد ریال بوده که هر واحد سرمایه‌گذاری ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال است. بدین ترتیب کل

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری باز‌نشستی

واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق ۱۰۰ هزار واحد خواهد بود. صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه بسته بوده و این تعداد تغییری نخواهد کرد.

۱۶. جزئیات سیاست‌ها و ساز و کار صندوق در خصوص وثیقه نمودن و نحوه انتقال واحدهای سرمایه‌گذاری:

صندوق به منظور اطمینان از تأدیه به موقع مبالغ فراخوان شده و محافظت از حقوق سرمایه‌گذاران صندوق، واحدهای صندوق را به نام متولی و نزد شرکت سپرده‌گذاری مرکزی وثیقه می‌نماید. تا تکمیل مبالغ سرمایه تعهد شده و یا زمان انتقال واحدهای سرمایه‌گذاری واحدهای مذکور در وثیقه خواهند بود. پس از دوره‌های فراخوان و پرداخت کامل مبلغ تعهد شده توسط سرمایه‌گذاران واحدهای سرمایه‌گذاری از وثیقه شرکت سپرده‌گذاری مرکزی خارج خواهند شد. همچنین با توجه به وثیقه بودن واحدهای سرمایه‌گذاری در صورت نکول از تعهدات هریک از ذینفعان واحدهای آنها در جهت ایفاء تعهدات استفاده خواهد شد.

۱۷. ترتیب و جزئیات تقسیم عواید صندوق

در پرداخت نقدی به سرمایه‌گذاران موارد زیر لحاظ می‌شود:

الف) پس از تصویب صورت‌های مالی سالانه صندوق در مجمع، سود نقدی بین دارندگان واحدهای سرمایه‌گذاری تقسیم می‌شود. مبلغ سود تقسیمی، تاریخ پرداخت و اینکه سرمایه‌گذاران باید در چه تاریخی دارنده واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق باشند تا مستحق دریافت این سود به شمار آیند، به پیشنهاد هیئت مدیره و تصویب مجمع صندوق تعیین می‌شود.

ب) پیش‌بینی می‌شود حداقل تا ۵ سال اول در طی دوره سود نقدی بین سهامداران تقسیم ننماید. پس از گذشت ۵ سال تا سقف ۵۰ درصد سود نقدی با مصوبه مجمع قابل تقسیم می‌باشد و بعد از سال پنجم مطابق قوانین جاری کشور رفتار خواهد شد.

۱۸. محل اقامت صندوق:

محل اقامت صندوق عبارت است از تهران، خیابان شهید بهشتی، خیابان شهید احمدقصر، خیابان هفتم، پلاک ۱۳، طبقه ششم، واحد غربی.

۱۹. مشخصات ارکان صندوق:

ارکان صندوق شامل مجمع، هیئت مدیره، مدیر، متولی و حسابرس است که هر کدام به شرح زیر معرفی می‌شود.

مجمع: مجمع از اجتماع دارندگان واحدهای سرمایه‌گذاری تشکیل می‌شود و تشریفات دعوت، تشکیل و تصمیم‌گیری آن در اساسنامه قید شده است. مجمع می‌تواند اساسنامه، امیدنامه، هیئت مدیره، مدیر، متولی و حسابرس را انتخاب و حق الزحمه آنها را تعیین یا هر یک از آنها را از سمت خود عزل نماید. دارندگان واحدهای سرمایه‌گذاری در مجمع حق رأی دارند.

هیأت مدیره: هیأت مدیره صندوق متشکل از ۳ شخص حقیقی و یا حقوقی است که یکی از اعضای آن مدیر صندوق است. سایر اعضا به انتخاب مجمع صندوق برای مدت ۲ سال تعیین می‌شوند. هیأت مدیره مسئولیت کامل تمامی سرمایه‌گذاری‌ها و خروج از آنها را بر عهده دارد. طراحی و پیاده‌سازی سیاست‌ها و دستورالعمل‌های مناسب برای این منظور بر عهده هیأت مدیره است. شناسایی مدیر اجرای مناسب صندوق و پیشنهاد آن به مجمع و نظارت دوره‌ای بر عملکرد مدیر نیز از وظایف

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتگی

هیئت مدیره به شمار می‌آیند. به همراه این امیدنامه، اعضاء هیئت مدیره مشخصات و سوابق کاری خود را برای اطلاع سرمایه‌گذاری اعلام نموده‌اند.

مدیر: مدیر صندوق شرکت سرمایه‌گذاری و خدمات مدیریت صندوق بازنشتگی کشوری (سهامی‌عام) است که در تاریخ ۱۳۸۷/۰۱/۰۷ با شماره ثبت ۳۲۱۱۶۸ در ایران نزد مرجع ثبت شرکت‌های شهرستان تهران به ثبت رسیده است. نشانی مدیر عبارت است از تهران، خیابان شهید بهشتی خیابان احمد قصیر کوچه هفتم پلاک ۱۳ طبقه ۶. می‌تواند مدیر در شرایط اعلام شده عزل کند مشروط به اینکه هم‌زمان شخص حقوقی واجد صلاحیت دیگری را جایگزین وی کند. مسئولیت‌های اصلی مدیر صندوق عبارتند از: انجام امور اداری مرتبط با صندوق، تشکیل مجمع، تشکیل جلسات هیئت مدیره، ثبت وقایع مالی صندوق، تهیه صورت‌های مالی صندوق، تصفیه صندوق در شرایط معمول، طراحی و راه‌اندازی تارنمای صندوق و انتشار اطلاعات لازم در آن و نمایندگی صندوق در برابر دیگران.

متولی: متولی صندوق مؤسسه حسابرسی کاربرد تحقیق است که در تاریخ ۱۳۷۲/۱۲/۲۳ با شماره ثبت ۵۰۸ در ایران نزد اداره ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری استان اصفهان به ثبت رسیده است. نشانی متولی عبارت است از تهران، میدان آرژانتین، ابتدای خیابان احمدقصیر(بخارست) شماره ۴۹، ساختمان طلا، طبقه دوم، واحد ۳؛ و اصفهان، پل وحید، ابتدای بلوار وحید، مجتمع اداری امین، طبقه سوم، واحد ۲۰، به همراه این امیدنامه، متولی مشخصات و سوابق کاری خود را برای اطلاع سرمایه‌گذاران اعلام نموده است. بررسی و اظهارنظر راجع به کفایت نظام کنترل داخلی صندوق به منظور اطمینان معقول از اینکه (الف) اساسنامه و مقررات توسط اشخاص مذکور رعایت می‌شود. (ب) گزارش‌های تهیه شده توسط اشخاص مذکور راجع به وضعیت مالی و عملکرد صندوق به شکل منصفانه‌ای منعکس کننده واقعیات خواهد بود. (ج) از دارایی‌های صندوق محافظت شده و در جهت اهداف صندوق به شکل کارایی به کار گرفته می‌شوند، از جمله وظایف متولی صندوق می‌باشد.

حسابرس: حسابرس صندوق، مؤسسه حسابرسی دش و همکاران است که در سال ۱۳۵۸ تحت شماره ۱۹۷۰ اداره کل ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری استان تهران به ثبت رسیده است، در سال ۱۳۸۰ به عضویت جامعه حسابداران رسمی ایران درآمده و فعالیت‌های حرفه‌ای خود را از این تاریخ در زمره مؤسسات عضو جامعه حسابداران رسمی شروع کرده است. این مؤسسه در سال ۱۳۷۹ نیز به‌عنوان مؤسسات معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار پذیرفته شده است. نشانی حسابرس عبارتست از تهران، بزرگراه نیایش سردار جنگل شمالی خیابان پنج‌تن خیابان شهید کریم نوروزپور(نشاط) کوچه سوم غربی پلاک ۲۴، به همراه این امیدنامه، حسابرس مشخصات و سوابق کاری خود را برای اطلاع سرمایه‌گذاران اعلام نموده است. حسابرس به صورت سالیانه سوابق و داده‌های مالی شرکت را ارزیابی می‌کند تا اطمینان حاصل شود صورت‌های مالی به صورت منصفانه و بی‌طرفانه وضعیت مالی شرکت و نتیجه فعالیت‌های آن و تغییرات در آن نشان می‌دهد. وظایف و مسئولیت‌های حسابرس در اساسنامه قید شده است. حسابرس باید از درستی ثبت و نگهداری حساب‌های صندوق مطمئن شود، گزارش‌های عملکرد مدیر و صورت‌های مالی صندوق را در مقاطع زمانی معین بررسی کرده و راجع به آنها اظهارنظر نماید و در مقاطع زمانی معین صحت آن‌ها را بررسی و راجع به آن اظهار نظر نماید. عزل حسابرس، به شرط تعیین جانشین وی از اختیارات مجمع صندوق است.

امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه فناوری بازنشتگی

۲۰. مشخصات اعضای هیأت‌مدیره صندوق:

مشخصات و سوابق شغلی و تحصیلی اشخاص مذکور به شرح زیر است:

۲۰،۱. تورج معلومی انشائی

مشخصات فردی	سوابق تحصیلی	سوابق اجرایی	سوابق علمی و پژوهشی
تورج معلومی انشائی (به نمایندگی از شرکت سرمایه‌گذاری و خدمات مدیریت صندوق بازنشتگی کشوری (سهامی عام))	- لیسانس حسابداری؛	-مدیر مالی و اداری شرکت آکو عمران آریا؛ -مدیر مالی و اداری شرکت سرمایه‌گذاری و خدمات مدیریت صندوق بازنشتگی کشوری؛ -مدیر مالی و اداری مؤسسه حسابرسی صندوق بازنشتگی کشوری؛ -مسئول واحد مالی شرکت بین المللی نام‌آوران مهندسی؛ -سرپرست واحد مالی شرکت تولیدی پلاستیک شاهین؛ -مدیرحسابرسی دستگاههای دولتی مؤسسه حسابرسی صندوق بازنشتگی کشوری؛ -سرپرست واحد کنترل کیفیت شرکت صنایع الکترونیک ایران ساینا؛ -عضو غیرموظف هیئت مدیره شرکت پارس سوپاپ؛ -مدیرعامل و عضو هیئت مدیره شرکت بازرگانی صندوق بازنشتگی کشوری؛ -عضو غیرموظف هیئت مدیره شرکت کاغذ سازی قائم شهر؛	

۲۰،۲. زهرا محمدرضائی

مشخصات فردی	سوابق تحصیلی	سوابق اجرایی	سوابق علمی و پژوهشی
زهرا محمدرضائی (به نمایندگی از شرکت نوآوران مدیریت سباز (سهامی خاص))	-لیسانس حسابداری - فوق لیسانس حسابداری -دکتری حسابداری	-کارشناس سازمان بورس و اوراق بهادار؛ -کارشناس حسابداری شرکت همکاران سیستم؛ -مدرس دوره آشنایی با قوانین بورس اوراق بهادار در مرکز آموزش حسابداران خبره؛	- "مدل سازی اثر بخشی کمیته های حسابرسی بر اساس روش نظریه زمینه بنیان" در فصلنامه بورس اوراق بهادار؛ - "بررسی ارتباط بین افشای نسبتهای مالی در گزارشهای سالانه و نظام راهبری شرکت" در فصلنامه علمی پژوهشی دانش حسابرسی؛ - رویکرد داوطلبانه راهبری شرکتی در بورس اوراق بهادار (بررسی موردی ترکیه و استرالیا) : ارائه و چاپ شده در نخستین همایش حاکمیت شرکتی؛ - اصول اخلاقی مدیریت ریسک شرکت به عنوان عنصر کلیدی حاکمیت شرکتی چاپ شده در نخستین همایش حاکمیت شرکتی؛

۲۱. مشخصات اعضای کمیته سرمایه‌گذاری و اشخاص کلیدی صندوق:

اشخاص کلیدی معرفی شده از طرف مدیر صندوق باید حائز حداقل یکی از شرایط و یا ویژگی‌های زیر باشند:

- ۱- عضویت در هیأت مدیره شرکت‌های با موضوع فعالیت مشابه با صنایع مدنظر صندوق برای سرمایه‌گذاری، حداقل به مدت یک سال؛
- ۲- تصدی سمت معاونت و یا مدیریت در شرکت‌های موضوع بند فوق، حداقل به مدت یک سال؛
- ۳- اشتغال مستقیم در بخش‌های طراحی، ساخت، کنترل کیفیت و فروش محصول شرکت‌های موضوع بند فوق، حداقل به مدت ۵ سال؛
- ۴- اشخاص دارای اختراع ثبت شده در زمینه فعالیت اصلی صندوق؛
- ۵- نماینده اشخاص حقوقی و یا اشخاص حقیقی سهامدار بیش از ۱۰ درصد اوراق مالکیت اشخاص حقوقی موضوع اصلی سرمایه‌گذاری صندوق؛
- ۶- اساتید دانشگاهی با رتبه حداقل استادیاری؛
- ۷- فرد معرفی شده از طرف صندوق شکوفایی و نوآوری در صورتی که صندوق مذکور دارای حداقل ۲۰ درصد واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق موضوع این اساسنامه باشد.

آقایان مهدی غلاملو، مرتضی حبیبی، مهدی فرازمنند، محمود طهماسبی کهیانی و سید محمد جواد صدری‌مهر که به‌عنوان اشخاص کلیدی صندوق پیشنهاد گردیده‌اند، همزمان به‌عنوان اعضای کمیته سرمایه‌گذاری نیز معرفی شده‌اند.

۲۲. ضمانت‌های اجرایی ارکان صندوق و نحوه برخورد در صورت عدم ایفای تعهدات:

مدیر صندوق و اشخاص کلیدی مجاز به استعفاء تا پایان دوره سرمایه‌گذاری نمی‌باشند. حداقل واحدهای سرمایه‌گذاری مؤسسين، مدیر صندوق و اعضای هیأت مدیره تا زمان ایفای تعهدات مربوطه وثیقه می‌گردد. همچنین اشخاص مذکور در زمان خروج نیز آخرین اشخاصی خواهند بود که وجه خود را دریافت می‌نمایند. هریک از ارکان مسئول هستند تا بر اساس اساسنامه و امیدنامه تعهدات خود را ایفا نمایند و هیئت داورى سازمان بورس به عنوان مرجع حل اختلاف در این موضوع خواهد بود. همچنین با توجه به وثیقه بودن واحدهای سرمایه‌گذاری در صورت نکول از تعهدات هریک از ذینفعان واحدهای آنها در جهت ایفای تعهدات استفاده خواهد شد.

۲۳. نحوه توزیع عواید صندوق در موارد تغییر هیأت مدیره، ارکان و اعضای کمیته سرمایه‌گذاری در ساختار مدیریت به هر

دلیل از جمله فوت، عزل، استعفا، یا ورشکستگی مدیر یا اشخاص کلیدی:

مواردی از جمله ورشکستگی، استعفا (پس از دوره سرمایه‌گذاری)، عزل، فوت یا استعفا بیش از نیمی از اعضای کلیدی مدیر باعث تعویض مدیر خواهد شد. در صورت تأیید مجمع مدیر جایگزین خواهد شد و کارمزدها و حق الزحمه دوره تصدی مدیر با پیشنهاد هیئت مدیره و تصویب مجمع پرداخت خواهد شد. پاداش هیئت مدیره به دو قسمت حق حضور در جلسات و پاداش عملکرد تقسیم می‌شود. قسمت اول پاداش به صورت ماهانه به اعضاء پرداخت خواهد شد و هر ساله توسط مجمع معین می‌گردد و پاداش عملکرد در دوره تصفیه نهایی و انحلال صندوق به اعضاء هیئت مدیره به نسبت دوره حضور در هیئت مدیره صندوق پرداخت خواهد شد.

۲۴. موارد ذینفعی ارکان، اعضای هیات مدیره و اشخاص کلیدی صندوق و اعضای هیات مدیره:

احتمال وجود تضاد منافع در این حوزه فعالیت زیاد است چرا که تقریباً تمام افراد درگیر در فرآیند سرمایه‌گذاری صندوق اعم از هیئت مدیره، مدیر صندوق، مدیران و کارشناسان آنها، به صورت فردی و سازمانی خارج از صندوق نیز درگیر سرمایه‌گذاری مخاطره‌پذیر هستند. لذا همان‌گونه که در بخش ریسک‌های سرمایه‌گذاری نیز اشاره شده است، سرمایه‌گذاران در این زمینه باید به پابندی ذینفعان به اصول اخلاق حرفه‌ای اعتماد نمایند. مدیر صندوق (شرکت سرمایه‌گذاری و خدمات مدیریت صندوق بازنشتی کشوری) به‌عنوان یک شرکت سرمایه‌گذاری سهامی عام به شماره ۱۱۱۳۸ نزد سازمان بورس و اوراق بهادار ثبت و تحت نظارت این سازمان می‌باشد.

صندوق در شرکتی که مدیریت مدیر صندوق یا خویشان و وابستگان او ذینفع هستند سرمایه‌گذاری نخواهد کرد مگر آن که این پیشنهاد سرمایه‌گذاری در هیئت مدیره صندوق ارائه و ارزیابی و تایید شده باشد. در تصمیم‌گیری در خصوص این فرصت خاص سرمایه‌گذاری نماینده مدیر صندوق فاقد حق رای است.

هر فرصت سرمایه‌گذاری که به صندوق پیشنهاد و توسط هیئت مدیره صندوق رد می‌شود، می‌تواند توسط مدیر صندوق یا شرکت‌های تابعه و وابسته آن به اشخاص دیگر ارجاع گردد، منوط به آن که پیشنهادی جذاب‌تر از آن چه به صندوق ارائه شده بود به شخص جدید ارائه نشود. در این صورت دریافت کارمزد و پاداش توسط مدیر صندوق و شرکت‌های تابعه و وابسته آن می‌تواند بابت خدماتی که در زمینه سرمایه‌گذاری ارائه داده‌اند بلامانع است.

چنانچه یک فرصت سرمایه‌گذاری پیشنهاد شده به صندوق مورد موافقت حداقل سه عضو کمیته سرمایه‌گذاری قرار گیرد، اما به دلیل مخالفت عضوی دیگر از کمیته که دارای سمت‌های پاره وقت یا تمام وقت در سایر شخصیت‌های حقوقی زنجیره ارزش موضوع قرارداد می‌باشد، رد شود و سپس مشخص گردد که مخالفت این فرد عمداً بمنظور بکارگیری طرح در شخصیت حقوقی فوق‌الذکر بوده است، مدیر موظف است در صورت اطلاع از این موضوع فوراً نسبت به اصلاح رویه و یا جایگزینی فرد جدید در کمیته سرمایه‌گذاری اقدام نموده و در مقابل فرد عزل شده می‌بایست در مقابل اثرات اقدام خود بر اساس قوانین و مقررات داخلی مدیر پاسخگو باشد.

چنانچه در هر مرحله مشخص شود عضوی از کمیته سرمایه‌گذاری نسبت به عدم افشای عمده اطلاعات برای سایر اعضای کمیته سرمایه‌گذاری بمنظور بکارگیری طرح در سایر شخصیت‌های حقوقی فعال در زنجیره ارزش موضوع قرارداد اقدام نموده است، مدیر نسبت به تغییر فرد موردنظر از کمیته سرمایه‌گذاری اقدام خواهد نمود.

موارد زیر در خصوص ذینفعی اشخاص یادشده ارائه می‌شود. هر یک از اشخاص مذکور موظفند در صورتی که به شرح زیر ذینفعی آنان تغییر نموده باشد مراتب را جهت اعمال و اطلاع رسانی اعلام نمایند:

۱. عضویت در هیأت مدیره و یا دارا بودن سمت تمام وقت و یا پاره وقت خود و یا وابستگان در اشخاص حقوقی دارای موضوع فعالیت مشابه می‌باشد؛

۲. عضویت در هیأت مدیره و یا دارا بودن سمت تمام وقت و یا پاره وقت خود و یا وابستگان در اشخاص حقوقی تشکیل دهنده زنجیره ارزش در ماقبل و یا بعد از اشخاص حقوقی موضوع سرمایه‌گذاری صندوق؛
۳. اشخاص حقیقی و یا حقوقی بستانکار و یا بدهکار به اشخاص حقوقی موضوع سرمایه‌گذاری صندوق به میزان حداقل ۵ درصد از ارزش دارایی‌های اشخاص حقوقی موضوع سرمایه‌گذاری صندوق؛
۴. میزان سهامداری ارکان، هیات مدیره، اشخاص کلیدی و وابستگان آن‌ها از اوراق مالکیت اشخاص حقوقی موضوع سرمایه‌گذاری صندوق؛
۵. سهامداری حداقل یک درصد از اوراق مالکیت سایر اشخاص حقوقی که دارای موضوع فعالیت مشابه می‌باشد؛

۲۵. چارچوب تعیین مصادیق تقلب یا تقصیر عمده مدیر در اجرای وظایف و تعهداتی که بر اساس آن مجمع می‌تواند نسبت

به تغییر مدیر صندوق اقدام نماید:

مدیر در صورت انجام تخلف عمده به پیشنهاد هیئت مدیره و رای بیش از دو سوم مجمع قابلیت تعویض خواهد داشت به شرط آنکه الزامات زیر انجام گیرد:

- عزل مدیر تنها بعد از دوره سرمایه‌گذاری (پیش از تمدید دوره) امکان‌پذیر است؛
 - هیئت مدیره ملزم به تهیه گزارش توجیهی جهت عزل مدیر است. همچنین اثر این تغییر برای سرمایه‌گذاران افشاء گردد؛
 - مدیر جدید بوسیله هیئت مدیره پیشنهاد شده و پیش‌نویس قرارداد با مدیر جدید افشاء گردد و مدیر پیشنهادی جدید در مجمع عمومی تأییدیه دو سوم حضار را بگیرد؛
- موارد انجام تقصیر عمده یا مصادیق تقلب به شرح زیر است:
- ۱- در صورتی که مدیر در فرآیند سرمایه‌گذاری مبالغی را از شرکت سرمایه‌پذیر دریافت کرده باشد که در مفاد قرارداد ذکر نشده باشد یا به تأیید کتبی هیئت مدیره نرسیده باشد؛
 - ۲- در صورت اثبات معاملات با اشخاص وابسته مدیر که افشاء نشده و به تأیید کتبی هیئت مدیره نرسیده باشد؛
 - ۳- انجام سرمایه‌گذاری به نحوی که خلاف رویه پیش‌بینی شده در امیدنامه و اساسنامه باشد؛
 - ۴- انجام تبانی در ورود یا خروج از شرکت‌های سرمایه‌پذیر به نحوی که به زیان صندوق باشد؛
 - ۵- مدیر درخواست تمدید دوره سرمایه‌گذاری ارائه کند و دلایل قانع‌کننده‌ای برای آن نداشته باشد؛
 - ۶- مدیر درخواست تمدید دوره خروج نماید و دلایل قانع‌کننده‌ای برای آن نداشته باشد؛
- مرجع تصمیم‌گیرنده بر صحت مصادیق فوق سازمان بورس و اوراق بهادار خواهد بود.

۲۶. منبع داده‌ها و اطلاعات مورد استفاده در امیدنامه:

۱. <http://www.emarketer.com/Article/Ecommerce-Sales-Topped-1-Trillion-First-Time-2012/1009649>
۲. <https://gsmaintelligence.com/analysis/2014/05/measuring-mobile-penetration/430/>
۳. http://en.wikipedia.org/wiki/Mobile_commerce

۴. <http://www.mehrnews.com/>
۵. <http://itanalyze.com/news/٢٠١١/٠٥/٢٥/١٣٩٢٨.php>
۶. <http://www.mehrnews.com/>
۷. <https://www.slideshare.net/CBInsights/fin-tech-investment-landscape>
۸. <https://www.cbinsights.com/>
۹. گزارش اقتصادی شاپرک
۱۰. تجارت سنتی علیه استارت‌آپ‌ها، دشواری‌های توسعه کسب و کارهای نوپا
<http://donya-e-qetasad.com/news/١٠٨٢٤٥٢>
۱۱. فاما، یوجین، هفته‌نامه تجارت فردا، شماره ۸۱، ۲۳ فروردین ۹۳، ص ۱۱۱
۱۲. اسلامی بیدگلی، سعید. و معادیخواه، محمدرضا (۱۳۹۴). پیام آگاهی برای ضرورت تحول در نظام مالی. ماهنامه بورس. شماره ۱۲۴. خرداد ۱۳۹۴. صص: ۶۸-۷۲.
۱۳. Digital Europe: Realizing the continent's potential By Jacques Bughin, Eric Hazan, Eric Labaye, James Manyika, Peter Dahlström, Sree Ramaswamy, and Caroline Cochin de Billy
۱۴. The Global Competitiveness Report ۲۰۱۶-۱۷; WEF;
۱۵. <http://fintechforum.ir/٢٠١٦/١٠/٠٧>
۱۶. هفته نامه تجارت فردا، شماره ۲۳۸، ۲۵ شهریور ۱۳۹۶
<http://www.tejaratefarda.com/%D%A%D%AE%D%B-%D%B%D%٨٤%D%٨٥-%D%AA%DA%A%D%٨٦%D%٨٨%D%٨٤%D%٨٨%DB%AC-٣/٢٣٧٥٠-%D%٨٥%D%AC%D%٨٨%D%B-%D%٨٦%D%٨٥%DB%AC-%D%AF%D%٨٧%DB%AC%D%٨٥>
۱۷. مجله پیوست، شماره ۴۲، دیماه ۱۳۹۵
۱۸. مجله پیوست، ویژه نامه پنجشنبه بازار، اردیبهشت ۱۳۹۵
۱۹. <http://www.mehrnews.com/news/٢٩٠٧٨٤٠>.
۲۰. <http://company.istt.ir/>
۲۱. <http://ibena.ir/Default.aspx?PageName=News&ID=١٤٧٨١>
۲۲. <http://conf.mbri.ac.ir/ebps٦/Default.aspx?PageName=News&ID=٥٥>
۲۳. <http://fintalk.ir/%da%af%d%b٢%d%a٧%d%b١%d%b٤-d%b٣%d%٨٨%d%٨٥%db%ac%d%٨٦-%d%٨٦%d%b٤%d%b٣%d%aa-%d%٨١%db%ac%d%٨٦%d%aa%d%a٧%da%a٩/>
۲۴. گزارش‌های زیست بوم، ماهنامه دولت الکترونیکی، آذر و دیماه ۱۳۹۵
۲۵. مدرسی عالم، زهره، داودی، آزاده، شاخص‌های دیده‌بانی جهانی کارآفرینی و ارزیابی آن در ایران طی سال‌های ۱۳۸۷-۱۳۹۱، فصلنامه سیاست‌های مالی و اقتصادی، سال دوم، شماره ۸، زمستان ۱۳۹۳، ص ۱۲۵-۱۴۶
۲۶. نتایج آماری برخورداری خانوارها و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات - مرکز آمار ایران - سازمان فناوری اطلاعات ایران.
۲۷. (فرصت‌های رشد مکنزی، مؤسسه جهانی مکنزی، ایران: فرصت رشد یک تریلیون دلاری؟ ژوئن ۲۰۱۶ - شهریور ۱۳۹۵)
۲۸. <https://www.actuaries.digital/٢٠١٧/٠٤/١٩/insurtech-what-where-why/>
۲۹. Sigma: World insurance in ۲۰۱۶ – the China Growth engine steams ahead
۳۰. <https://www.willistowerswatson.com/en/press/٢٠١٧/٠٢/insurers-under-pressure-to-go-digital>
۳۱. <http://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/insurtech-the-threat-that-inspires>

۳۲. نتایج بررسی بودجه خانوار در مناطق شهری ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، مدیریت کل آمارهای اقتصادی، اداره

آمار اقتصادی، دایره بررسی بودجه خانوار (WWW.CBI.IR)

۳۳. سالنامه آماری کشوری ۹۴، بهزیستی و تأمین اجتماعی؛

۳۴. سیاست بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در خصوص فناوری مالی

<http://www.cbi.ir/showitem/۱۶۹۲۵.aspx>

<http://www.cbi.ir/page/۱۶۹۲۶.aspx>

۳۵. الزامات، ضوابط و فرایندهای اجرایی فعالیت پرداخت یاران

<http://www.cbi.ir/showitem/۱۶۹۲۵.aspx>

<http://www.cbi.ir/page/۱۶۹۲۷.aspx>

۲۷. نحوه اطلاع‌رسانی:

نشانی تارنمای صندوق برای اطلاع‌رسانی و آرایه خدمات اینترنتی به سرمایه‌گذاران عبارتست از <http://www.icpfvc.ir> همچنین روزنامه کثیرالانتشار صندوق روزنامه ایران می‌باشد که تمامی اطلاعیه‌ها و موارد مذکور در اساسنامه صندوق جهت اطلاع عموم در آن منتشر می‌شود.